

ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

โดย

นางสาวสรินนา ไชติพนัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

DECODING BEST PRACTICE FOR ADMINISTRATION OF
EARLY CHILDHOOD EDUCATION IN THAILAND

By
MISS Sarinna CHOTEPANUS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Department of Educational Administration

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
โดย	นางสาวสรินนา โชติพันธ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณฐิบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วังณอมศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วังณอมศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล)

60252917 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุซฎึบัณชิต

คำสำคัญ : แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ, การบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

นางสาว สรินนา โชติพันธ์: ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา ว่างนอมศักดิ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ประชากรของการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 26,542 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวม 300 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา 4) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 5) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และ 6) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2. ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยพบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

60252917 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : BEST PRACTICE, ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION

MISS Sarinna CHOTEPANUS : DECODING BEST PRACTICE FOR ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION IN THAILAND Thesis advisor : Associate Professor Mattana Wangthanomsak, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to identify the codes of best practice for administration of early childhood education in Thailand, and 2) to confirm the codes of best practice for administration of early childhood education in Thailand. The research population were 26,542 primary schools under the Office of the Basic Education Commission, which offers the preschool programs. The sample were 100 primary schools under the Office of the Basic Education Commission, which offers the preschool programs. The sample size was determined by referring to Taro Yamane's sample size table. The three respondents from each school consisted of a school director, a head of an academic affairs, and an early childhood teacher; with the total respondents of 300. The research instruments were the semi-structured interview, the opinionnaire, and questionnaire of verify the research findings. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, and content analysis.

The findings of this study were as follows:

1. The codes of best practice for administration of early childhood education in Thailand consisted of six factors: 1) the management of environment and learning resources, 2) school safety management, 3) The development of Personnel Potential and Creating Efficiency of School Administration, 4) systematic administration, 5) learning management support, and 6) quality development of educational development.

2. The codes of best practice for administration of early childhood education in Thailand were verified to meet with accuracy standards, propriety standards, and utility standards.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างดี ยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เมตตา สั่งสอน ให้ความรู้ และเป็นต้นแบบให้แก่ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว และคณาจารย์ในภาควิชา การบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ช่วยเหลือแก้ปัญหา ข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ตลอดจนรองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายชัยโย ไครบุตร นางพัทตรีวิไล ข้าปฏิ นางมนตรา พักมงคล นายรักไทย ธนวุฒิกุล และนายวิลาศ ปัญญาเนียม ผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์งานวิจัย ดร.จันทร์เพ็ญ เพ็ชรอ่วม ดร.พิเชฐร์ วันทอง ดร.สยาม สุ่มงาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ และ ดร.อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมาหิโต ดร.ปัทมวิทย์ ดีอุดม รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรา พุ่มพชาติ ดร.พีรานุช ไชยพิเดช และ ดร.วชิรา แสนโกศิก ผู้ทรงเชี่ยวชาญที่กรุณายืนยันผลการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหาร จัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ขอขอบพระคุณ ดร.กัญณภัทร โตทรัพย์ ดร.พัฒนกร ปานทสุตร ดร.นันทิชา เหมือนเงิน ดร.อรชร วรรณสอน และเพื่อนพี่น้องปริญญาเอกรุ่น 15/1 และเพื่อนพี่น้องภาควิชาการบริหาร การศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นายสมพิชญ์ วงษ์ด้วง ผู้อำนวยการโรงเรียนทองเอนวิทยา นางสาวชนิษฐา ทองขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนค่ายบางระจัน และนางสาวพรศิลป์ ภูเจริญวนิชย์ ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ทำให้การทำวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามที่ตั้งใจไว้

สุดท้ายนี้คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณอันยิ่งใหญ่แก่ คุณพ่อวินัย โชติพนัส คุณแม่ประยอม โชติพนัส สัตวแพทย์หญิงแสงเดือน โชติพนัส พันโทอรรถพล โชติพนัส ตลอดจนครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาว สรินนา โชติพนัส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	23
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	24
แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	24
ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	27
ความสำคัญของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	28
คุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	28
ขั้นตอนการดำเนินงานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	29

แนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	31
แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา.....	36
การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย.....	39
การบริหารจัดการ.....	39
แนวคิดการบริหารจัดการสู่การบริหารการศึกษา.....	41
ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	42
ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	43
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	45
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	46
รูปแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	50
บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา.....	52
บทบาทหน้าที่ครูผู้สอนระดับปฐมวัย.....	53
ข้อข่าย ภารกิจในการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย.....	54
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	63
ความสำคัญของเด็กปฐมวัย.....	63
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.....	63
แนวคิดเกี่ยวกับการถอดรหัส.....	64
ความหมายการถอดรหัส.....	64
ขั้นตอนการถอดรหัส.....	66
เครื่องมือในการถอดรหัส.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	91
งานวิจัยในประเทศ.....	91
งานวิจัยต่างประเทศ.....	109
สรุป.....	113

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	115
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	115
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย.....	115
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย	116
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย.....	120
ระเบียบวิธีวิจัย.....	120
แผนแบบการวิจัย	120
ประชากร.....	121
กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	121
ตัวแปรที่ศึกษา	122
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	124
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	125
สรุป.....	128
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	129
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทยระดับปฐมวัยในประเทศไทย	130
1.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย.....	130
1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการ การศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค	162
1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็น เลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย	174
1.4 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์.....	186
1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	187

1.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	189
1.7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	202
ตอนที่ 2 ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยใน ประเทศไทย.....	222
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	225
สรุปผลการวิจัย	226
1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย... ..	226
2. ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยใน ประเทศไทย	230
อภิปรายผล	230
ข้อเสนอแนะการวิจัย	243
1. ข้อเสนอแนะทั่วไป	243
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	243
รายการอ้างอิง.....	245
ภาคผนวก	258
ภาคผนวก ก หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้สัมภาษณ์งานวิจัย แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	259
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC).....	265
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยรายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือ วิจัย ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย.....	273

ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย..... 281

ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันผลการวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ยืนยันผลการวิจัยแบบสอบถามยืนยันผลการวิจัย 299

ภาคผนวก ฉ สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย) การนำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาธิการภาค..... 312

ประวัติผู้เขียน 317

สารบัญตาราง

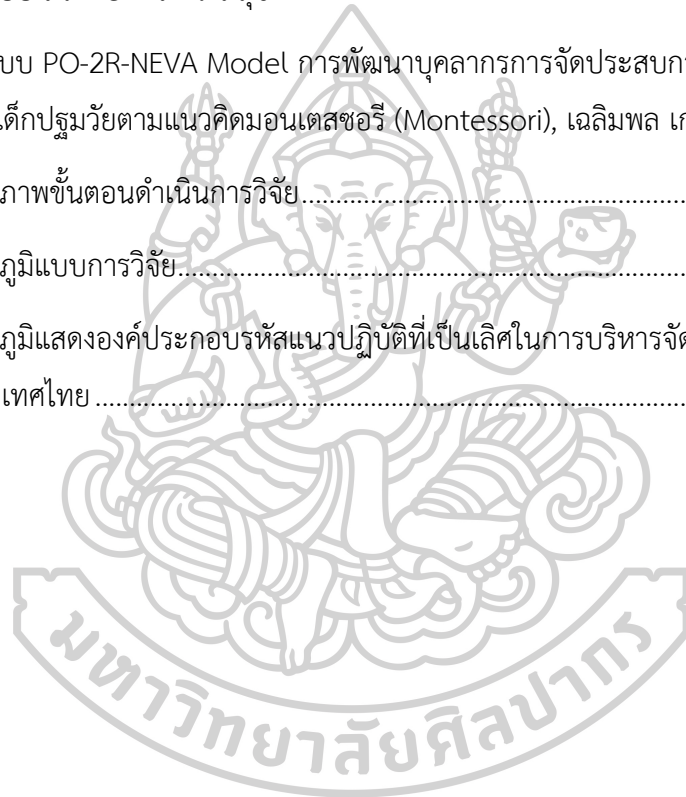
	หน้า
ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	122
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยประเทศไทยและต่างประเทศ.....	133
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับ ปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค	164
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการ บริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย.....	175
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	187
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหัตสแนว ปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย.....	189
ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูล.....	203
ตารางที่ 8 ค่าความแปรปรวนของหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย.....	204
ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน	205
ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1.....	210
ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2.....	212
ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 3.....	215
ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 4.....	217
ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 5.....	218
ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 6.....	220

ตารางที่ 16 องค์ประกอบและจำนวนตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย.....	222
ตารางที่ 17 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติ ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	223

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	19
ภาพที่ 2 แนวคิด/ ทฤษฎีที่นำมาใช้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมและระบบวงจรคุณภาพ Deming Cycle (PDCA).....	81
ภาพที่ 3 รูปแบบ สร้าง 3 ดี มีความสุข.....	83
ภาพที่ 4 รูปแบบ PO-2R-NEVA Model การพัฒนาบุคลากรการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori), เฉลิมพล เกตุมาตย์, 2563.	85
ภาพที่ 5 แผนภาพขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	119
ภาพที่ 6 แผนภูมิแบบการวิจัย.....	120
ภาพที่ 7 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย.....	221

บทที่ 1

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาของแต่ละประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหลายด้าน การเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในแต่ละประเทศทำให้รัฐบาลต้องหันมาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างจริงจัง เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศในอนาคต¹

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมมนุษย์ให้เป็นคนที่มีความพร้อมในสังคมอีกทั้งเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในโลกปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงนับว่ามีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถก้าวทันกับระบบการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน เช่น ระบบเศรษฐกิจและสังคม²

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดหลักการและเจตนารมณ์เกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมและแตกต่างจากที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 และ 2553 ไว้หลายประการ โดยสรุปว่า เด็กต้องได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อให้มีพัฒนาการทุกด้านที่สมวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งมีการดำเนินการให้มีการจัดตั้งหน่วยงานในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้เด็กทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันทุกคน จัดให้มีการคัดเลือกผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง³

ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการในทุกด้านของช่วงอายุหกขวบแรกของชีวิต หรือช่วงปฐมวัย นั่นคือ โอกาสทอง ในการพัฒนาชีวิตของมนุษย์ในแต่ละบุคคล

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **วารสารวิจัยทางการศึกษา สำนักงานวิจัยสภาการศึกษา** 2, 2 (มกราคม - มีนาคม 2557): 1

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579** (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิกส์, 2560), 1.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว, 2560), ความนำ.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมองของเด็กได้รับการสร้างและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของมนุษย์จะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยเท่านั้น⁴ เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อพัฒนาการทุกด้านเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตของบุคคลอันมีผลต่อความมั่นคงสูงสุดของชาติ เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่า เป็นที่รัก เป็นความหวังอันสูงสุดของพ่อแม่ เป็นอนาคตของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ การที่เด็กจะเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การบริการทางการแพทย์ ความรัก ความอบอุ่นจากบิดามารดา ซึ่งในช่วงหกปีแรกของเด็กเป็นวัยที่สำคัญที่สุดเป็นช่วงที่มีการพัฒนาทุกด้านอย่างรวดเร็ว เด็กจึงควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจเต็มศักยภาพอย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นการให้การศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก เป็นการศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้ถูกตามหลักการพัฒนาตามวัย ทั้งยังช่วยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยและวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เด็กมีชีวิตที่สมบูรณ์ขึ้น เมื่อเด็กได้รับการดูแลที่ดี ได้รับความรักความอบอุ่นจะทำให้เด็กเป็นคนสดชื่นแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรักคนอื่น ดังนั้น เด็กปฐมวัยจึงเป็นวัยทองของชีวิต⁵

ตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ และได้รับการพัฒนา ก่อนเข้าเรียนในระบบ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ การมีวินัย พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้นรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมถึงมีการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต⁶

⁴ สุรียา ช้องเสนาะ, การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.parliament.go.th>.

⁵ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นันทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553), 5.

⁶ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560,” ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก (2560): 8.

ในปัจจุบันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) นั้น กำลังเป็นที่สนใจในแวดวงการศึกษา ในสถานศึกษาของประเทศไทย องค์กรการศึกษากำหนดให้มีการประกวด แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ทางการเรียน อีกทั้งมีการส่งเสริมปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของเด็ก เป็นต้น ในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ ซึ่งหลายโรงเรียนได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสังกัดจัดทำ Best Practice⁷ อีกทั้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ (ภาคและจังหวัด) มีกิจกรรมที่ดำเนินการ 4 กิจกรรม ได้แก่ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย และแผนที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยระดับจังหวัด จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในเชิงบูรณาการระดับจังหวัด และคัดเลือก รวบรวม ผลงานการวิจัย นวัตกรรม แนวปฏิบัติที่ดีของการจัดการศึกษาปฐมวัย และเพื่อเป็นเวทีในการสาธิต แสดงผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับครู และผู้บริหาร ส่งผลให้สำนักงานศึกษาธิการภาคได้มีการจัดกระบวนการพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านการบริหารจัดการ (การจัดการศึกษาปฐมวัย) นำเสนอเป็น Best Practices ในระดับภาค อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลในอนาคตต่อไป⁸

จากความสำคัญของเด็กปฐมวัยและแนวการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา จึงมีการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยให้สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศต่อไป

ปัญหาของการวิจัย

การสำรวจพัฒนาการด้านทักษะสมองส่วนหน้า (Executive Functions) ซึ่งเป็นสมองส่วนคิดและจัดการชีวิต จากการสำรวจ เด็กปฐมวัยไทย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการต่ำกว่าเกณฑ์อย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อความพร้อมและความสำเร็จทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป อีกทั้ง

⁷ กอบวิทย์ พิรินะวัฒน์ “เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ การจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice), กุมภาพันธ์ 2563” 20.

⁸ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, (เอกสารประกอบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ภาคและจังหวัด, 2562), 50.

ผลการวิจัยและติดตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของไทยพบว่า เด็กปฐมวัยกำลังถูกรังรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัยอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย ตลอดจนมีการวัดผลด้วยการทดสอบความรู้ด้านเนื้อหาสาระ ทำให้ระบบการเรียนการสอนเด็กในระดับอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้นมุ่งเน้นการท่องจำความรู้ ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้ตามพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยสมองจะเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยเฉพาะทักษะด้านพฤติกรรม เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางอารมณ์ การพูดและการเคลื่อนไหว แต่เมื่อเด็กถูกพัฒนาทักษะเพียงด้านเดียวส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นการเสียโอกาสที่มีอยู่อย่างจำกัดในการสร้างทักษะทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณลักษณะความสำเร็จด้านการศึกษา และการทำงานในอนาคตของเด็ก⁹ ส่งผลให้มีสิ่งต่าง ๆ มาเบียดเบียนทิศทางการศึกษาโดยเจตนา โดยไม่รู้เท่าทัน การสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อและสอบเทียบในกลุ่มที่มีโอกาสเรียนในระบบปกติเป็นสาเหตุสำคัญที่เร่งให้เกิดความบิดเบือนในกระบวนการจัดการศึกษาขึ้นทั้ง ๆ ที่มีการรณรงค์พัฒนาหลักสูตรให้คนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น แต่กระบวนการเรียนรู้อุทระบบการบริหารที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการด้วยการผลักดันให้เกิดการเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้โดยยาก¹⁰

การบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างกระบวนการบริหารจัดการระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพ โดยผู้บริหารสามารถนำกระบวนการบริหารจัดการไปใช้ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์กระบวนการบริหารที่เหมาะสม และมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในเรื่องต่าง ๆ ที่ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมตามศักยภาพ เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบุคลากรปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยอย่างมี

⁹ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ, **เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย มุ่งตัวตั้งแต่วัยอนุบาล**, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/27887>.

¹⁰ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, **สัมมนาการปฐมวัยศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553), 195-196.

ประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานไปในทิศทางเดียว อีกทั้งส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มศักยภาพ มุ่งเน้นการสร้างเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองรุ่นใหม่ที่มีพัฒนาการที่สมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
2. เพื่อทราบผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นแนวทางในการหาคำตอบการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีองค์ประกอบใดบ้าง
2. ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยเป็นอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยเป็นพหุองค์ประกอบ
2. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษา ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยจากองค์ความรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า องค์การจะประสบความสำเร็จและก้าวสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางการพิจารณา 6 ประการ ดังนี้ 1) วิธีปฏิบัติที่เน้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคิดหวังของผู้เกี่ยวข้องหรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน 2) วิธีปฏิบัติที่

ผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจร จนเห็นผลชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือมีกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น 3) สามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัติได้ว่าทำอะไร (What) ทำอย่างไร (How) และทำไม (Why) 4) ผลจากวิธีการปฏิบัติสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ หรือกลยุทธ์ จุดเน้นตามกลยุทธ์ 5) วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจนและปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน 6) วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM - Knowledge Management) เช่น การทำกิจกรรมเรื่องเล่าเร้าพลังในการถอดรหัสจากการปฏิบัติงาน¹¹ แคนเตอร์ (Kanter) กล่าวว่า แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณี ดังนี้ 1) Best Practice กับ การจัดการความรู้ การจัดการความรู้จะบรรลุเป้าหมายได้ 2) ต้องทำ Best Practice ให้ปรากฏให้ชัดแจ้ง 3) Best Practice กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดเก็บความรู้เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งแปลความรู้ของคนไปเป็นความรู้ขององค์กร 4) Best Practice กับการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา 5) Best Practice เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย แคนเตอร์ (Kanter) กล่าวว่า การนำ Best Practice ไปใช้ในองค์กรทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ เพราะ 1) บุคลากรมีมาตรฐานการปฏิบัติงานระดับสูงได้ด้วยตนเอง 2) บุคลากรมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานจนค้นพบมาตรฐานการปฏิบัติระดับสูงได้ด้วยตนเอง 3) พันธกิจสำเร็จ ลุล่วงได้เพราะการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ 4) เป็นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ 5) เป็นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร 6) การมีเครือข่ายสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) การทำงานจะดำเนินการเป็นไปอย่างอัตโนมัติ 8) เป็นการทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของบุคลากรด้วยตนเอง 9) มาตรฐานการปฏิบัติงานสูงขึ้นและเป็นการค้นพบสิ่งที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง 10) ช่วยให้บุคลากรในองค์กรมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีและสูงขึ้น ส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 11) บุคลากรมีแนวคิดสร้างสรรค์และมีการคิดอย่างเป็นระบบในการเรียนรู้สำหรับการนำไปปฏิบัติงาน¹² ศิริพงษ์ เสาภายน กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์

¹¹ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 1.

¹² Kanter Rosabeth Moss, **Introduction: Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003), 2-7.

การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริหารและการควบคุม¹³ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นกระบวนการทางสังคมที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์¹⁴ วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวว่า การบริหารจัดการนั้นต้องอาศัยการทำงานที่เป็นศาสตร์และศิลป์ โดยการเป็นศาสตร์ (Science) นั้น เพราะองค์ความรู้ที่เกิดจากการสืบค้นหาความรู้ที่หลากหลาย โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ อีกทั้งมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ตลอดจนมีการตั้งสมมติฐาน และตรวจสอบสมมติฐาน อีกทั้งการเป็นศิลป์ (Art) เพราะบุคคลต้องใช้ทักษะ และมีความรู้ทางการบริหารที่ได้รับการพัฒนามาอย่างเหมาะสม¹⁵ โรบบินส์ (Robbin) กล่าวว่า การมีประสิทธิภาพ จึงวัดจากทรัพยากรที่ใช้ (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้ ถ้าได้ผลผลิต มาโดยใช้ทรัพยากรที่น้อย หรือประหยัดสุดก็ถือว่ามีประสิทธิภาพ ส่วนประสิทธิผลวัดจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรซึ่งมักมีผลในระยะยาว บางครั้งการปฏิบัติงานอาจมีประสิทธิภาพแต่ไม่มีประสิทธิผล หากองค์กรใดสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล แสดงว่าองค์กรนั้นมีผลิตภาพสูง (High productivity) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงเป็นดัชนีที่ใช้วัดความสำเร็จขององค์กรว่าเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้นได้ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือไม่ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องคำนึงถึงความพยายามทั้งสองสิ่งเพื่อจะบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ซึ่งบ่อยครั้งจะพบว่าองค์กรบางแห่งจะคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรโดยมีการวางแผน และกำหนดวิธีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁶ อมรชัย ต้นติเมธ กล่าวว่า การที่บุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองให้สามารถเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม¹⁷ วัฒนา มัคคสมัน กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนที่เป็นการกำหนดทิศทาง กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและทั้งในส่วนของการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งการดำเนินการในด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ

¹³ ศิริพงษ์ เสาภายน, **หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวการปฏิบัติ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: บুক พอยท์, 2553), 13.

¹⁴ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management) ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2560** (กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์ จำกัด, 2560), 8.

¹⁵ วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎีประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์กรศึกษาไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสุทธิ์, 2556), 3 - 4.

¹⁶ Stephen P. Robbin, **Management**. (New Jersey: Prentice-Hall. 2005), 89.

¹⁷ อมรชัย ต้นติเมธ, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 2.

การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการเกี่ยวกับบุคลากร การนำและการควบคุมเพื่อให้เด็กปฐมวัยเป็นคนดี มีวินัยได้พัฒนาตนเองทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ¹⁸ วราภรณ์ รักวิจัย กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือขั้นการพัฒนาการของเด็กที่พัฒนามาถึงระดับหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างง่ายโดยวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีการพัฒนาถึงจุดหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁹ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยอย่างสมดุล²⁰

2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค เช่น 1) โรงเรียนบ้านซำพริก ผลงานเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ²¹ 2) โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ผลงานเรื่อง การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ²² 3) โรงเรียนธัญญสิทธิ์ศิลป์ ผลงานเรื่อง การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

¹⁸ วัฒนา มัคคสมัน, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย**, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1 - 10.

¹⁹ วราภรณ์ รักวิจัย, **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์, 2555), 15.

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ชุมชนมหาวิทยาลัยการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560), 32-45.

²¹ โรงเรียนบ้านซำพริก, “การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2562).

²² โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี, “การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร), 2562).

(Project Based Learning : PBL)²³ 4) โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน ผลงานเรื่อง การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท²⁴ 5) โรงเรียนบ้านศรีทำน้า ผลงานเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก.โรงเรียนบ้านศรีทำน้า²⁵ 6) โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ผลงานเรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ²⁶ 7) โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง ผลงานเรื่อง รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL²⁷ 8) โรงเรียนอนุบาลวิทยาคม ผลงานเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO-2R-NEVA Model²⁸ 9) โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ผลงานเรื่อง “สามภาษา นำพาสู่สากล”²⁹

²³ โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์, “การขับเคลื่อนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL)” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁴ โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน, “การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁵ โรงเรียนบ้านศรีทำน้า, “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก.โรงเรียนบ้านศรีทำน้า” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁶ โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม, “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁷ โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง, “รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁸ โรงเรียนอนุบาลวิทยาคม, “การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO-2R-NEVA Model” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

²⁹ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย, “สามภาษา นำพาสู่สากล” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

- 10) โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี ผลงานเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วมมุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน³⁰ 11) โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ผลงานเรื่อง “การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารด้วย KING BHUMIBOL MODEL³¹” 12) โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ ผลงานเรื่อง TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ³²

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) เกสรี ลัดเลีย ศึกษาการพัฒนาฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้³³ 2) เบญจนารถ อมรประสิทธิ์ ศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด³⁴ 3) อารยันต์ แสงนิกุล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน³⁵ 4) โชติ แยมแสง ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานสู่

³⁰ โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี, “การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

³¹ โรงเรียนบ้านห้วยไคร้, “การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่ สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย KING BHUMIBOL MODEL” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

³² โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ, “TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2564).

³³ เกสรี ลัดเลีย, “การพัฒนาฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2555), บทคัดย่อ.

³⁴ เบญจนารถ อมรประสิทธิ์. "รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด." **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** 3, (กรกฎาคม – กันยายน 2558): 1-9.

³⁵ อารยันต์ แสงนิกุล, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556), บทคัดย่อ.

ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี³⁶ 5) จิราภา บุรณะ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สู่ความเป็นเลิศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1³⁷ 6) กิตติยาพร ปิ่นเพชร ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอกระดับปฐมวัยระดับดีมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2³⁸ 7) รัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1³⁹ 8) ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ⁴⁰ 9) พีรภาว์ บุญเพลิง ได้ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน⁴¹ 10) สัมฤทธิ์ หัวหาญ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3⁴²

³⁶ โชติ แยมแสง, “กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี,” **สุทธิปริทัศน์**, 28 (เมษายน - มิถุนายน 2557): 152 - 172.

³⁷ จิราภา บุรณะ, “การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สู่ความเป็นเลิศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1,” **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2557): 537-551

³⁸ กิตติยาพร ปิ่นเพชร, “การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอกระดับปฐมวัยระดับดีมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2558), บทคัดย่อ.

³⁹ รัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล. "ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1." **วารสารวิชาการแสงอีสาน**, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562): 94 - 113.

⁴⁰ ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. "แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ." **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2559): 79 - 96.

⁴¹ พีรภาว์ บุญเพลิง. "อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน." **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์**, 1 (มกราคม - เมษายน 2564): 71 - 84

⁴² สัมฤทธิ์ หัวหาญ, รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), บทคัดย่อ.

11) สุนิสา สก๊อต ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก⁴³ 12) โต่งสยาม โสมาภา ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน⁴⁴ 13) นวพร รักขันแสง ได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ⁴⁵ 14) สุรียา คงมัน ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2⁴⁶ 15) ญัฐนันท์ รันชิตโคตร ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1⁴⁷ 16) กันตวรรณ มีสมสาร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21⁴⁸ 17) สมพงษ์ อัสสาภัย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มี

⁴³ สุนิสา สก๊อต. "การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก." **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา** 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 179 - 191.

⁴⁴ โต่งสยาม โสมาภา, "การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน," **สมาคมนักวิจัย**, 1 (มกราคม - เมษายน 2559): 102.

⁴⁵ นวพร รักขันแสง, "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2559), บทคัดย่อ.

⁴⁶ สุรียา คงมัน. "การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2." **วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร** (กรกฎาคม - กันยายน 2561): 25 - 41

⁴⁷ ญัฐนันท์ รันชิตโคตร, "การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1," **ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559): 283 -300.

⁴⁸ กันตวรรณ มีสมสาร, "แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21," **วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560): 361 -370.

ประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3⁴⁹ 18) นัฐธยา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร⁵⁰ 19) กรรณิกา จันสายทอง ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1⁵¹ 20) วิโรจน์ ไชยภักดี ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุทนต์ฯ สยามบรมราชกุมารี⁵² 21) เพ็ชรา พรหมดวง ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง⁵³ 22) ปรีชา ดาวเรือง ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนใน

⁴⁹สมพงษ์ อัสสภาย, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560) : 109 - 118.

⁵⁰ นัฐธยา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ, “การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร,” **บัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**, 5 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 223.

⁵¹ กรรณิกา จันสายทอง, “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2561), บทคัดย่อ.

⁵² วิโรจน์ ไชยภักดี, “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุทนต์ฯ สยามบรมราชกุมารี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), บทคัดย่อ.

⁵³เพ็ชรา พรหมดวง. "รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง." **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**, 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 265 - 275

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง⁵⁴ 23) นันทรัตน์ เจริญกุล ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายการบริหาร การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่อง ความสามารถในการใช้สองภาษา⁵⁵ 24) อมรรวรรณ สุภาพันธุ์ ได้ ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัด มหาสารคาม⁵⁶ 25) สรช แก้วคำฟู ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมใน เขตภาคเหนือตอนบน⁵⁷ 26) วนิตา รุ่งโรจน์สันติสุข ได้ศึกษา แนวทางการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี⁵⁸ 27) อีรังกูร วรบำรุงกุล ได้ศึกษาเรื่อง กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียง⁵⁹ 28) ตฤณ หงส์ใส ได้ศึกษา เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย⁶⁰ 29) อนุศรา อุดทะ ได้ศึกษาเรื่อง

⁵⁴ ปรีชา ดาวเรือง. "กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง." **วารสารนครราชสีมา**, 1 (มกราคม - เมษายน 2562): 47 – 61

⁵⁵ นันทรัตน์ เจริญกุล, "นโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่อง ความสามารถในการใช้สองภาษา" วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายการจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562), บทคัดย่อ.

⁵⁶ อมรรวรรณ สุภาพันธุ์, "รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของ โรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม," **สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 289-302.

⁵⁷ สรช แก้วคำฟู. "รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือ ตอนบน." **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 32 (กรกฎาคม - กันยายน 2563): 89 - 100

⁵⁸ วนิตา รุ่งโรจน์สันติสุข, "แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี" (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 8, 2563): 2093 -2104.

⁵⁹ อีรังกูร วรบำรุงกุล, "กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียง," **มหาจุฬานาค ปริทรรศน์**, 7 (กันยายน 2563): 283 -300.

⁶⁰ ตฤณ หงส์ใส. "การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย." **วารสาร ปัญญา**, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563): 102 - 111

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁶¹ 30) วิชานา อับดุลเลาะ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอหนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2⁶² 31) ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม⁶³ 32) คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1⁶⁴ 33) ศุภร ณะภาณ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี⁶⁵ 34) วงเพชร การุณย์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด⁶⁶ 35) เฟนทุสโซ (Fantuzzo) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย⁶⁷ 36) จอห์น โบลดู (Ndhlovu, J.) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของศูนย์ปฐมวัยในโรงเรียน

⁶¹ อนุศรา อุดทะ, “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,” *ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2563): 305 - 316.

⁶² วิชานา อับดุลเลาะ, “การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอหนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2,” *มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 227 - 246.

⁶³ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู, “รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม.” *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2566): 134 - 144

⁶⁴ คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร, “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1,” *สถาบันวิจัยพินิตธรรม*, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564): 39 - 50.

⁶⁵ ศุภร ณะภาณ, “การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี,” *สหศาสตร์*, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564): 62 - 74.

⁶⁶ วงเพชร การุณย์, “รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด,” *สันติศึกษาปริทรรศน์มจร*, 5 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2564): 1,940 -1,951.

⁶⁷ J.W. Fantuzzo, “Family involvement: a multivariate assessment of family participation in early childhood education” (Doctor of Philosophy, Ohio State University, Social Work, 2010). accessed 6 December 2019, Abstract.

ประถมศึกษาของรัฐในอำเภอชาวมูมา ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศแซมเบีย⁶⁸ 37) ตูลลิกิ (Tuulikki) ได้ศึกษาเรื่อง กระจายความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยและการดูแลเด็กของประเทศฟินแลนด์ เป็นการพัฒนาริชาชีพสู่การเป็นผู้นำแบบกระจายอำนาจในระดับองค์กรต่าง ๆ ในศูนย์รับเลี้ยงเด็กฟินแลนด์ภายในเขตเมืองเฮลซิงกิ⁶⁹ 38) อบูบาคา (Abubakar) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย: การประเมินผลของโรงเรียนอนุบาลซูปลา เซจา เทลา, เคนดารี อินโดนีเซีย⁷⁰ 39) วาฮีด และคณะ (Waheed, et al.) ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการปฏิรูปโรงเรียน: การศึกษาพหุกรณี⁷¹ 40) วันดรีมซิกเกน (Wondemetegn) ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติและความท้าทายของการศึกษาโรงเรียนอนุบาลในการบริหารเมืองแอดดิสอาบาบา: เอธิโอเปีย⁷² 41) อลิซาเบธ เอ สตีต และคณะ (Elizabeth A. Steed, et al.) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลของนักการศึกษาปฐมวัยในช่วงโควิด 19⁷³

⁶⁸ Ndhlovu John, “Effective Management of early childhood centres in government primary schools of chavuma district in northwestern province-zambia” (Master of Education in Educational Management, The University of Zambia , Social Work, 2016). accessed December 7, 2019, Abstract.

⁶⁹ Venninen Tuulikki, Distributed leadership as administrative practice in Finnish early childhood education and care. (2014), accessed December 17, 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>.

⁷⁰ Sitti Rahmaniar Abubakar, organization and management of early childhood education program: an evaluation on subur sejahtera kindergarten, kendari, indonesia, International Journal of Education, Learning and Development, (2018). accessed 18 December 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>.

⁷¹ Zarin Waheed, et al., “The Best Practices for School Transformation: A Multiple-Case Study,” **Educational Administration** 56, 1 (February 5, 2018): 88-103.

⁷² Wondemetegn, Sisay Awgichew, Practices and Challenges of Kindergarten Education in Addis Ababa City Administration: Ethiopia, Haramaya University Ethiopia College of Education and Behavioral Sciences, (2016). accessed 19 December 2020. Available from: <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/index.php/jpe/article/download>

⁷³ Elizabeth A. Steed, Nancy Leech, Ngoc Phan, Eric Benzel, Early childhood educators’ provision of remote learning during COVID-19, Early Childhood Research Quarterly, Volume 60, 2022, Pages 307-318, ISSN 0885-2006, <https://doi.org/10.1016/>

42) แคทเธอริน กากี มูรังกิ (Catherine Gakii Murungi) ได้ศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยของเด็กก่อนประถมศึกษาในชนบท: มาตรการแทรกแซง⁷⁴ 43) แอบบี้ ไรค์ส (Abbie Raikes) ได้ศึกษาเรื่อง การวัดคุณภาพการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาในภูมิภาคทะเลทรายซาฮารา: การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้ระดับปฐมวัย⁷⁵ 44) ซิลกิลดีโนวา มาดีนา (Zhilgildinova Madina) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูผู้สอน⁷⁶ 45) คารามัน (Kahraman) ได้ศึกษาเรื่อง ความตระหนักเรื่องความปลอดภัยของโรงเรียนในตุรกี: ความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง⁷⁷ 46) อลิซาเบธ เอ สตีต และคณะ (Elizabeth A. Steed, et al.) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลของนักการศึกษาปฐมวัยในช่วงโควิด-19⁷⁸ 47) อับราฮัม อาเยเล ดูโล (Abraham Ayele Dulo) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครูในการให้บริการและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมในเขตเกเดโอ ประเทศเอธิโอเปีย⁷⁹

j.ecresq.2022.03.003.(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885200622000242>)

⁷⁴ Catherine Gakii Murungi, “Children’s safety and security in non formal pre-primary schools: The intervention measures,” **journal of of Education and Learning**, (November 2021): 505-510.

⁷⁵ Abbie Raikes, Measuring quality of preprimary education in sub-Saharan Africa: Evaluation of the Measuring Early Learning Environments scale, (2020). accessed 14 January 2022. Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0885200620300715>.

⁷⁶ Zhilgildinova Madina, “Self-development as a factor of professional growth of future teachers,” **Cypriot Journal of Educational Sciences**, 17, (2022): 903-919.

⁷⁷ Kahraman, “Perception of Safe School in Turkey: Opinions of Parents, Students and Teachers,” **Journal of Educational Policy Analysis and Strategic Research**, (2022): 266 - 290.

⁷⁸ Elizabeth A. Steed, Nancy Leech, Ngoc Phan, Eric Benzel, “Early childhood educators’ provision of remote learning during COVID-19,” **Early Childhood Research Quarterly**, 60 (2022): 307-318.

⁷⁹ Abraham Ayele Dulo, In-service teachers’ professional development and instructional quality in secondary schools in Gedeo Zone, Ethiopia, (2022). accessed

นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ด้วยแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแสดงตามแผนภูมิที่ 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ชุมชนมหาวิทยาลัยการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560).

: กรรณิกา จันสายทอง, “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2561), บทคัดย่อ.

: จิราภา บุรณะ, “การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สู่ความเป็นเลิศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1,” **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2557) : 537-551

: ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู, “รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม,” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2566) : 134 -144

: โชติ แยมแสง, “กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดระยอง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 2556), บทคัดย่อ.

: โด่งสยาม โสมาภา, “การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน,” **สมาคมนักวิจัย**, 1 (มกราคม - เมษายน 2559) : 102.

: นัฐญา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ, “การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร,” **บัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**, 5 (มกราคม - มิถุนายน 2561) : 223.

: เบญจนารถ อมรประสิทธิ์, “รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด,” **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรวารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2558) : 1-9

: ปรีชา ดาวเรือง, “กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง,” **วารสารนครราชสีมา**, 1 (มกราคม - เมษายน 2562) : 47 – 61

: พีรภาว บัญเพลิง, “อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน,” **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์**, 1 (มกราคม - เมษายน 2564) : 71 – 84

: เพ็ชรพร พรหมตวง, “รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง,” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**, 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562) : 265 – 275

: วราภรณ์ รักวิจัย, **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์, 2555).

: วัฒนา มัคคสมัน, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย**, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1 - 10.

: วิโรจน์ สารรัตน์. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎีประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การศึกษาไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสุทธิ์, 2556), 3 - 4.

: วงเพชร การุณย์, “รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด,” **สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 9 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2564): 1942.

: ศิริพงษ์ เสาภายน, **หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวการปฏิบัติ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: บั๊ค พอยท์, 2553), 13.

: ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ, “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ,” **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2559): 79 - 96

: ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management) ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2560** (กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์ม และโซเท็กซ์ จำกัด, 2560), 8.

: สุรียา คงมัน, “การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2,” **วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร**, 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2561): 25 - 41

: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 1.

: สมเดช สาวันดี “การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบลราชธานี เขต 5” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553), บทคัดย่อ.

: สมพงษ์ อัสสภักย์, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3,” **วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560) : 109 - 118

: สัมฤทธิ์ หัวหาญ, “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), บทคัดย่อ.

: อมรชัย ตันติเมธ, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 2.

: อารยันต์ แสงนิกุล, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556), บทคัดย่อ.

: J.W. Fantuzzo, "Family involvement: a multivariate assessment of family participation in early childhood education" (Doctor of Philosophy, Ohio State University, Social Work, 2010). accessed 6 December 2019, Abstract.

: Moss Rosabeth Kanter, **Introduction: Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003), 2 - 7.

: John Ndhlovu, "Effective Management of early childhood centres in government primary schools of chavuma district in northwestern province-zambia" (Master of Education in Educational Management, The University of Zambia, Social Work, 2016). accessed December 7, 2019, Abstract.

: Rosabeth M. Kanter, Introduction: **Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003), 2 - 7.

: Stephen P. Robbin, **Management**. (New Jersey:Prentice-Hall. 2005). p.89

: Sitti Rahmaniar Abubakar, organization and management of early childhood education program: an evaluation on subur sejahtera kindergarten, kendari, indonesia, International Journal of Education, Learning and Development, (2018). accessed 18 December 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>.

: Venninen Tuulikki, Distributed leadership as administrative practice in Finnish early childhood education and care. (2014), accessed December 17, 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>.

: Wondemetegn, Sisay Awgichew, Practices and Challenges of Kindergarten Education in Addis Ababa City Administration: Ethiopia, Haramaya University Ethiopia College of Education and Behavioral Sciences, (2016). accessed 19 December 2020. Availablefrom: <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/index.php/jpe/article/download>

: Zarin Waheed, et al., "The Best Practices for School Transformation: A Multiple - Case Study," **Educational Administration** 56, 1 (February 5, 2018): 88 - 103.

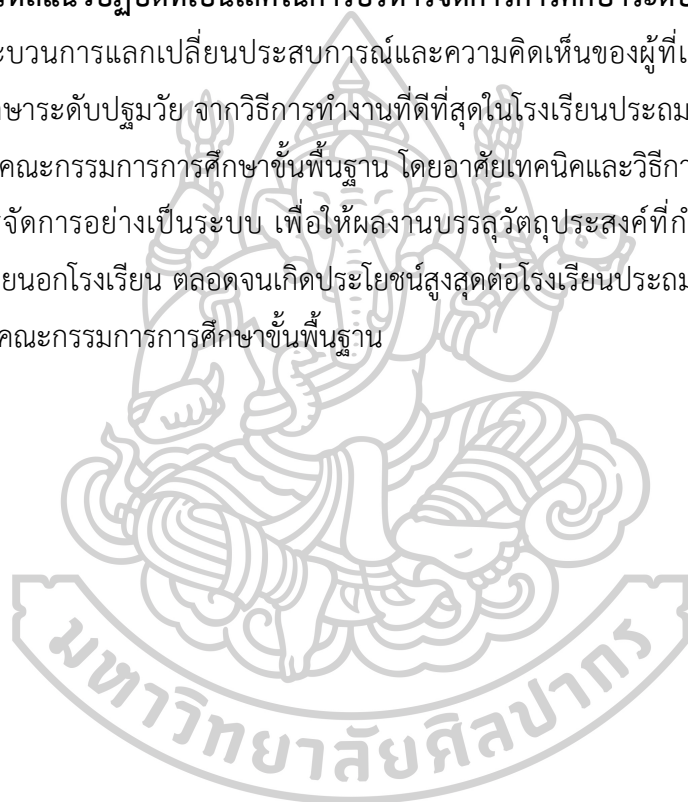
: Elizabeth A. Steed, Nancy Leech, Ngoc Phan, Eric Benzel, Early childhood educators' provision of remote learning during COVID-19, Early Childhood Research Quarterly, Volume 60, 2022, Pages 307-318, ISSN 0885-2006, <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2022.03.003>.(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885200622000242>)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายตรงกัน ดังต่อไปนี้

ถอดรหัส หมายถึง กระบวนการการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสืบค้นความรู้จากการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการสกัดความรู้และประสบการณ์ที่จากกลุ่มเป้าหมายที่ได้ร่วมปฏิบัติงานและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นที่ยอมรับภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 2) การบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย 3) แนวคิดเกี่ยวกับถอดรหัส 4) สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย) ในระดับศึกษาธิการภาค และ 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

Best Practice เริ่มต้นจากวงการแพทย์ที่เป็นวิธีการปฏิบัติงานที่ดีไม่ว่าจะนำไปปฏิบัติที่ไหนอย่างไร ซึ่งผลงานที่ปฏิบัตินั้น นำไปสู่ผลสำเร็จของหน่วยงาน จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานที่ดีกับหน่วยงานย่อย และมีการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก ผลสุดท้ายของ Best Practice คือการนำไปใช้จนเป็นมาตรฐาน

ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

คำว่า “Best Practices” “Good Practices” หรือ “Excellence” โดยทั่วไปเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันและสามารถใช้แทนกันได้ มีนักการศึกษาและนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ไว้ดังนี้ วิจารย์ พานิชกล่าวว่า Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่องซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงานจากหลายช่องทางทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือภาวะปัญหา และการริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาที่มีขั้นตอน เมื่อมีวิธีการทำงานที่ดีต้องผ่านการเล่าเรื่องที่เป็นการทำงานของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้ามสายงาน ข้ามหน่วยงานโดยเกิดขึ้นในระดับบุคคลระดับกลุ่มคนและระดับหน่วยงานย่อย Best Practice ที่ได้ควรมีการบันทึก เขียนรายงานเพื่อการศึกษาพัฒนาและเผยแพร่ได้ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง⁸⁰ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติกล่าวว่า Best Practices เป็นวิธีปฏิบัติในกระบวนการธุรกิจ ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรไปสู่

⁸⁰วิจารย์ พานิช, **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21** (กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด มหาชน, 2553), 11.

เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยผลลัพธ์ในการดำเนินการที่เป็นเลิศ สร้างความยั่งยืนให้องค์กร เป็นแนวทางสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์กรที่ประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะความต้องการโดยเฉพาะที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างน่าตื่นใจ นำไปสู่การลดเวลา ลดต้นทุน การปรับปรุงคุณภาพ และเพิ่มผลกำไรอย่างก้าวกระโดด⁸¹ สุรีพันธุ์ เสนานุช กล่าวว่า เป็นวิธีการที่มีผลที่เป็นเลิศทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นวิธีการทำงานแบบใหม่ในการนำทรัพยากรขององค์กรมาใช้ไม่ว่าจะเป็นคนหรือเทคโนโลยี สามารถทำซ้ำได้จนเป็นมาตรฐานมีที่มาและเป้าหมายที่ชัดเจนมีการปรับปรุงวิธีการทำงานนั้นอย่างต่อเนื่อง⁸² ระพีพรรณ ศรีสุข กล่าวว่า Best Practice ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพที่จะเป็นสื่อในการเรียนรู้ หรือเป็นรูปธรรมของการทำงาน ซึ่งหากมีการนำ Best Practices ของแต่ละคนแต่ละโรงเรียนมาจัดเก็บรวบรวมเป็นคลังความรู้ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่วิธีการทำงานหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ รวมทั้งเพื่อการเทียบเคียงคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดความคิดในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนต่อไป⁸³ อีกทั้ง กอบวิทย์ พิรินะวัฒน์ กล่าวว่า Best Practice หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ผ่านการวิจัย ทดลองหรือผ่านประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จนสามารถพิสูจน์ได้ว่านำไปสู่เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย⁸⁴

ส่วน คอลลิน (Collins)⁸⁵ คลอและจิง (Kao & Jing)⁸⁶ กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง องค์กรแห่งความเป็นเลิศในความหมายของการเป็นเลิศที่มากกว่าระดับดี (Good) ไปสู่ความเป็นเลิศ (Excellences) เป็นองค์กรที่มีผลการตอบแทนสูงและประสบผลสำเร็จทางการเงินติดต่อกันเป็น

⁸¹ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, **กระบวนการวิจัยและพัฒนา Best Practices/Good Practices**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://ftpi.or.th>

⁸² สุรีพันธุ์ เสนานุช, **searching and decoding best practices**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก https://www.ftpi.or.th/download/seminar-file/1.%20searching%20BP_P.Talk.pdf.

⁸³ ระพีพรรณ ศรีสุข, **องค์ประกอบของการเขียน Best Practices**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.kruchiangrai.net/2013/08/17>

⁸⁴ กอบวิทย์ พิรินะวัฒน์ “การจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)” (เอกสารประกอบการบรรยาย, กุมพาพันธ์ 2563).

⁸⁵ J. Collins, **Good to Great** (London: Random House, 2001), 15.

⁸⁶ R.R., ao & Y. Jing, **An Entrepreneurial Approach to Corporate Management**. 2nd ed. Jurong (Singapore: Pearson Education South Asia, 2006), 7.

ระยะเวลาอย่างน้อย 15 ปี สามารถให้ความช่วยเหลือสังคมและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตที่มีคุณค่าต่อการลงทุนได้ในระยะยาว โทมัส และคณะ (Thomas, and others) กล่าวว่า Best Practice เป็นกระบวนการเรียนรู้การปรับตัวมากกว่าชุดคงที่ของกฎหรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยจะเน้นที่การส่งเสริมการปรับปรุงในด้านคุณภาพ และการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง⁸⁷ พาร์เมนเตอร์ (Parmenter) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับองค์กรหนึ่ง ๆ อาจจะไม่เหมาะสมกับองค์กรอื่นก็ได้ แม้ว่าจะอยู่ในสาขาเดียวกันก็ตาม การปฏิบัติที่เป็นเลิศ คือ การปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้นกว่าแนวทางการปฏิบัติเดิมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ คือ การบริการลูกค้า ความยืดหยุ่น ระยะเวลาอันเหมาะสม นวัตกรรม ต้นทุนและความสามารถทางการแข่งขัน⁸⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่อง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกงาน ทุกหน่วยงาน และเกิดจากหลายช่องทาง ทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือภาวะปัญหาและการริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาที่มีขั้นตอนในหน่วยงานทางการศึกษาอาจจะมี Best Practice อยู่แล้ว ทั้งด้านบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพหรือด้านอื่น ๆ การจะพิจารณาว่าเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีหรือไม่ มีข้อควรคำนึง เช่น ภารกิจที่แท้จริง การลดเวลา ค่าใช้จ่าย ได้ผลผลิตเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น ใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติ เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีการบันทึก เขียนรายงาน เพื่อการศึกษาพัฒนาและเผยแพร่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และอาจนำไปสู่การตอบแทนหรือให้รางวัลในลักษณะต่าง ๆ ได้⁸⁹ อีกทั้งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า แนวปฏิบัติที่เป็นดี (Best Practice) หมายถึง วิธีการปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนที่ทำให้องค์กรประสบบรรลุเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มวิชาชีพ อีกทั้งมีหลักฐานประกอบอ้างอิงความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยมีการสรุปกระบวนการ ขั้นตอนปฏิบัติงาน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ และบันทึก

⁸⁷ Thomas G. Measham and others, “Best Management Practice for complex problems: a case study of defining BMP for Dryland Salinity,” *Geographical Research* 45, 3 (2017): 262 - 272.

⁸⁸ Parmenter อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, *Best Practices แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการพัฒนาระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของโรงเรียนตีประจำอำเภอ (โรงเรียนในฝัน)* (กรุงเทพฯ: ศรุสภาคลาดพร้าว, 2554), 32.

⁸⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)*, 2559: 19.

เป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานภายในหรือภายนอก ให้สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้⁹⁰

สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หมายถึง วิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน เพื่อให้ผลงานในองค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับภายในและภายนอกองค์กร โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และสามารถเผยแพร่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพทำให้บรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จและก้าวสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางการพิจารณา 6 ประการ ดังนี้ 1) วิธีปฏิบัตินั้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องหรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน 2) วิธีปฏิบัตินั้นผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจรมองเห็นผลชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือมีกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น 3) สามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัติได้ว่าทำอะไร (What) ทำอย่างไร (How) และทำไม (Why) 4) ผลจากวิธีการปฏิบัติสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ หรือกลยุทธ์ จุดเน้นตามกลยุทธ์ 5) วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจน และปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน 6) วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM - Knowledge Management) เช่น การทำกิจกรรมเรื่องเล่าแรงบันดาลใจในการถอดรหัสจากการปฏิบัติงาน⁹¹ มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ คือ วิธีปฏิบัติที่ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น อีกทั้งเป็นที่ยอมรับในหน่วยงานนั้น ๆ และมีหลักฐานปรากฏชัดเจนในการประสบความสำเร็จ โดยสรุป

⁹⁰ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 1.

⁹¹ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 1.

วิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสารและเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้⁹²”

ความสำคัญของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า ความสำคัญของ Best Practice จากหลักการที่ว่า “ถ้านำความรู้ไปใช้ ความรู้นั้น ก็ยิ่งเพิ่มคุณค่า เพราะทำให้เกิดการต่อยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง” ดังนั้นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้ในองค์กร คือ เพื่อให้คนในองค์กร มี Best Practice ในการทำงานที่ช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ⁹³ นอกจากนี้ แคนเทอร์ (Kanter) กล่าวว่า การนำ Best Practice ไปใช้ในองค์กรทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้เพราะบุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมาตรฐานการปฏิบัติงานระดับสูงได้ด้วยตนเอง⁹⁴

คุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

รณินทร์ กิจกล้า⁹⁵ และอนันต์ บุญประเทือง⁹⁶ กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญของ Best Practice คือมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างเห็นได้ชัด ได้รับการยอมรับจากบุคคลหรือองค์กรที่เชื่อถือได้ แสดงผลลัพธ์เชิงปริมาณที่เป็นที่ยอมรับ/ วัตถุประสงค์ อีกทั้งสามารถสนองนโยบายการแก้ปัญหา การเพิ่มประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน ลดรอบระยะเวลาการทำงาน ลดทรัพยากร ค่าใช้จ่าย รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เป็นต้น

⁹² มหาวิทยาลัยศิลปากร, “คู่มือแนวปฏิบัติที่ดี (GOOD PRACTICE) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา รอบปีการศึกษา 2556,” มกราคม 2557.

⁹³ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 2.

⁹⁴ Rosabeth M. Kanter, **Introduction: Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003), 2 - 7.

⁹⁵ รณินทร์ กิจกล้า, **เครื่องมือพัฒนาองค์กรสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่**, เข้าถึงเมื่อ 27 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaindc.org/index.php?lay=show&ac=article&id=539427084&Ntype=6>

⁹⁶ อนันต์ บุญประเทือง, **Best Practice ?**, เข้าถึงเมื่อ 9 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/ananbo>

สถาบันบริหารสารสนเทศและการจัดการความรู้ (สสจร.) กล่าวว่า คุณลักษณะสำคัญของ Best Practice มีลักษณะ ดังนี้ 1) กิจกรรมการวางแผนและปฏิบัติการที่นำไปใช้จนเกิดผล 2) เป็นนวัตกรรมของการใช้ทรัพยากร 3) มีผลลัพธ์ที่ดีเลิศและพิสูจน์ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ 4) มีความยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของสังคมและลูกค้า⁹⁷

ขั้นตอนการดำเนินงานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ในการนำแนวคิดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มาใช้ในหน่วยงานขึ้นอยู่กับความต้องการของหน่วยงานว่าต้องการพัฒนาหน่วยงานไปในทิศทางใด ซึ่งมีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไว้ดังนี้

สมพร เพชรสงค์ กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของหน่วยงานนั้น ๆ ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของหน่วยงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ใช้วิธีการสำรวจ การระดมความคิด การใช้กระบวนการ AIC (Appreciation - Influence - Control) SWOT เป็นต้น ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต จัดทำรูปแบบ (Model) วิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการ อาจจะเริ่มทดลองนำร่องตรวจสอบ ประเมินผลต่อเนื่องเป็นระยะ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ และผลที่ได้รับกับวิธีการเดิม ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการนำไปใช้ในหน่วยงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 7 การบันทึก เขียนรายงาน ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ นอกจากข้อเสนอ 7 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว หน่วยงานยังสามารถจะดำเนินการได้อีกหลายกระบวนการ เช่น ตามแนวทางวงจรมมิง (Demming Circle) ซึ่งประกอบด้วย (1) P: การวางแผน (2) D: การปฏิบัติ และ (3) C: การตรวจสอบประเมินผล

วจิรา เตชารัตน์ กล่าวว่า กระบวนการจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมี ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายเชิงเนื้อหา 2) การศึกษาพื้นฐานของประเด็นปัญหา 3) การวางแผน/ หาแนวทางและกำหนดรูปแบบ/ ตัวแบบในการเก็บข้อมูล 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน/ แนวทางที่กำหนด 5) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลในอดีตกับองค์กรอื่น/ ผลในปัจจุบัน 6) แก้ไขและปรับปรุง 7) นำไปทดลองปฏิบัติซ้ำจนกว่าจะได้คำตอบหรือแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหาหรือ

⁹⁷ สถาบันบริหารสารสนเทศและการจัดการความรู้ (สสจร.), การถอดรหัสวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (DECODING BEST PRACTICES), เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.km.moc.go.th/download/doc/KM2558/BesPracticeRevise.pdf>.

ดำเนินกิจกรรมนั้นได้จริง ๆ 8) จัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ที่ได้ 9) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการเรียนรู้⁹⁸

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า หน่วยงานสามารถดำเนินการได้หลายกระบวนการ เช่น ดำเนินการตามแนวทางวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) P: การวางแผน D: การปฏิบัติ C: การตรวจสอบประเมินผล A: การปรับปรุงพัฒนา กำหนดกิจกรรมใหม่ และสามารถเลือกนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน เช่น CQI (Continuous Quality Improvement), RCA (Root Cause Analysis), FMEA (Failure Modes and Effects Analysis) และอื่น ๆ มาช่วยในการดำเนินงานจนเกิด Best Practices ซึ่งพอจะสรุปเป็นลำดับขั้น ดังนี้ 1) การค้นหา Best Practices โดยมีวิธีการดังนี้ (1) การวิเคราะห์ บริบท ความคาดหวังของหน่วยงาน/ สังคม/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) พิจารณากระบวนการ PDCA (3) ขั้นตอนการเป็นนวัตกรรมหรือไม่ (4) ตั้งคำถามว่านวัตกรรมนั้นคือ “อะไร What”, “ทำอย่างไร How”, “ทำเพื่ออะไร Why” (5) วิเคราะห์ปัจจัยที่สำเร็จและบทเรียนที่ได้เรียนรู้ 2) เกณฑ์ การพิจารณา Best Practices ในการพิจารณาว่าเป็น Best Practices หรือไม่ ดังนี้ สอดคล้องกับ “ความคาดหวัง” ของหน่วยงาน/ โรงเรียน/ ชุมชน/ ผู้ปกครอง/ ผู้เกี่ยวข้องมี PDCA จนเห็นแนวโน้ม ของตัวชี้วัด ผู้เขียนบอกเล่าได้ว่า “ทำอะไร What” “ทำอย่างไร How” “ทำไมจึงทำ Why” ผลลัพธ์ เป็นไปได้/ สอดคล้อง/ สะท้อนตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดเป็นสิ่งที่ “ปฏิบัติได้จริงและเห็นผลแล้ว” ไม่ใช่แนวคิดหรือทฤษฎี และ 3) การเขียน Best Practices อาจเขียนในรูปแบบ/ องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไป 2) ผลงาน/ ระบบงานที่เป็น Best Practices ซึ่งอาจเขียนโดยการแยกเป็น 2 ส่วนคือ (2.1) ขั้นตอนการดำเนินงาน หรือ Flow (แผนภูมิ) ของระบบงานที่ทำ (2.2) วิธีและนวัตกรรมที่เป็น Best Practices หรืออาจเขียนบอกเล่าขั้นตอนการดำเนินงานจนสำเร็จ เป็นผลงานที่ดีเลิศเป็น ความเรียงก็ได้ (2.3) ปัจจัยเกื้อหนุนหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จ/ ความภาคภูมิใจและบทเรียนที่ได้รับ (2.4) ผลการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะเอาไว้ในหัวข้อที่ 2 ก็ได้ ทั้งนี้ ควรเน้นตัวชี้วัดสำคัญต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจใช้แผนภูมิหรือกราฟ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานจนเกิดผลสำเร็จ และอาจมีแผนงานในอนาคตด้วยก็ได้⁹⁹

สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ซึ่งหน่วยงานต้องมีการวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

⁹⁸ วจิรา เดชรัตน์, **Best Practices มีขั้นตอนอย่างไร**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://lib.rmutsv.ac.th/site>

⁹⁹ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอ แนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 3.

แนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า แนวทางในการเขียน Best Practices เป็นการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี สามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในครั้งนี้ได้กำหนดหัวข้อสำหรับการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีประกอบด้วย 15 หัวข้อ ดังนี้ 1) ชื่อผลงาน (ระบุชื่อผลงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี) ควรเป็นวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานสำคัญที่มีส่วนช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) หน่วยงาน/ สถานศึกษา/ กศน.ตำบล (ระบุชื่อหน่วยงาน/ สถานศึกษา/ กศน.ตำบลที่พัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี) 3) คณะทำงานพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (ระบุชื่อบุคคล) 4) ความสอดคล้อง (ระบุความสอดคล้องที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน กศน. วิสัยทัศน์/ พันธกิจ ระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา ฯลฯ) 5) ที่มาและความสำคัญของผลงาน ให้เขียนระบุเหตุผล/ จำเป็นว่าทำไมต้องทำโครงการนี้ 6) วัตถุประสงค์ ให้ระบุว่า เมื่อได้ทำโครงการ/ กิจกรรมนี้แล้วเสร็จจะเกิดอะไรขึ้น หรือคาดหวังว่าจะเกิดอะไรขึ้นที่เป็นผลจากการทำโครงการ/ กิจกรรมนี้ โดยเขียนเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน 7) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย (1) เขียนอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานโดยละเอียด เช่น ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนศึกษาอะไร ศึกษาหรือแบ่งกลุ่มศึกษาอย่างไร และดูผลจากอะไร โดยวิธีไหน อย่างไร เป็นต้น ถัดจากนั้น ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่ 4 ทำอย่างไรไปอย่างต่อเนื่อง (2) เขียนวิธีการทดลอง โดยเรียงลำดับก่อนหลัง ใส่หมายเลขเป็นข้อ ๆ เขียนให้ได้ใจความต่อเนื่อง ชัดเจน กะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่วกวน (3) บอกวิธีหาข้อมูลว่าทำอย่างไร เช่น นำมาเขียนในรูปตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ 8) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ให้ระบุว่า อะไรหรือสิ่งใดเป็นสิ่งบ่งบอกความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ/ กิจกรรม (ระบุไว้เพื่อการประเมินผล) รวมทั้งระบุเป้าหมายของความสำเร็จด้วย 9) การประเมินผลและเครื่องมือประเมินผล ให้ระบุวิธีการประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือเครื่องมือการประเมินตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ทุกตัว 10) ผลการดำเนินงาน ให้ระบุผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด 11) บทสรุป ให้ระบุบทสรุปที่ได้จากการทำโครงการ/ กิจกรรม ควรสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ดี ผลของการใช้แนวปฏิบัติที่ดี และความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ 12) กลยุทธ์หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ ให้ระบุกลยุทธ์หรือปัจจัยที่นำไปสู่ผลสำเร็จ ที่เป็นเทคนิค หรือวิธีการทำงาน หรือปัจจัยใด ๆ ที่คณะทำงานเห็นว่าช่วยให้การทำโครงการ/ กิจกรรมแนวปฏิบัติที่ดีประสบความสำเร็จ 13) ข้อเสนอแนะให้ระบุแนวทางในการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้ในการพัฒนางาน หรือพัฒนากระบวนการทำงาน ควรเขียนในลักษณะเสนอแนะวิธีการปรับปรุง/ พัฒนางาน หรือพัฒนากระบวนการทำงานให้ดีขึ้น (1) ให้บอกว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปทำอะไรได้บ้าง (2) เขียนข้อเสนอแนะเป็นข้อ ๆ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 14) การอ้างอิง (ระบุแหล่งอ้างอิง เอกสารอ้างอิง ฯลฯ) ให้ระบุแหล่งที่มาของข้อความที่ใช้อ้างอิง หรือข้อมูลที่ใช้ค้นคว้าศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการทำ

โครงการ/ กิจกรรมนี้ สำหรับรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการทำโครงการมีการเขียนได้หลายรูปแบบ เช่น ระบบนาม - ปี เป็นต้น เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม เป็นการอ้างอิงส่วนท้ายบทความหรือท้ายเล่ม โดยผู้เขียนบทความจะต้องรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ใช้ในการอ้างอิงในผลงานของตน เรียกว่า รายการเอกสารอ้างอิง (References List) หรือบรรณานุกรม (Bibliography) ซึ่งมีข้อแตกต่างกัน ดังนี้ (1) เอกสารอ้างอิง เป็นการรวบรวมเฉพาะรายการที่ถูกอ้างไว้ส่วนเนื้อเรื่องเท่านั้น ดังนั้น จำนวนรายการเอกสารที่อ้างอิงในส่วนท้ายเรื่อง จึงต้องมีจำนวนเท่ากับที่ถูกอ้างอิงไว้ในส่วนเนื้อเรื่อง (2) บรรณานุกรม เป็นการรวบรวมรายการเอกสารที่ใช้อ้างอิงในส่วนเนื้อหาทั้งหมดรวมทั้งรายการเอกสารที่ได้อ้างไว้ในส่วนเนื้อเรื่อง จึงต้องมีจำนวนเท่ากับที่ถูกอ้างอิงไว้ในส่วนเนื้อเรื่อง สำหรับการเลือกใช้ระหว่างเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม ขึ้นอยู่กับลักษณะการอ้างอิงตามที่กล่าวไว้ข้างต้น 15) ภาคผนวกส่วนประกอบที่เขียนเพิ่มเติมในตอนท้าย (ถ้ามี) เพื่อช่วยให้เห็นความสมบูรณ์ในข้อมูล เนื้อหา กระบวนการดำเนินงาน และผลของการดำเนินงานอาจประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ นอกเหนือจากส่วนที่จัดไว้ในเนื้อหา สำเนาเอกสารหายาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ นอกจากนี้อาจมีรายละเอียดอื่น ๆ เช่น คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอน หรือวิธีทำภาพประกอบ การสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์ การทดลองผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น หรือสร้างขึ้นในโครงการ/ กิจกรรมนั้น ๆ สำหรับกรณีมีภาคผนวกหลายภาค ให้จัดเป็นภาคผนวก ก ภาคผนวก ข และภาคผนวก ค ตามลำดับ และให้ขึ้นหน้าใหม่เมื่อขึ้นภาคผนวกใหม่ และพิมพ์หน้าบอกตอนสำหรับภาคผนวกนั้น ๆ ด้วย¹⁰⁰

กอบวิทย์ พิรินะวัฒน์ กล่าวว่า แนวทางการเขียน Best Practice หลังจากที่มีการเลือกนวัตกรรมที่เป็น Best Practice ได้แล้ว อุปสรรคต่อมาคือการเขียนนวัตกรรมให้เป็น Best Practice ได้อย่างไร และนำเสนอองค์ประกอบของรายงาน Best Practice ไว้ดังนี้ 1) ความสำคัญ Best Practice ควรระบุเหตุผล ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการ แนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบนวัตกรรมให้ชัดเจน จัดลำดับเหตุการณ์ของปัญหาและมีหลักฐานอ้างอิงสมบรูณ์ถูกต้องตามหลักวิชาการ 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ต้องมีความชัดเจน สมบูรณ์ เป็นรูปธรรม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน หลักสำคัญของการเขียนขั้นตอนการดำเนินงาน คือ “การสื่อสาร” ถึงขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ต้นกระทั่งสำเร็จเป็นผลงาน ขั้นตอนต้องมีความสำคัญต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีทฤษฎีรองรับ 4) ผลการดำเนินงานหรือประโยชน์ ต้องระบุความสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

¹⁰⁰ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560), 1.

หรือไม่ ตรงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานหรือไม่ หากมีหลักฐานสนับสนุนจะสามารถทำ “คะแนน” ได้มาก 5) ปัจจัยความสำเร็จ สิ่ง чтоช่วยให้นักศึกษานี้ประสบความสำเร็จคืออะไรบ้าง หากเขียนเป็นด้าน ๆ เช่น ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านกระบวนการ ด้านนักเรียน และด้านชุมชน จะเป็นการแสดงความสามารถในการวิเคราะห์และเข้าใจในนวัตกรรมของตนเอง การมีหลักฐานประกอบอย่างชัดเจนเป็นสิ่งที่สนับสนุนนวัตกรรมได้อย่างดียิ่ง 6) บทเรียนที่ได้รับ ควรสรุปเป็นหลักการ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และข้อระมัดระวังในการนำนวัตกรรมไปใช้ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น และการส่งผลกระทบต่อวงการการศึกษา 7) การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ และรางวัลที่ได้รับ นวัตกรรมส่วนมากที่นำเสนอให้เป็น Best Practice มักจะมีจุดอ่อนในข้อนี้ ดังนั้นการนำเสนอนวัตกรรมเพื่อเป็น Best Practice หากมีรางวัลจากการประกวดในระดับต่าง ๆ หรือได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมหรือสัมมนาต่าง ๆ หรือการตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา จะเป็นการแสดงความสำเร็จและ “ความกว้าง” ของนวัตกรรมได้¹⁰¹

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ กล่าวว่า แนวทางในการเขียน Best Practice เพื่อเผยแพร่ควรมีรายละเอียดที่ชัดเจนที่สะท้อนการเป็นวิธีที่ปฏิบัติที่เป็นเลิศ และนำไปสู่การศึกษาเรียนรู้เพื่อเทียบเคียงสู่การปฏิบัติได้ ดังนี้ 1) ความเป็นมา เป็นการเขียนเพื่อให้เห็นบริบทสภาพทั่วไปของสถานศึกษาโดยย่อ และนำเสนอสิ่งที่เป็นความคาดหวังของผู้ปกครองหรือชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา 2) การพัฒนาระบบคุณภาพของสถานศึกษา การเขียนต้องสะท้อนให้เห็นต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาดำเนินการอย่างไร โดยควรนำเสนอผังกระบวนการของระบบที่มี Best Practices พร้อมคำอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนด้วย 3) Best Practices เป็นการเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศซึ่งเป็นข้อสรุปจากการจัดการความรู้ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริงในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษามีอะไรบ้าง และอธิบายว่า คืออะไร ทำอย่างไร และทำไม ทั้งนี้ให้ระบุ Best Practices มาจากขั้นตอนใดของระบบ ซึ่ง Best Practices ควรครอบคลุม 2 ขั้นตอนขึ้นไป ส่วนผลการดำเนินการ เป็นการอธิบายผลที่เกิดจาก Best Practices ตามตัวชี้วัดความสำเร็จว่าส่งผลดีต่อคุณภาพสถานศึกษาอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ต้องนำเสนอผลตามตัวชี้วัดทั้งด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ของระบบที่มี Best Practices คือ 1) ปัจจัยความสำเร็จ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ว่า Best Practices เกิดขึ้นได้เพราะอะไร มีเงื่อนไขอะไรบ้าง มีอะไรเป็นปัจจัยในระบบที่ทำให้วิธีปฏิบัติเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในระยะยาว ไม่ใช่การทุ่มเทเฉพาะกิจของสถานศึกษา 2) บทเรียนที่ได้รับ เป็นการ

¹⁰¹ กอบวิทย์ พิรินะวัฒน์ “การจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)” (เอกสารประกอบการบรรยาย, กุมภาพันธ์ 2563).

สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาเรียนรู้จากการทำงานตามวิธีที่ปฏิบัติเหล่านี้อย่างไรบ้าง อะไรเป็นเคล็ดลับที่ดำเนินได้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งข้อพึงระวังมีอะไรบ้าง¹⁰²

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า รายละเอียดการส่งงานเขียนการนำเสนอผลงาน Best Practices ไว้ดังนี้ 1) ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ ระบุเหตุผล ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการ แนวคิดหลักการสำคัญในการออกแบบผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ 2) จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ระบุจุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น 3) กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน ระบุกระบวนการ หรือวิธีการในการผลิต การนำไปใช้ และการพัฒนาผลงาน โดยมีขั้นตอนต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4) ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ ประโยชน์ที่ได้รับ ระบุผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำไปใช้ คุณค่าของผลงาน/ นวัตกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากผลงาน/ นวัตกรรม 5) ปัจจัยความสำเร็จ ระบุบุคคล/ หน่วยงาน/ องค์กร หรือวิธีการที่จะช่วยให้งานประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผลงาน/ นวัตกรรม 6) บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) ระบุข้อสรุป ข้อตกลง/ ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังที่เป็นแนวทางในการนำเสนอผลงานไปใช้/ พัฒนาต่อ หรือดำเนินการให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป 7) การเผยแพร่/ การได้รับการยอมรับ/ รางวัลที่ได้รับ ระบุข้อมูลที่ทำให้เห็นร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ผลงาน นวัตกรรมและการยกย่องชมเชย¹⁰³

จินดา งามสุทธิ และคณะ กล่าวว่า แนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่ดีมี ดังนี้ 1) บทสรุปโครงการ โครงการจัดทำเพื่อวัตถุประสงค์อะไร (เช่น แก้ปัญหาหรือพัฒนาอะไร) ดำเนินการอย่างไร และได้รับผลสำเร็จอย่างไร โดยนำผลสรุปจากโครงการมาเขียนให้ชัดเจน 2) ที่มาและความสำคัญของโครงการ ควรมีข้อมูลข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาหรือโอกาสในการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม และเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) วัตถุประสงค์ของโครงการ ควรเขียนวัตถุประสงค์ 2 - 3 ประเด็นที่เชื่อมโยง (Alignment) กับที่มาและความสำคัญของโครงการที่สามารถวัดผลการดำเนินงานได้ 4) เป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วย (1) กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง คือ นักศึกษา อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกลุ่มที่รับบริการ เช่น ชุมชน โรงเรียน โดยระบุจำนวนแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน (2) กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย

¹⁰² สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, การพัฒนาและการประเมินรับรองวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (กรุงเทพฯ: เจเอเอ็นที, 2551), 19 - 20.

¹⁰³ วจิรา เตชารัตน์ 2551, **Best Practices มีขั้นตอนอย่างไร**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://lib.rmutsv.ac.th/site>

ของโครงการ 5) การดำเนินการโครงการตามหลัก PDCA ในภาพใหญ่ของกระบวนการ PDCA ควรระบุปัญหา หรืออุปสรรคที่พบในระหว่างการทำงานทุกกระบวนการตั้งแต่ P, D, C และ A พร้อมวิธีการจัดการที่ผ่านมา ดังนี้ (1) ขั้นวางแผน (P) ให้ระบุข้อมูล และข้อเท็จจริงในการวางแผนโครงการที่ดำเนินการ (2) ขั้นดำเนินการ (D) ให้ระบุรายละเอียดให้ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย และระบุระยะเวลาที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรม (3) ขั้นติดตามประเมินผล (C) ให้ระบุวิธีการวัดการประเมิน และผลการประเมิน (4) ขั้นปรับปรุง (A) ให้สรุปจากผลการประเมินว่าจะนำไปปรับปรุงประเด็นไหนอย่างไรบ้าง 6) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการให้รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 7) ข้อปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จให้เขียนมีความยาวประมาณครึ่งหน้ากระดาษ A4 โดยสรุปประเด็นที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนภายในและปัจจัยเกื้อหนุนภายนอก 8) แนวทางที่พัฒนาในอนาคตให้ระบุแนวทาง หรือแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อไปให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในข้อ 4 9) ให้เขียนมาตรฐานระบบงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี เช่น Flowchart (ประมาณ 1 หน้ากระดาษ A4) หรือ คู่มือ (ความยาวตามความเหมาะสม) ที่อธิบายกระบวนการดำเนินงานที่ดีเป็นมาตรฐานสามารถปฏิบัติตามได้ หรือทำซ้ำได้ (Repeatable) 10) ภาคผนวก เป็นภาพกิจกรรมที่ดำเนินการพร้อมคำอธิบายใต้ภาพทุกภาพ¹⁰⁴

สุรีพันธุ์ เสนานุช กล่าวว่า องค์ประกอบการเขียน Best Practices มีดังนี้ 1) บริบทขององค์กรหรืองาน 2) ความท้าทายที่นำไปสู่ Best Practice 3) ภาพรวมของระบบงานที่ค้นพบ Best Practice 4) กระบวนการที่ทำให้เกิด Best Practices 5) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ 6) บทเรียนที่ได้รับ¹⁰⁵

ธนพร แยมสุตา กล่าวว่า แนวทางการเขียน Best Practice อาจเขียนในรูปแบบขององค์ประกอบทั่ว ๆ ไปไว้ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นความเป็นมาของการพัฒนาวิธีหรือแนวปฏิบัติที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงาน 2) ผลงาน/ ระบบงานที่เป็น Best Practice ซึ่งอาจเขียนโดยการแยกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ขั้นตอนการดำเนินงาน หรือ Flow (แผนภูมิ) ของระบบงานที่ทำ และ 2) วิธีการและนวัตกรรมที่เป็น Best Practice หรืออาจเขียนบอก

¹⁰⁴ จินดา งามสุทธิ และคณะ, **แนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก http://qa.pbru. pbru. ac.th/download_files.php?id=692

¹⁰⁵ สุรีพันธุ์ เสนานุช, **searching and decoding best practices**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก https://www.ftpi.or.th/download/seminar-file/1. %20searching%20BP_P. Talk.pdf.

เล่าขั้นตอนการดำเนินงานจนสำเร็จเป็นผลงานที่ดีเลิศเป็นความเรียงก็ได้ 3) ปัจจัยเกื้อหนุน หรือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ/ ความภาคภูมิใจ และบทเรียนที่ได้รับ 4) ผลการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะเอาไว้ใน หัวข้อที่ 2 ก็ได้ทั้งนี้ควรเน้นตัวชี้วัดสำคัญต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจใช้ แผนภูมิหรือกราฟที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานจนเกิดผลสำเร็จและอาจมีแผนงาน ในอนาคตด้วยก็ได้¹⁰⁶

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ธเนศ ขำเกิด กล่าวว่า วิธีปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่จะเรียกได้ว่าเป็น Best Practices นั้นมีแนวทางการพิจารณา 6 ข้อ ดังนี้ 1) วิธีปฏิบัตินั้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของชุมชนหรือผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา หรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับทุกคนในสถานศึกษาได้ 2) วิธีปฏิบัตินั้น ผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจร จนเห็นผลอย่างชัดเจนว่า ทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ วิธีปฏิบัตินั้นมีกระบวนการ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น 3) สถานศึกษาสามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัตินั้นได้ว่า “ทำอะไร” (What) “ทำอย่างไร” (How) และ “ทำไมจึงทำ หรือ ทำไมจึงไม่ทำ” (Why) 4) ผลลัพธ์จากวิธีปฏิบัตินั้น เป็นไปตามองค์ประกอบ ข้อกำหนดของการพัฒนาคุณภาพเชิงระบบ 5) วิธีปฏิบัตินั้น สามารถระบุได้ว่า เกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจน และปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน 6) วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เช่นการเล่าเรื่อง (Storytelling) ในการถอดบทเรียนจากการดำเนินการ¹⁰⁷

วีรพงษ์ ไชยหงส์ กล่าวว่า “การพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เป็นเลิศ” โรงเรียนต้องเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการสร้างฐานความรู้ควบคู่กับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งการปรับเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ ที่ให้สถานศึกษามีความพร้อมในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ อีกทั้งการที่จะพัฒนาสถานศึกษาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศนั้น ต้องอาศัยปัจจัยองค์ประกอบ และกระบวนการหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ คือ 1) บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนา

¹⁰⁶ธนพร แยมสุตา, การจัดการความรู้เพื่อก้าวสู่ Best Practiceและความเป็นเลิศในการบริหารจัดการภาครัฐ, เข้าถึงเมื่อ, 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก [https:// www.nmd.go.th/website/download/ exam2563/2.520Best%20Practice%20pdf](https://www.nmd.go.th/website/download/exam2563/2.520Best%20Practice%20pdf)

¹⁰⁷ ธเนศ ขำเกิด, Best Practices คืออะไร, เข้าถึงเมื่อ, 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/user/tanes009/posts>.

โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ เพราะเป็นผู้นำที่มีอำนาจสูงสุดในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์โปร่งใส เอาใจใส่และทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างจริงจัง ผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรมีลักษณะดังนี้ (1) ยึดคุณภาพนักเรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา (2) ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ (3) ยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เป็นกรอบกำกับการบริหาร (4) ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า เป็นหลักในการบริหารอย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพบริหาร (5) ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานและแก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนที่เกี่ยวข้อง (6) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง มีสมรรถภาพในการจัดการความรู้ (7) ใช้กรอบแนวทางจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล กฎหมาย ระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของความต้องการของสถานศึกษา 2) ลักษณะสถานศึกษาที่เป็นเลิศ โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัสดุ เทคโนโลยีงบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด และได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ลักษณะสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งส่วนที่เป็นบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output หรือ Product) ซึ่งเป็นแนวคิดการใช้องค์ประกอบเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาเป็นกรอบการพิจารณา

ส่วน 3) ขั้นตอนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ควรมีกระบวนการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) กระตุ้นให้เกิดการปรับปรุง สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องว่างานของโรงเรียนต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา (2) หาความต้องการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษาแผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ของกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษาสำรวจความต้องการของชุมชน และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา (3) การประเมินสภาพองค์กร หรือการวิเคราะห์องค์กร (SWOT) ศึกษาและประเมินโรงเรียนโดยวิเคราะห์จากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียน (4) วางแผนกลยุทธ์ระยะ 4 ปี กำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management) เพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพ เพื่อการดำเนินงานในกิจกรรม

ภารกิจหลักที่สำคัญ สร้างผลงาน สร้างคุณภาพ จากจุดแข็งของโรงเรียน การรวมพลังคน และทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนภารกิจการบริหารงาน (5) วางแผนปฏิบัติงานประจำปี แปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ในรูปงาน โครงการ กิจกรรม (6) เสริมสร้างศักยภาพในองค์กร ด้วยการจัดหาสื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์เพื่อการบริหารจัดการ (7) ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) (8) วัดและประเมินผลการดำเนินงาน โดยประเมินตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนด (9) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง 4) หลักการทำงานเพื่อพัฒนาโรงเรียน การที่จะพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ นอกจากจะต้องดำเนินงานตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน ยังจำเป็นต้องใช้หลักการทำงานที่สำคัญ ดังนี้ (1) คำนึงถึงเป้าหมาย คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม (2) ทำงานด้วยความทุ่มเท ทำงานด้วยความรับผิดชอบ (รับผิดชอบและรับชอบในผลงาน) (3) การทำงานเชิงรุก อย่างมีระบบ มีแผน มีการบริหารอย่างมีเป้าหมาย ตรวจสอบได้ (4) การปฏิรูประบบการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารงาน มีแผน มีเป้าหมาย ประเมินผลงาน การบริหารคน ส่งเสริมคนดี คนเก่ง รับผิดชอบรวดเร็ว การบริหารเงิน เกิดประโยชน์ ประหยัด ประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากร เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง 5) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียน ดังนี้ (1) สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ร่วมกัน (2) สร้างพันธสัญญา ข้อตกลงในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ตามแผนงาน โครงการ โดยการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด (KPI) พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และพัฒนาคุณภาพงานที่รับผิดชอบต่อ

อย่างต่อเนื่อง¹⁰⁸

¹⁰⁸ วีรพงษ์ ไชยหงส์, แนวคิดการพัฒนาโรงเรียน, เข้าถึงเมื่อ, 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย

การบริหารจัดการ

ไพบูลย์ ช่างเรียน กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁰⁹ เสนาะ ตีเยาว์ กล่าวว่า การบริหารสามารถสรุปได้ 4 ประการ ดังนี้

- 1) การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ความหมายนี้เป็นการระบุว่าผู้บริหารไม่ได้ลงมือทำงานด้วยตนเอง แต่ทำงานโดยการสั่งให้คนอื่นทำ
- 2) การบริหาร คือ กิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมในการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วยดี
- 3) การบริหาร คือ กระบวนการทำงานกับคนและวัตถุเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร คำจำกัดความนี้เน้นการใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้บังเกิดผลประโยชน์ต่อองค์กร
- 4) การบริหาร คือ กระบวนการทำงานกับคนและโดยอาศัยคนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป¹¹⁰

ศิริพงษ์ เสาภายน กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริหารและการควบคุม¹¹¹ วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง

- 1) การมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์
- 2) มีการร่วมกันดำเนินการหรือปฏิบัติการเพื่อให้การปฏิบัติการกิจบรรลุวัตถุประสงค์
- 3) เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกลุ่มบุคคล
- 4) มีการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการหรือขั้นตอน
- 5) มีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ¹¹²

ส่วน เฮอร์เบิร์ต เอ. ไชมอน (Herbert A. Simon) กล่าวว่า การบริหาร เป็นสิ่งที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติอย่างเป็น

¹⁰⁹ ไพบูลย์ ช่างเรียน, *วัฒนธรรมการบริหาร* (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2552), 17.

¹¹⁰ เสนาะ ตีเยาว์, *หลักการบริหาร*, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), 1.

¹¹¹ ศิริพงษ์ เสาภายน, *หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวการปฏิบัติ*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: บุก พอยท์, 2553), 13.

¹¹² วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ, *การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย* (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1 – 7.

ระบบเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์¹¹³ อีกทั้งไซมอน (Simon) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศิลปะในการกระทำให้สิ่งต่าง ๆ จนบรรลุวัตถุประสงค์¹¹⁴ บาร์นาต (Barnard) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่รวมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน¹¹⁵ แฮร์โรลด์ คูนต์ซ์ (Harold Koontz) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์ในการจัดการให้สำเร็จผล¹¹⁶ เซอร์จิอวานนิ (Sergiovanni) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ¹¹⁷ เฟรดเดอริค ดับบลิว. เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง งานบริหารที่ต้องอาศัยการกระทำ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ในการกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ¹¹⁸ ปีเตอร์ เอฟ. ดร๊อคเกอร์ (Peter F. Drucker) กล่าวว่า การบริหาร คือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยศิลปะในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีบุคคลากรเป็นทรัพยากรหลักในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย¹¹⁹ อีกทั้ง นพพงษ์ บุญจิตราดุล กล่าวว่า การบริหารและการจัดการ มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ใช้ในบริบทต่างกัน กล่าวคือ การบริหาร (Administration) ใช้ในแวดวงของภาครัฐ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างทีบุคคลร่วมกัน

¹¹³ Simon A. Herbert, **Administrative Behavior** (New York: Macmillian, 1947), 3.

¹¹⁴ H. A., Simon, **The New Science of Management Decision** (New York: Harper & Row, 1960), 119.

¹¹⁵ Chester I. Barnard, **The Functions of the Executives** (Boston: Harvard University Press, 1972), 77.

¹¹⁶ Koontz D. Harold, **Principles of Management: An Analysis of Managerial Functions** (New York: MC Graw – Hill, 1972), 6.

¹¹⁷ Thomas J. Sergiovanni, **The principalship: A reflective practice perspective**, 4th ed. (Boston: Allyn and Bacon, 2001), 68.

¹¹⁸ Taylor W. Frederick, **The Principles of Scientific Management**. (New York: Harper, 2002), 27.

¹¹⁹ Peter F. Drucker, **Management: Tasks, responsibilities, practices** (New York: Truman Talley Books, 2005), 6.

กำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม¹²⁰ ส่วน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นกระบวนการทางสังคมที่ประกอบด้วยกรกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่เป็นกระบวนการทางสังคมก็ เพราะการกระทำเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เป็นกระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การการนำและการควบคุม การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ทรัพยากรประกอบด้วย มนุษย์สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนทรัพยากรข้อมูลขององค์กร เพื่อกำหนดและทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในสภาพแวดล้อมที่ผันแปรตลอดเวลาการบริหารจัดการจึงเป็นกระบวนการของการรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดเพื่อไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยผู้บริหารเป็นผู้ชี้้นำทรัพยากรมนุษย์ไปสู่การใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการนำทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่น ๆ ไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกันขององค์กร¹²¹

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลในองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

แนวคิดการบริหารจัดการสู่การบริหารการศึกษา

แนวคิดเรื่องการบริหารการศึกษามีพื้นฐานจากแนวคิดการบริหารจัดการ การบริหารจัดการเป็นการบริหารกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่เด็กหรือประชาชน ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายแต่ละทัศนะดังนี้ คือ ภิญโญ สารธ กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะคติ พฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรม รวมทั้งในด้านสังคมโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน¹²² นิรมล กิติกุล กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่บุคคลในองค์กรร่วมมือกันในการพัฒนาสมาชิกในทุก ๆ ด้าน เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร ตลอดจน

¹²⁰ นพพงษ์ บุญจิตราดุล, **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา** (นนทบุรี: ตีรณสาร, 2557), 3.

¹²¹ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management) ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2560** (กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์ จำกัด, 2560), 8.

¹²² ภิญโญ สารธ, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: บริษัท แอล วี ที เพรส จำกัด, 2548), 12.

การพัฒนาด้านคุณธรรม เพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามความประสงค์ของสังคม โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมในการหล่อหลอมในการพัฒนาให้ตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิต¹²³ อมรชัย ตันติเมธ กล่าวว่าการที่บุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองให้สามารถเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม¹²⁴

สรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารจัดการสู่การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินการต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

กู๊ด (Good) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กที่จัดในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3¹²⁵ ในขณะที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย ว่าเป็นการศึกษาก่อนประถมศึกษา โดยจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ 3 - 6 ปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้ง นฤมล เนียมหอม กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างรากฐานชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม¹²⁶ นอกจากนี้ ชัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี อาจจะรวมถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ก็ได้ (เด็กอายุแรกเกิดจนถึง 8 ปี) ในลักษณะการบูรณาการระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อ

¹²³ นริมล กิติกุล, **องค์กรและการจัดการ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด, 2549), 31.

¹²⁴ อมรชัย ตันติเมธ, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 2.

¹²⁵ Cartar V. Good, **Dictionary of Education**. (New York: McGraw-Hill, 1973), 35.

¹²⁶ นฤมล เนียมหอม, **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย**, เข้าถึงเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.nareumon.com/index.php?Option=co_m_content&task=category§ionid=4&id=21&Itemid=50.

พัฒนาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรม สอดคล้องกับพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ความสามารถตามความถนัด โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและภายในบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย และพร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และขึ้นอยู่กับความสนใจหรือลักษณะพิเศษของเด็กแต่ละบุคคลด้วย¹²⁷ และคณิ่ง สายแก้ว กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่ออบรมเลี้ยงดู พัฒนาเอาใจใส่ต่อพัฒนาการเด็กอายุ 0 - 5 ปี ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรชาติตามศักยภาพแห่งตน ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับต่อไป¹²⁸

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 6 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรมให้เหมาะสมตามวัย

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยได้ดำเนินการจัดในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2483 โดยเปิดโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศขึ้นเป็นแห่งแรก และต่อมาในปีพุทธศักราช 2485 ได้เปิดโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลในส่วนภูมิภาคเป็นแห่งแรก และรัฐได้มีนโยบายขยายโรงเรียนอนุบาลไปทั่วทุกจังหวัด ในปีพุทธศักราช 2511 รัฐได้เปิดโรงเรียนอนุบาลได้ครบทุกจังหวัด ขณะเดียวกัน รัฐก็มีนโยบายสนับสนุนให้ท้องถิ่นและเอกชนจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากที่สุด โดยที่รัฐจะจัดเป็นตัวอย่างส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งเพื่อการค้นคว้าวิจัย ระยะต่อมารัฐได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการจัดการปฐมวัยศึกษาอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา¹²⁹

วราภรณ์ รักวิจัย กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ ขั้นตอนการพัฒนาการของเด็กที่พัฒนามาถึงระดับหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะเรียนรู้พฤติกรรม

¹²⁷ ชัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล, **การศึกษาปฐมวัย** (มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560), 11.

¹²⁸ คณิ่ง สายแก้ว, **การศึกษาปฐมวัย**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556), 2.

¹²⁹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, **หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2552), 8.

ใหม่ ๆ ได้อย่างง่ายดายโดยวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีการพัฒนาถึงจุดหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ¹³⁰

ซัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีใช้การศึกษาภาคบังคับแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนาไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ¹³¹

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยอย่างสมดุล โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัย กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปีอย่างองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ¹³² อีกทั้งการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งสนับสนุนด้านการศึกษา ที่สนองต่อกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติ และมีการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัยทุกด้าน โดยมุ่งให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี อารมณ์แจ่มใส มีความประพฤติดี มีวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก คือ การที่ผู้ใหญ่ที่แวดล้อมเด็กให้ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมวินัยเชิงบวกในการอบรมพัฒนาเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีการเจริญเติบโตเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง อีกทั้งมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต การมีระเบียบวินัยในตนเอง และการมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น สามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่าง ๆ ได้ การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัว และสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน¹³³

¹³⁰ วราภรณ์ รักรวิชัย, **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์, 2555).

¹³¹ ซัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล, **การศึกษาปฐมวัย** (มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560), 9.

¹³² กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560** (กรุงเทพฯ: ชุมชนนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560), 2.

¹³³ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ชุมชนนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560). 3.

ดังนั้น สรุปความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นขั้นแรกในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ อีกทั้งเป็นการพัฒนาเด็กในช่วงอายุให้เป็นอย่างต่อเนื่องแต่ละบุคคล สำหรับเด็กวัย 3 - 6 ปี นั้น เป็นการจัดประสบการณ์ในลักษณะอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการพัฒนาทุกด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีผู้จำแนกการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาให้กับเด็กด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมา และพัฒนาศักยภาพนั้นด้วยความเจริญงอกงามสมบูรณ์อย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ต้องตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคน โดยการวางแผนทางการพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล¹³⁴

ภรณ์ คุรุรัตน์ กล่าวว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กปฐมวัยทุกคนจะต้องได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เพื่อให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตไปสู่การพลเมืองที่มีคุณภาพทุกระดับ 2) การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ในตัวซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด ศักยภาพต่าง ๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้ และจะสามารถนำออกมาใช้เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายในตัวเอง การศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมา และพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์ 3) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้ การตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ใน

¹³⁴ ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, การศึกษาปฐมวัย (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟิกไซท์, 2561), 9.

เรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขา และเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย¹³⁵

จากหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัยข้างต้น จึงสรุปได้ว่า 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ (1) ด้านร่างกาย (2) ด้านอารมณ์ - จิตใจ (3) ด้านสังคม และ (4) ด้านสติปัญญา โดยการยึดเด็กเป็นสำคัญ 2) การร่วมมือ ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการเหมาะสมอย่างสมดุล 3) จัดการศึกษาให้กับเด็กด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาแก่เด็กที่มีอายุ 3 - 6 ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย และเป็นไปตามศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระดับประถมศึกษา นักการศึกษาได้คิดค้นแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็ก เพื่อจะได้เข้าใจในตัวเด็ก ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการโดยมีผู้เสนอแนวคิด ทฤษฎีที่น่าสนใจ ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 - 6 ปี เด็กมีร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ชอบการสำรวจ การเล่น การทดลอง การค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้คิดแก้ปัญหา มีการตัดสินใจด้วยตนเอง อีกทั้งมีการใช้ภาษาสื่อความหมาย การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม¹³⁶

ฟรอยด์ (Freud) กล่าวว่า ความสำคัญของช่วงวัย 5 ปีแรกของชีวิตว่าเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในชีวิต เขาเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของการพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุด คือ แม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพทางเพศและสุขภาพจิตของเด็ก ทฤษฎีพัฒนาการทางเพศ (Psychosexual Development) ของฟรอยด์ เชื่อว่าพัฒนาการบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงบริเวณแห่งความพึงพอใจเป็นระยะ ๆ ในช่วงอายุต่าง ๆ กัน และถ้าบริเวณแห่งความพึงพอใจนี้ ได้กับ

¹³⁵ ภรณ์ คุรุรัตน์, อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. (กรุงเทพฯ: แม็ค, 2542), 15.

¹³⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2560), ความนำ.

การตอบสนองเต็มที่เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ แต่ในทางตรงข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะทำให้เกิดการสะสมปัญหาและไปแสดงออกเมื่อโตขึ้น¹³⁷

ดิวอี้ (Dewey) กล่าวว่า เด็กควรจะมีเสรีภาพในการคิด การแสดงออก การศึกษาจะต้องถือเด็กเป็นศูนย์กลาง ประสบการณ์จะเป็นตัวปรับสมดุลระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อม และการเตรียมสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้วยตนเอง¹³⁸

เฟรอเบล (Froebel) กล่าวว่า ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ เพราะเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ในตัวเอง ซึ่งจะแสดงออกเมื่อได้รับการกระตุ้นหรือสนับสนุน เช่น การเล่น การร้องเพลง การแสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นต้น จากเหตุผลนี้เองทำให้เขาคิดเครื่องมือให้เด็กหลายชุดชื่อว่า “ของขวัญ” (Gife) ซึ่งมีทั้งหมดประมาณ 30 ชุด ในการเล่นเครื่องมือนี้ เป็นการเน้นเรื่องระเบียบและขั้นตอนในการเล่น รวมทั้งการเก็บของเล่นแต่ละชุดให้ถูกวิธี¹³⁹

มอนเตสซอรี (Montessori) เชื่อว่า เด็กมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เมื่อมีวุฒิภาวะเด็กจะเรียนรู้อย่างแท้จริงเมื่อมีอิสระที่จะลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการเชื่อมโยงเรื่องง่าย ๆ ให้เป็นความรู้ที่ซับซ้อน อุปกรณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ ครูเป็นผู้สังเกตการณ์อยู่ห่าง ๆ เพื่อคอยชี้แนะทางให้แก่เด็กที่พร้อมที่จะใช้อุปกรณ์ที่ยากขึ้น¹⁴⁰

แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมวัยของเด็กและบริบทของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มีแนวคิดการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

¹³⁷ Freud อ้างถึงใน, **หลักและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 151.

¹³⁸ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **สัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษา** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 5.

¹³⁹ Dewey อ้างถึงใน, **สัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษา** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 6.

¹⁴⁰ Montessori อ้างถึงใน, **หลักและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552), 149.

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบวอลดอร์ฟ (Waldorf Education)

หัวใจสำคัญของการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ คือ ความเชื่อมั่นว่าคุณค่าอันลึกซึ้งที่สุดและเป็นสากลที่สุดของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการศึกษานำมาซึ่งความสมดุลระหว่างความสามารถในการคิด รู้สึก และพลังเจตจำนง ซึ่งดำรงอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ในช่วง 7 ปีแรกของชีวิต เป็นวัยของการพัฒนาพลังเจตจำนงเป็นหลัก โรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งให้เด็กมีโอกาสพัฒนาพลังเจตจำนงของตนตามวัย โดยยึดหลัก ดังต่อไปนี้ 1) แบบแผนจังหวะชีวิตของเด็กและห้องเรียน (Rhythm) ต้องเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เด็กต้องการความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตน สิ่งใดที่เกิดขึ้นเป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้เด็กสามารถคาดการณ์ได้และเกิดความมั่นคงในจิตใจ การดำเนินชีวิตที่ไร้ระบบระเบียบ แบบแผน จะทำให้เด็กเกิดความงุนงง สับสน ไม่สามารถคาดเดาอนาคตได้ เกิดความไม่มั่นคงภายในใจตนเอง 2) การทบทวนหรือทำกิจกรรมซ้ำ (Repetition) โดยปกติเด็กจะมีความต้องการกระทำในสิ่งเดิมซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อโลกรอบตัว ยิ่งไปกว่านั้น การทำซ้ำยังเป็นการพัฒนาพลังเจตจำนงของเด็กให้มีความแน่วแน่มากขึ้น เมื่อเด็กได้ทำซ้ำจนเกิดความชำนาญ ก็จะเกิดความรู้สึกว่าตนสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง และจัดการกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะพัฒนามาเป็นความมั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเองต่อไปในอนาคต 3) ความรู้สึกเกรงขาม (Reverence) ความรู้สึกเกรงขามต่อความดีงาม ก่อให้เกิดความสงบในใจเด็ก บรรยากาศในห้องและการปฏิบัติของครูควรสะท้อนให้เห็นถึงทักษะของครูที่รัก เคารพ ศรัทธาต่อชีวิตธรรมชาติและโลกรอบตัว ซึ่งมอบชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่มนุษย์¹⁴¹

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมอนเตสซอรี

เป็นการพัฒนาเด็กอย่างองค์รวม โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส ด้วยการฝึกปฏิบัติจากอุปกรณ์เป็นรายบุคคล เน้นเด็กเป็นสำคัญอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างอิสระ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ประกอบด้วย สื่อ อุปกรณ์ 4 หมวด ได้แก่ 1) หมวดชีวิตประจำวัน เป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของชีวิตประจำวันและสังคม 2) หมวดประสาทรับรู้ พัฒนาประสาทรับรู้ การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน 3) หมวดภาษา เป็นกิจกรรมการสอนภาษาเบื้องต้น และ 4) หมวดคณิตศาสตร์ เป็นการส่งเสริมทักษะด้านคณิตศาสตร์ ด้วยสื่ออุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมสู่

¹⁴¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ, (กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550), 1 - 12.

นามธรรม อีกทั้งมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นระบบระเบียบ และจัดชั้นเรียนแบบคละอายุ¹⁴²

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบไฮสโคป (High/ Scope Curriculum)

โปรแกรมไฮสโคป เน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านมุมเล่นที่หลากหลายด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและการแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก (Adult – Child Interaction) การเรียนรู้แบบลงมือกระทำนั้นจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อผู้ใหญ่และเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไฮสโคปจึงเน้นให้ผู้ใหญ่สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัยให้แก่เด็ก หรือป้อนคำถามให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการ การปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้นนับว่าคุ้มค่ามากกว่าการยกย่อง ชมเชย และการให้รางวัล โดยปัจจัยสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจ (Trust) 2) การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) 3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) 4) การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) และ 5) เชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)¹⁴³

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบโครงการเป็นประสบการณ์สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก

เนื่องจากครูมีวิธีการมองเด็กว่า เด็กแต่ละคนมีความพร้อม ศักยภาพ ความสามารถ และมีความอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรจีโอ เอมีเลียจึงเป็นการเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรที่ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนจึงไม่ใช่หลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาที่แน่นอนชัดเจนดังหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยทั่วไป วิธีปฏิบัตินั้น หัวข้อโครงการที่เตรียมจะมีทั้งโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาว แต่ถ้าเด็กสนใจเรื่องที่อยู่นอกเหนือรายการหัวข้อที่ครูกำหนดไว้ล่วงหน้า กิจกรรมโครงการในห้องเรียนก็จะปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก โดยครูมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนให้จินตนาการของเด็ก และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้ปรากฏออกมา และสื่อออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

¹⁴² สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ, คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบท สพฐ. เล่ม 1 (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 5 - 12.

¹⁴³ สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดไฮสโคป (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2543), 5 - 16.

การบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้

บทบาทครูที่สำคัญบทบาทหนึ่ง คือ การบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ของเด็ก นับตั้งแต่เด็กแต่ละคนก้าวเข้าสู่ศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล ครูจะเอาใจใส่และดูแลอย่างใกล้ชิด พร้อมกับเก็บข้อมูลเด็กในทุก ๆ ด้าน การปรับตัวของเด็กในการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันในศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลเป็นสิ่งสำคัญที่ครูปฐมวัยตามแนวคิดเรจิโอให้ความสำคัญเอาใจใส่และเป็นงานที่เด็กครู และผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วม ครูจะเก็บและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กในขณะที่เด็กอยู่โรงเรียน และสื่อข้อมูลเหล่านี้ไปยังผู้ปกครองพร้อมทั้งถามข้อมูลจากผู้ปกครองถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกเกี่ยวกับโรงเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการเก็บและบันทึกข้อมูลของเด็กในส่วนที่เด็กอยู่กับผู้ปกครอง ครูและผู้ปกครองจะประชุม พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอจนได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนจนเป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ผู้ปกครองและครูจะช่วยกันคัดเลือก จัดลำดับและระบบข้อมูล ตลอดจนการวางรูปแบบของข้อมูลในการจัดนิทรรศการในห้องเรียนเพื่อแสดงถึงความเจริญงอกงามในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย

วัฒนา มัคคสมัน กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนที่เป็นกำหนัดทิศทาง กำหนดนโยบายของสถานศึกษาและทั้งในส่วนของการปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งการดำเนินการในด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการเกี่ยวกับบุคลากร การนำและการควบคุมเพื่อให้เด็กปฐมวัย เป็นคนดี มีวินัยได้พัฒนาตนเองทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ¹⁴⁴

รูปแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในต่างประเทศที่นิยมจัดทำกันมากและเป็นแบบสากลนั้น แบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ ศูนย์เลี้ยงเด็ก (Child Care Center) โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) และโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) แต่ทั้ง 3 รูปแบบนี้อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไปบ้าง เช่น ศูนย์เลี้ยงเด็ก อาจเรียกว่า สวนเด็ก เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย การจัดการศึกษาปฐมวัยรับเด็กตั้งแต่อายุ 2 ปี 6 เดือน ถึง 6 ปี แต่ก็อาจมีการยืดหยุ่นได้ เช่น

¹⁴⁴ วัฒนา มัคคสมัน, *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย* (นทพฐี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1 - 10.

สถานศึกษาของเอกชนบางแห่งรับเด็กตั้งแต่อายุ 2 ปีขึ้นไป สถานศึกษาของรัฐบาลรับเด็กตั้งแต่อายุ 4 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์และความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยไม่มีการกำหนดลงไปว่าควรจะเป็นรูปแบบใด โดยทั่วไปมักเรียกชื่อต่าง ๆ กันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการจัดตั้ง 2) เหตุผลและความต้องการของสังคม 3) รูปแบบของการให้บริการใหม่ 4) รูปแบบของสถานที่จัดตั้ง 5) กลุ่มอายุของเด็ก และ 6) ประเภทของหน่วยงานที่จัด¹⁴⁵

ชัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล กล่าวว่า สถานศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศไทยมีการจัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ทั้งในชุมชนเมืองและชนบท รูปแบบการจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของสภาพชุมชน รูปแบบที่นิยมจัด ได้แก่ 1) รูปแบบโรงเรียนการจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบโรงเรียน มีเป้าหมายหลักสำหรับเด็กอายุระหว่าง 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และการเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา การดำเนินการที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐและเอกชน มีรูปแบบการจัด 2 ลักษณะ คือ (1) ชั้นอนุบาล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งลักษณะนิสัยต่าง ๆ โดยใช้ระยะเวลาในการจัดการศึกษาประมาณ 2 – 3 ปี สำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 – 5 ปี (2) ชั้นเตรียมประถมศึกษาหรือชั้นเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา โดยใช้เวลาในการจัดการศึกษา 1 ปีสำหรับเด็กที่มีอายุ 4 – 5 ปี 2) ศูนย์พัฒนาเด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นมีเป้าหมายอยู่ที่เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ได้แก่ เด็กในเขตพื้นที่ชนบทห่างไกลและชนกลุ่มน้อย เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดและเด็กด้อยความสามารถทางร่างกาย สมอง และจิตใจ การจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายหลักในการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกันสรุปได้ ดังนี้ (1) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย (2) เพื่อปลูกฝังสุนทรียะที่ดีและการปรับตัวเข้ากับสังคมนอกบ้าน รวมถึงให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ (3) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี (4) เพื่อกระตุ้นให้องค์กรท้องถิ่นและครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (5) เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ให้สามารถใช้เวลาในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น 3) การจัดบริการทางการศึกษาในรูปแบบอื่น เนื่องจากมีเด็กบางกลุ่มที่ไม่มีโอกาสเข้ารับบริการ

¹⁴⁵ เยาวพา เดชะคุปต์, การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (กรุงเทพฯ: แม็ค, 2542), 59.

อบรมเลี้ยงดูจากโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็ก จึงมีกิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบอื่น เช่น การพัฒนาเด็กโดยหน่วยงานพัฒนาเคลื่อนที่ที่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ด้วยวิธีการสาธิตอบรมเลี้ยงดูตามหลักวิชาการแผนใหม่ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้าน หรืออาจจะดำเนินงานทางอ้อมในรูปแบบของกิจกรรมการพัฒนาเด็กโดยครอบครัว ด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็ก มุ่งให้พ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวมีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยร่วมมือกับอาสาสมัครหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น และเยาวชนในหมู่บ้าน เพื่อทำการจัดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กในครอบครัว รวมทั้งนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่บุคคลอื่น (1) หน่วยงานของรัฐมีการให้บริการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง โดยมุ่งให้องค์กรท้องถิ่น อาสาสมัคร ผู้ปกครอง หรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคลื่อนที่ กิจกรรมการพัฒนาเด็กโดยครอบครัว กิจกรรมการผลิตและใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กเล็กเคลื่อนที่ (2) ภาคเอกชนหรือองค์กรเอกชนได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเด็กโดยได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีได้จัดตั้งสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้น ประกอบด้วยองค์กร 80 องค์กร สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังมีคณะทำงานด้านเด็ก ซึ่งประกอบด้วยองค์กรต่าง ๆ ดังนี้ พิระยานุเคราะห์มูลนิธิ มูลนิธิสมาคมสงเคราะห์เด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย มูลนิธิมิตรมวลชน โสสสมูลนิธิแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิแสงสวรรค์สงเคราะห์ มูลนิธิเด็กกำพร้าอีสาน มูลนิธิรাত্রาบำเพ็ญเพื่อเด็กกำพร้า บ้านศรีธรรมราช มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้านครเชียงใหม่ และโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน หน่วยฝากเลี้ยง เป็นต้น มีเป้าหมายหลักในการทำงานเพื่อพัฒนาเด็กโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในสภาวะเสี่ยง ทั้งเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ 4) องค์กรระหว่างประเทศให้ความสนใจด้านเงินทุน วิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย เพื่อดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยเช่นเดียวกัน¹⁴⁶

บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจึงมีบทบาทที่หลากหลายขึ้นอยู่กับภารกิจในการบริหารสถานศึกษา

¹⁴⁶ ชัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล, การศึกษาปฐมวัย (มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 22 - 24.

เดริค มีโด กล่าวว่า บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ 9 บทบาท ดังนี้
 1) บทบาทในการเป็นผู้นำ 2) บทบาทในการรักษาระเบียบวินัย 3) บทบาทในการเป็นผู้ประเมิน
 4) บทบาทในการพัฒนาสถานศึกษา 5) บทบาทในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ
 6) บทบาทในการกำหนดตารางแผนงาน 7) บทบาทในการพัฒนาครู 8) บทบาทในด้านบุคลากรและ
 ชุมชน และ 9) บทบาทในการมอบหมายงาน¹⁴⁷

บรรจง ลาวะลี กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย บทบาทใน
 ฐานะผู้นำด้านวิชาการ ผู้รักษาระเบียบวินัย ผู้ประเมิน การทบทวนนโยบาย การบริหารหลักสูตรและ
 การสอน การกำหนดตาราง การปฏิบัติงาน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้
 การส่งเสริม การพัฒนาบุคลากร การปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และการเป็นแบบอย่างที่ดี¹⁴⁸

บทบาทหน้าที่ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ครูปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะครูต้องมีพฤติกรรมที่ตอบโต้กับเด็กตลอดเวลา ครูนั้นมี
 อิทธิพลในการสร้างเสริมบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นครูที่สอนระดับปฐมวัยจำเป็นต้องมี
 ลักษณะพิเศษบางประการได้แก่ มีนิสัยรักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี ใจเย็น อดทน ขยัน กิริยา
 วาจาสุภาพ เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก มีสุขภาพดี ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เด็กจะ
 เขียน อ่าน จากชั้นอนุบาลหรือไม่ก็ตามเมื่อเด็กเข้าไปเรียนชั้นประถมศึกษาจะสามารถเรียนทันกัน
 มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเท่าเทียมกับเด็กที่จบมาจากโรงเรียนอนุบาลอื่น ๆ ดังนี้

เอสทิน (Epstein) กล่าวว่า บทบาทสำคัญของครูปฐมวัย สรุปได้ดังนี้ 1) บทบาทในการจัด
 กิจกรรมประจำวันที่มีความสม่ำเสมอและยืดหยุ่น 2) บทบาทในการจัดเวลาอย่างเพียงพอสำหรับเด็ก
 ทำกิจกรรมแต่ละรูปแบบ 3) บทบาทในการส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ริเริ่ม 4) บทบาทในการให้กำลังใจและ
 ให้เด็กแก้ปัญหา 5) บทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย¹⁴⁹

¹⁴⁷ Derick Meado, *The Role of the Principal in school*, เข้าถึงเมื่อ 6 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://teaching.about.com/od/admin/tp/Role-Of-The-Principal.htm>

¹⁴⁸ บรรจง ลาวะลี, “รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล
 ประจำจังหวัด,” *มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 6 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560): 206-215.

¹⁴⁹ A.S. Epstein, *The intentional teacher: Choosing the best strategies for young children's learning* (Washington DC: National Association for the Education of Young Children, 2014).

นิศารัตน์ อิศระมนโรส และพรชูลี ลังกา กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

- 1) ความสัมพันธ์ เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความหลากหลาย
- 2) ความปลอดภัย ทำให้เกิดความสำพันธ์เชิงบวก และทำให้ครูสามารถพัฒนาความสัมพันธ์กับเด็กได้ดีขึ้น มีพื้นที่ที่เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระและมีพื้นที่ให้เด็กได้สำรวจ เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น ของเล่นต้องทำจากวัสดุที่มีความแข็งแรง ไม่ชำรุด มีขนาดที่เหมาะสม และมีการตรวจสอบความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ
- 3) เข้าใจถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการ ครูต้องสามารถตอบสนองความต้องการของเด็ก และเรียนรู้ถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย ครูสามารถใช้สื่อในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็ก และจัดประสบการณ์ที่ปลอดภัยที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
- 4) การรู้จักลักษณะเฉพาะของเด็กรายบุคคล ครูจะตอบสนองความต้องการของเด็กได้ดีเมื่อเข้าใจว่าเด็กมีความต้องการสิ่งใด
- 5) การสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างครู ผู้ดูแลเด็กกับครอบครัว ครูควรมีโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจกับบริบทของแต่ละครอบครัว
- 6) การจัดสภาพแวดล้อมให้กับ ผู้ดูแลเด็ก ควรมีการจัดมุมในการพักผ่อน เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กผ่อนคลาย และสามารถสังเกตความปลอดภัยให้กับเด็กได้อย่างทั่วถึง¹⁵⁰

ขอบข่าย ภารกิจในการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย

การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยโดยพื้นฐานแล้ว จะมีขอบข่ายและภารกิจในการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่

แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยจึงได้จัดทำขอบข่ายการบริหารตามแนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

- 1) ด้านวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่าง ประกอบด้วย 1.1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 1.2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 1.3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 1.4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 1.5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1.6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 1.8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 1.9) การนิเทศ

¹⁵⁰ นิศารัตน์ อิศระมนโรส และพรชูลี ลังกา, บทบาทของครูในการพัฒนาเด็กปฐมวัย, เข้าถึงเมื่อ 4 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://m.youtube.com/watch?v=it5CJOUrOD8>

การศึกษา 1.10) การแนะแนว 1.11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 1.12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 1.13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 1.14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 1.15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 1.16) การคัดเลือกหนังสือ และแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 1.17) การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) ด้านงบประมาณ ภาระหน้าที่ 22 อย่าง ประกอบด้วย 2.1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2.2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 2.3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 2.4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 2.5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 2.6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 2.7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ 2.8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2.9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 2.10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2.11) การวางแผนพัสดุ 2.12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2.13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 2.14) การจัดหาพัสดุ 2.15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 2.16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 2.17) การเบิกเงินจากคลัง 2.18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 2.19) การนำเงินส่งคลัง 2.20) การจัดทำบัญชีการเงิน 2.21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน 2.22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่าง ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนอัตรากำลัง 3.2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 3.3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3.4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 3.6) การลาทุกประเภท 3.7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 3.8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 3.9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 3.10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 3.11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 3.12) การออกจากราชการ 3.13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 3.14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 3.15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา 3.16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 3.17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3.18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต 3.20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) ด้านบริหารทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่าง ประกอบด้วย 4.1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 4.3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 4.5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 4.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 4.7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4.8) การดำเนินงานธุรการ 4.9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 4.11) การรับนักเรียน 4.12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 4.13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 4.14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 4.15) การทัศนศึกษา 4.16) งานกิจการนักเรียน 4.17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 4.18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 4.19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน 4.20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 4.21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน¹⁵¹

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานสนับสนุนงานวิชาการ ดังนี้

1) การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยงานหลักสูตร การนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ การจัดหาและการผลิตสื่อ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศการศึกษา การวัดและการประเมินผล 2) การบริหารงานสนับสนุนงานวิชาการ ประกอบด้วยงานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานบุคลากร¹⁵²

วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย กำหนดขอบข่ายออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) งานด้านการจัดการเรียนการสอน 1.1) งานวิชาการ

¹⁵¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**, เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://backoffice.onec.go.th>

¹⁵² เยาวพา เดชะคุปต์, **การบริหารและการนิเทศติดตามผลในสถานศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แม็ค, 2559), 55.

การบริหารวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย เพราะเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ มีขอบข่ายของงานที่สำคัญ คือ งานบริหารหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การบริหารการประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาปฐมวัย การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการด้านการศึกษาปฐมวัย การบริหารการวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการ รวมทั้งการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ 1.2) งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ ควรเป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้เรียนในชั้นเดียวกับเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน เพราะทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กปกติ ครอบครัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสังคมจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ขอบข่ายงานที่สำคัญในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม คือ การปรับสภาพแวดล้อม การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การประเมินผล และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้มีหลักการสำคัญ ประกอบด้วย หลักสิทธิมนุษยชน การใช้ชีวิต เช่น คนปกติทั่วไป โอกาสและความเท่าเทียมกัน ความหลากหลาย ความเหมาะสมของวันและพัฒนาการ และสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ภารกิจในการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบด้วย การศึกษาทำความเข้าใจหลักการในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผนด้านการจัดหลักสูตร ความร่วมมือระหว่างบุคลากร การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง และการศึกษาทำความเข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ อันประกอบด้วย การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนหลายระดับ การเริ่มการสอนที่ระดับความสามารถของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กเพิ่มความสามารถขึ้นทีละขั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งที่บ้านและในชุมชน การส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มแบบร่วมแรงร่วมใจ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยมีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจในการให้การศึกษแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การจัดองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานระหว่างบุคลากร การขจัดอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขวางกั้นการจัดการเรียนรวม การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนรวม และการจัดสรรงบประมาณให้การเรียนรวมดำเนินไปได้ด้วยดี และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนทุกคนในโรงเรียน 1.3) งานนิเทศและติดตามผลการนิเทศในสถานศึกษาปฐมวัย การนิเทศและติดตามผลการนิเทศในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นกระบวนการที่วัดด้วยความแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของบุคลากร

ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษารู้จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สามารถพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาร่วมกันในทุกด้านอย่างเป็นระบบ เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนา ความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเอง รวมทั้งทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด มีความพร้อมทุกด้านอย่างสมดุลพร้อมรับการศึกษ ในระดับประถมศึกษาต่อไป การนิเทศและติดตามผลการนิเทศเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ วางแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ การตรวจสอบและติดตามผลการนิเทศ รวมทั้งการนำผลการ นิเทศและติดตามผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ขอบข่าย การนิเทศและติดตามผลการนิเทศในสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การนิเทศและติดตามผลการ ปฏิบัติงานทุกด้านตามขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย ตั้งแต่การกำหนดนโยบายและ วางแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ การดำเนินงานในสถานศึกษาทั้ง งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการการเงินและอาคารสถานที่ งานชุมชนสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ งานสารสนเทศ และการจัดการความรู้ ตลอดจนงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาปฐมวัยภารกิจที่สำคัญในการนิเทศและติดตามผลการนิเทศในสถานศึกษา ปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการในการพัฒนาของบุคลากรในสถานศึกษา การกำหนดประเด็นการพัฒนาตาม ความสำคัญก่อน - หลัง การวางแผนการนิเทศ และแจ้งแผนการนิเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การดำเนินการนิเทศตามแผนด้วยวิธีการต่าง ๆ การติดตามและประเมินผลการนิเทศ การนำผลการ ติดตามผลการนิเทศการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานในสถานศึกษาปฐมวัย

2) งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2.1) งานกิจการนักเรียน งานกิจการนักเรียน ในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นงานการจัดบริการ สวัสดิการและการควบคุมดูแล ซึ่งช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน และเป็นการจัดขึ้นเพื่อบริการในด้านความสะดวกแก่เด็กและผู้ปกครอง สร้างความมั่นใจในด้านสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก เป็นการเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก นอกเหนือจากการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนปกติ ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพให้แก่เด็ก รวมทั้งเป็น การป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาอันอาจเกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย 2.2) งานบุคลากร งานบุคลากรใน สถานศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดให้คนทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานในเวลาสั้น สิ้นเปลืองเงิน และวัสดุอันน้อยที่สุด ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้คนทำงานเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าและได้ ผลตอบแทนเป็นที่พอใจ มีความพอใจและเต็มใจที่จะทำงานตามที่ผู้บริหารต้องการ การบริหาร บุคลากรเป็นหัวใจของการบริหาร เพราะงานทุกชนิดของหน่วยงานทุกประเภท จะดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของ บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน ในการบริหารการศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

เพราะถึงแม้สถานศึกษาจะเป็นตึกใหญ่โต มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนานาชนิด มีเงินงบประมาณจำนวนมากมหาศาลสนับสนุน ถ้าไม่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดสมรรถภาพ ขาดความรับผิดชอบ ต่างคนต่างมีความขัดแย้งไม่ร่วมมือกันทำงาน โครงการทั้งหลายที่ผู้บริหารวางไว้ ก็ล้มเหลว การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยมีขอบข่ายงานที่สำคัญประกอบด้วย การกำหนดความต้องการด้านบุคลากรด้วยการวิเคราะห์งาน การวางแผนบุคลากร การสรรหาบุคลากร การคัดเลือกบุคลากร การปฐมนิเทศและมอบหมายงาน การพัฒนาข้าราชการบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในการบริหารงานบุคคล ประกอบการกำหนดความต้องการด้านบุคลากรด้วยการวิเคราะห์งานโดยการจัดทำรายละเอียดของลักษณะงาน การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ต้องการ เพื่อนำไปสู่การวางแผนบุคลากรที่จำเป็นต้องใช้ในสถานศึกษา การสรรหาบุคลากรด้วยการตั้งใจให้บุคคลมาสมัครงาน การคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่กำหนดไว้ การปฐมนิเทศให้ความรู้ ชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความคาดหวังของสถานศึกษาให้บุคลากรใหม่ทราบ มอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร การพัฒนาข้าราชการบุคลากร โดยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยวิธีการต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากรให้เพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด 2.3) งานธุรการ งานงบประมาณและอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการบริหารหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ งานธุรการมีความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะการดำเนินงานธุรการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้งานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพตามไปด้วย เนื่องจากธุรการ เปรียบเสมือนกลไกอันสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการประสานงาน และการสื่อสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว งานธุรการมีขอบข่ายครอบคลุมงานสารบรรณ งานระเบียบและการรายงาน งานรักษาความปลอดภัย งานประชาสัมพันธ์ และงานเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุผู้รับผิดชอบเอาไว้โดยตรง การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการในเรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบและข้อตกลงต่าง ๆ การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาปฐมวัย ครอบคลุมการดำเนินงานในเรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การพัสดุ งานการเงิน และการบัญชีของสถานศึกษา การบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาปฐมวัย สามารถดำเนินงานและกิจกรรมด้านต่าง ๆ ไปได้โดยสะดวก อีกทั้งเสริมสร้างบรรยากาศในการดำรงชีวิตของนักเรียน ครู ผู้บริหาร

บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ที่มั่นคง อบอุ่นและมีความสุข ขอบข่ายงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาปฐมวัย ครอบคลุมการจัดอาคารสถานที่ ห้องต่าง ๆ ในสถานศึกษา การจัดบริเวณและเนื้อที่ที่สะอาด และการทำนุบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและมีความปลอดภัยอยู่เสมอ ภารกิจในการบริหารงานธุรการ ประกอบไปด้วยภารกิจในการบริหารงานสารบรรณ งานทะเบียน และการรายงาน งานรักษาความปลอดภัย ซึ่งแต่ละงานมีภารกิจดังนี้ ภารกิจในงานสารบรรณ ประกอบด้วย การจัดทำคำสั่งแบ่งงาน ไว้เป็นหลักฐานและให้เป็นปัจจุบัน การทำบัญชีกำหนดส่งงาน การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน การจัดทำระบบการกำกับดูแลงานสารบรรณ การจัดระบบการไหลเวียนของหนังสือ การจัดเก็บหนังสือ การประชุมแก้ไขปัญหาและปรับปรุงงาน การอบรมให้ความรู้และการนิเทศงานให้แก่ผู้ร่วมงาน และการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ภารกิจในงานทะเบียนและรายงาน ประกอบด้วย ภารกิจเกี่ยวกับงานทะเบียนและรายงานเกี่ยวกับนักเรียน งานทะเบียนและรายงานเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา และงานทะเบียนและรายงานเกี่ยวกับสถานศึกษา ภารกิจในงานรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย ภารกิจการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย ภารกิจในการวางแผนบริหารงบประมาณ การพัสดุ การเงิน และการบัญชี ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ในการบริหารงานอาคารสถานที่ ประกอบด้วย การวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การกำหนดความต้องการ การก่อสร้างอาคาร การวางแผนการใช้อาคาร การใช้การบำรุงรักษา และการซ่อมแซม และการรื้อถอน 2.4) งานชุมชนสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์ งานสัมพันธ์ชุมชน เป็นการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และมีกลยุทธ์ของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวและชุมชนในฐานะผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ มีขอบข่ายครอบคลุมการให้บริการแก่ชุมชน การรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชน การสร้างสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น การจัดตั้งกลุ่มชุมชนสังคม หรือมูลนิธิ และการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคลและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาปฐมวัย และระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษากับประชาชน ชุมชน และสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย เป็นการสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดขึ้นในหมู่ครู นักเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชนว่าสถานศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทุกคนเป็นเจ้าของและเป็นหน้าที่ของแต่ละคนจะต้องให้ความร่วมมือในการจัดและพัฒนาศึกษาของ

สถานศึกษา รวมทั้งเป็นการแถลงหรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ครู นักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง และประชาชนทราบความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษา มีขอบข่ายครอบคลุมการประชาสัมพันธ์ภายในสถานศึกษาและการประชาสัมพันธ์ภายในสถานศึกษาและการประชาสัมพันธ์ภายนอกสถานศึกษา ภารกิจในการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์ประกอบไปด้วย 1) การวางแผนโดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและศึกษาแนวโน้มการพัฒนาสถานศึกษาแล้วนำข้อมูลมาวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานทั้งระยะสั้น และระยะยาว 2) การปฏิบัติตามแผน แผนงานและโครงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่กำหนดไว้ 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทั้งในระยะต้น ระยะกลาง และระยะสุดท้าย และ 4) การปรับปรุงแก้ไข เป็นการนำผลการปฏิบัติงานที่ได้ตรวจสอบและประเมินผลแล้ว มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หากไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ถ้าการปฏิบัติได้ผลดีแล้ว ก็นำมากำหนดเป็นมาตรฐานและบันทึกไว้ เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป 2.5) งานแผนกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่เป็นระบบมีระเบียบแบบแผน ขั้นตอนชัดเจนโดยใช้การตัดสินใจเพื่อพิจารณาทางเลือกที่จะดำเนินการในอนาคตที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยรวมของสถานศึกษา เพื่อการคาดการณ์และสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้สถานศึกษาปฐมวัยพัฒนานตนเองได้ทันสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคอนาคตที่พึงปรารถนาของสถานศึกษา มีขอบข่ายงานที่สำคัญคือ การประเมินสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาปฐมวัย การกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษาปฐมวัย การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาปฐมวัย และการควบคุมและประเมินแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ภารกิจในการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นไปตามขอบข่ายงานของการวางแผนกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วย การประเมินสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีภารกิจที่สำคัญคือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา เพื่อศึกษาโอกาส และอุปสรรค อันนำไปสู่ภารกิจกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ภารกิจในการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การทบทวนพันธกิจของสถานศึกษา การตรวจสอบประเด็นวิกฤต หรือประเด็นที่มีความสำคัญต่อการดำเนินการ การนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคมาสังเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ทางเลือก รวมทั้งการแสวงหาและเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ในการกำหนดกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาปฐมวัย มีภารกิจที่ต้องดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ การจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดกระบวนการปฏิบัติงาน และการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติการ ในส่วนของการควบคุมและประเมินแผนกลยุทธ์ มีภารกิจ 3 ประการ คือ การติดตามผลการดำเนินงาน การรายงานความก้าวหน้า และการวัดและประเมินผล 2.6) งานการบริหารเวลาและข้อขัดแย้งในสถานศึกษาปฐมวัย การบริหารเวลาเป็นการวางแผนการใช้

เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของสถานศึกษา ขอบข่ายงานที่สำคัญประกอบไปด้วยวางแผนการใช้เวลาของผู้บริหารเอง และการวางแผนการใช้เวลาในการบริหารงานตามขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา การบริหารความขัดแย้ง เป็นการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ทั้งความขัดแย้งทางโครงสร้าง ความขัดแย้งในตัวบุคคล และความขัดแย้งระหว่างบุคคล การจัดการความขัดแย้งดังกล่าวมีขอบข่ายที่สำคัญประกอบด้วย การขจัดหรือลดปัญหาความขัดแย้ง และการกระตุ้นหรือเพิ่มความขัดแย้งที่สร้างสรรค์ การบริหารความขัดแย้งมีความสำคัญต่อการพัฒนางานในสถานศึกษาปฐมวัย และการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ภารกิจการบริหารเวลา ประกอบด้วย การวางแผนการใช้เวลา การจัดลำดับความสำคัญของงาน การกำกับติดตามการใช้เวลา รวมทั้งการจัดระบบการทำงาน การมอบหมายงาน และการจัดสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการวางแผนการใช้เวลาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในการบริหารเวลาตามขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย และการบริหารจัดการเวลาส่วนตัวของผู้บริหาร รวมทั้งเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง ภารกิจในการบริหารข้อขัดแย้งประกอบด้วย การวิเคราะห์ประเภทและสาเหตุของความขัดแย้ง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกวิธีการจัดการกับความขัดแย้ง และดำเนินการแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยยังมีบทบาทในการเป็นผู้นำในการตัดสินใจดำเนินการจัดการกับความขัดแย้งในสถานศึกษา 2.7) งานการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ การจัดการสารสนเทศในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เป็นระบบ เรียกว่า ระบบสารสนเทศ กระบวนการที่สำคัญในการจัดการสารสนเทศ การสร้างฐานข้อมูลของสถานศึกษา การใช้และการเผยแพร่สารสนเทศของสถานศึกษาปฐมวัย การจัดการความรู้ในสถานศึกษาปฐมวัยคือการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจความรู้ที่ต้องการ การสร้างและแสวงหาความรู้ใหม่ การรวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นคลังความรู้ของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้นั้นได้ ทำให้เกิดการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2.8) งานการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการดำเนินการของสถานศึกษาปฐมวัยใน 2 ระบบ คือระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยยึดหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นกระบวนการ ประกอบด้วย การประเมิน การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน

น่าเชื่อถือในการสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ว่าเด็กปฐมวัยจะมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรและสังคมต้องการ มีขอบข่ายของงานที่สำคัญ คือ การวางแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การตรวจสอบ และประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน การปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ภารกิจในการประกันคุณภาพของสถานศึกษาปฐมวัย¹⁵³

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

เป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาการในทุกด้านเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

¹⁵³ วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ, การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1 - 13.

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ - สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี และตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.6 เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี¹⁵⁴

แนวคิดเกี่ยวกับการถอดรหัส

ปัจจุบันสังคมโลกได้ก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้ที่แต่ละองค์กรจะใช้ความรู้ในการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อให้แข่งขันได้ และมีความยั่งยืน โดยความรู้ที่มีคุณค่าต่อองค์กรนั้นก็คือความรู้ที่อยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของแต่ละคน การจะนำเอาความรู้ที่อยู่ในตัวคนออกมาใช้ประโยชน์ได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยการจัดการความรู้มาช่วย โดยมีเทคนิควิธีการหลาย ๆ อย่าง สำหรับการถอดรหัสก็เป็นวิธีการหนึ่งในการสกัด หรือดึงเอาความรู้ที่อยู่ในตัวคนออกมา ให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เพื่อใช้เป็นบทเรียนถึงความสำเร็จ และเป็นเครื่องป้องกันความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กร

ความหมายการถอดรหัส

การถอดรหัสเป็นการนำความรู้ภายในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงต้องมีกระบวนการในการจัดการความรู้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ นักการศึกษาและนักวิชาการต่างได้ให้ความหมายของการถอดรหัสไว้ดังนี้ เกียรติพงษ์ อุทุมธนะธีระ กล่าวว่า ถอดรหัส (Decoding) เป็นวิธีการ

¹⁵⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิกส์, 2562), 1.

เปลี่ยนแปลงข่าวสารให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้หรือมีการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ สัญญาณให้เป็นรูปข่าวสารหรือเรียกว่าเป็น “กระบวนการแปลความหมายของข่าวสาร” ที่จะทำให้รับข่าวสารถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่ง¹⁵⁵

อีกทั้งวัจนา พุภานี กล่าวว่า ถอดรหัส (Decoding) เป็นการที่ผู้รับข่าวสารแปลงพลังงานจากสื่อกลางให้กลับไปอยู่ในรูปข่าวสารที่ส่งมาจากผู้ส่งข่าวสาร โดยมีความเข้าใจหรือรหัสตรงกัน¹⁵⁶

เอกณรงค์ วรสีหะ กล่าวว่า ถอดรหัส (Decoding) เป็นกระบวนการในการแปลสารที่ได้รับจากผู้ส่งสาร¹⁵⁷

องค์กรอีแคมป์สออนแทรีโอ (eCampusOntario) กล่าวว่า ถอดรหัส(Decoding) เป็นกระบวนการเปลี่ยนการสื่อสารให้เป็นความคิด เมื่อถอดรหัสข้อความจะดึงความหมายของข้อความนั้นออกมาในรูปแบบที่เหมาะสม การถอดรหัสมีทั้งรูปแบบการสื่อสารด้วยวาจาและไม่ใช่วาจา การถอดรหัสเป็นกระบวนการของการได้รับการดูซ้ำการทำความเข้าใจ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในสิ่งที่อาจรู้แล้ว โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับ¹⁵⁸

ประชาสรรค์ แสนภักดี กล่าวว่า การถอดรหัสการพัฒนา หมายถึง เป็นกระบวนการสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในการการสรุปบทเรียนที่ได้จากการถอดบทเรียนมาวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อหาคำตอบ

¹⁵⁵ เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, **กระบวนการติดต่อสื่อสาร (Communication Process)**, เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.iok2u.com/index.php/article/e-book/199-communication-process>.

¹⁵⁶ วัจนา พุภานี, **กระบวนการติดต่อสื่อสาร ข้อความ และช่องทางการสื่อสาร**, เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/mobile/kingkongzaa/communication-process-ch5>.

¹⁵⁷ เอกณรงค์ วรสีหะ, **แนวคิดที่เกี่ยวกับการโฆษณา**, เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก [http://www.elcim.ssru.ac.th/ekgnarong_vo/pluginfile.php/116/block_html/content/การบรรยายครั้งที่%204%20แนวคิดที่เกี่ยวข้อกับการโฆษณา.pdf](http://www.elcim.ssru.ac.th/ekgnarong_vo/pluginfile.php/116/block_html/content/การบรรยายครั้งที่%204%20แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา.pdf)

¹⁵⁸ eCampusOntario, **COMMUNICATION FOR BUSINESS PROFESSIONALS**, เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://ecampusontario.pressbooks.pub/commbusprofcdn/chapter/1-2/>

เป็นเสมือนการดึงเอาบางสิ่งบางอย่างออกมาจากบทเรียนที่มีอยู่ สิ่งที่จะได้จากการถอดรหัสคือความสำเร็จ (Best Practice) อีกทั้งหากเกิดความล้มเหลว (Bad Practice)¹⁵⁹

สรุปได้ว่า การถอดรหัส หมายถึง กระบวนการการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสืบค้นความรู้จากการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการสกัดความรู้และประสบการณ์ที่ฝังลึกจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้ร่วมปฏิบัติงานและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการถอดรหัส

ทรนง พิลาสัย กล่าวว่า ขั้นตอนการถอดรหัส Best Practice ไว้ดังนี้ 1) วิเคราะห์กระบวนการทำงาน มองภาพรวม หากล่องดวงใจ ใครบ้างที่เกี่ยวข้อง 2) วิเคราะห์ความท้าทาย/ความเสี่ยงในการทำงาน อะไรที่ทำให้งานดีขึ้น อะไรที่ทำให้งานเสียหาย จุดไหนที่จะเกิดนวัตกรรม 3) วิเคราะห์เส้นทางการพัฒนาขององค์กร องค์กรมีต้นทุนอะไรบ้าง องค์กรมีความรู้อะไรบ้าง และจุดเชื่อมต่อที่ทำให้เกิด Best Practices¹⁶⁰

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการถอดรหัส หมายถึง การวิเคราะห์การทำงาน ความท้าทาย และกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เครื่องมือในการถอดรหัส

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กล่าวว่า เครื่องมือในการถอดรหัส ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ข้อมูล¹⁶¹ ซึ่งสอดคล้องกับ ทรนง พิลาสัย กล่าวว่า เครื่องมือในการถอดรหัส ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการเตรียมคำถาม การฟังอย่างตั้งใจ และเก็บประเด็น

¹⁵⁹ ประชาสารค์ แสนภักดี, Talk of Development Administration (TDA) การสรุปบทเรียน การถอดบทเรียน และการถอดรหัสการพัฒนา, เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก. <http://www.prachasan.com/tda2007/IdeaFeb2007.pdf>

¹⁶⁰ ทรนง พิลาสัย, การค้นหาและถอดรหัสแนวทางการปฏิบัติที่ดี, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/file_document/555_นพ.ทรนง%20พิลาสัย%20-%20การค้นหา%20Good%20or%20Best%20Practice%20และการถอดความรู้.pdf

¹⁶¹ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, กระบวนการวิจัยและพัฒนา Best Practices/Good Practices, เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://ftpi.or.th>.

การสัมภาษณ์อย่างครบถ้วน และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการทำงานที่ท้าทายเพื่อเข้าสู่เส้นทางพัฒนาคุณภาพ¹⁶²

สรุปได้ว่า เครื่องมือในการถอดรหัส ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ และการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านกระบวนการอย่างเป็นระบบ

สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย)

นำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาธิการภาค

การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดย นางรัตติกาล ตรีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านซัพพริก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์

1) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 2) เพื่อพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ จัดสภาพแวดล้อมและมีทักษะในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 3) เพื่อพัฒนาอาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีเป้าหมายของการดำเนินงาน 1) เชิงปริมาณ (1) เด็กปฐมวัยร้อยละ 90 ขึ้นไป มีพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอยู่ในระดับดีขึ้นไป (2) ครูปฐมวัยร้อยละ 100 มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ จัดสภาพแวดล้อมและมีทักษะในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (3) โรงเรียนบ้านซัพพริกมีอาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี 2) เชิงคุณภาพ (1) เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอยู่ในระดับดีขึ้นไป (2) ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ จัดสภาพแวดล้อมและมีทักษะในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (3) โรงเรียนบ้านซัพพริกมีอาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี โดยการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

¹⁶² ทรวง พิลาสัย, การค้นหาและถอดรหัสแนวทางการปฏิบัติที่ดี, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/file_document/555_นพ.ทรวง%20พิลาสัย%20-%20การค้นหา%20Good%20or%20Best%20Practice%20และการถอดความรู้.pdf

ดำเนินการแบบวงรอบ (Spiral) จำนวน 3 วงรอบ โดยแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) และผลการดำเนินการ เป็นดังนี้ 1) เด็กปฐมวัยร้อยละ 100 มีพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และมีทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีขึ้น 2) ครูปฐมวัยร้อยละ 100 มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์และมีทักษะในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้อย่างถูกต้อง 3) โรงเรียนมีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว 3 หลัง กำลังดำเนินการก่อสร้าง 1 หลัง ได้รับจัดสรรเพื่อรอก่อสร้าง 2 หลัง และมีแนวโน้มได้รับจัดสรรอีก 2 หลัง มีอาคารประกอบ สนามเด็กเล่น ลานเอนกประสงค์ สื่อ อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีระดับปฐมวัย 2 ห้อง ประถมศึกษาตอนต้น 2 ห้อง มีข้าราชการครูตาม จ.18 จำนวน 11 คน และขาดอัตรากำลังอีก 3 อัตรา ได้รับสนับสนุนจากภาคเอกชน 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 2 คน อบต.มิตรภาพ 1 คน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในปีการศึกษา 2562 จำนวน 211 คน¹⁶³

การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี โดย นายเสมอ สร้อยคำ ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี 2) เพื่อพัฒนา PHET Model ในการบริหารจัดการของผู้บริหาร ครู ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนปฐมวัยมีทักษะในด้านภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี 3) เพื่อพัฒนานักเรียนปฐมวัยให้เกิดทักษะภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี มีเป้าหมายของการดำเนินงาน 1) PHET Model มีความเหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี 2) ครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะและกระบวนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อการใช้ภาษา สื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติอย่างน้อยร้อยละ 90 3) ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาโดยการใช้ภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติอย่างน้อย ร้อยละ 90 มีขั้นตอน

¹⁶³ โรงเรียนบ้านซำพริก, “การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2562)

การดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

1) การออกแบบผลงาน/ นวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้คิดค้นนวัตกรรมการใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งส่งผลตามโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี เป็นการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาเป็นองค์รวม ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายผ่านสื่อ กระบวนการเรียนรู้และเทคโนโลยี มีทักษะชีวิตที่จำเป็นและดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขในการดำเนินการให้บรรลุตามจุดหมาย¹⁶⁴

การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดย นางพันธ์ทิวา งามคพิเชียร ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี จังหวัดอุบลราชธานี มีการขับเคลื่อนงานโดยใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพด้วย PDCA มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การวางแผน (Plan: P) เป็นส่วนประกอบหลักที่มีความสำคัญของวงจรการพัฒนาในรูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ในระดับปฐมวัย เนื่องจากการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผลร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยวิธีการระดมความคิด (SWOT) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รู้สภาพปัญหา การหาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีการแก้ปัญหา การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดวิธีการตรวจสอบและประเมินผล ซึ่งในขั้นตอนการวางแผนมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1.1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย 1.2) ร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินการจัดเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน โดยนำขั้นตอนของการทำโครงงานมาเป็นขั้นตอนของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

¹⁶⁴ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี, “การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2562)

โดยบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์พุทธศักราช 2561 1.3) ร่วมกันสังเคราะห์แนวคิดและรูปแบบการจัดเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก 1.4) สร้างรูปแบบการจัดเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งดำเนินการโดยใช้มีรูปแบบการจัดกิจกรรมผ่านกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย กำหนดขั้นตอนดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กำหนดหัวข้อ ระยะที่ 2 วางแผนกระบวนการ ระยะที่ 3 ลงมือทำ และระยะที่ 4 สรุปหรือจบโครงงาน 1.5) ดำเนินการจัดทำแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของเด็กปฐมวัย มีเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมแบ่งเป็นระดับ พัฒนาการ 3 ระดับ ดังนี้ ระดับคะแนน 3 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่มีผู้ชี้แนะ ระดับคะแนน 2 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยมีผู้ชี้แนะเป็นบางครั้ง ระดับคะแนน 1 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยมีผู้ชี้แนะทุกครั้ง 2) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้โดยดำเนินการจัดเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน คือ 2.1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโดยการมอบอำนาจ ให้คณะกรรมการตรวจสอบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน 2.2) ครูผู้สอนออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ผ่านกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเสนอคณะกรรมการตรวจสอบและปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ตามคำแนะนำ 2.3) ครูผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน และสังเกตพฤติกรรมของเด็กในระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหารได้ให้การเสริมแรงและสนับสนุนเชิงบวก 3) การตรวจสอบ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนจากทั้งระดับชั้นเดียวกัน นิเทศการสอนของครูผู้สอนระหว่างดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ผ่านกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กเกิดการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลและการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ 4) การปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารและครูผู้สอนดำเนินการวิเคราะห์ผลความสำเร็จนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการในกิจกรรมเปิดบ้านลานวิชาการ โดยการประเมินเพื่อเลือกโครงงานต้นแบบ เกิดนวัตกรรมเพื่อนำมาวางแผนต่อยอดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ให้มีมาตรฐานและนำไปสู่การเผยแพร่ และจากการดำเนินการการขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ระดับปฐมวัย โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ พบว่า 1.1) ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสามารถขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 1.2) ครูระดับปฐมวัยทุกคนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผ่านกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และกิจกรรมโครงงานบ้าน นักวิทยาศาสตร์น้อย 1.3) เด็กมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านคิดรวบยอด ด้านการคิดเชิงเหตุผลและด้านการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ อยู่ในระดับดีร้อยละ 90 ขึ้นไป¹⁶⁵

การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท โดย นายนิคม ไวยวรทา ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีจุดประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาทให้เอื้อต่อพัฒนาการเด็ก 2) เพื่อพัฒนาครูให้สามารถบูรณาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสนามเด็กเล่นเชื่อมโยงกับการ พัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา 3) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยผ่านสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) ตามรอยพระยุคลบาท กิจกรรมหลัก 8 กิจกรรม เพื่อกระตุ้นการทำงานของสมองทั้ง 3 ส่วน (ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนหลัง) ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เป็นองค์รวม คือ กิจกรรมบ้านต้นไม้พื้นที่ ปีนป่ายกิจกรรมลานเล่นนิทาน กิจกรรมทักษะชีวิต เล่นน้ำเล่นทราย กิจกรรมห้องสมุดลิง กิจกรรม บ้านปั้นดินเป็นดาวกิจกรรมบ้านบอลหรรษา กิจกรรมแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ ฉันทศึกษา/ Stem ศึกษาและกิจกรรมสุชานาใช้/ อนามัยสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น สร้างปัญญา (BBL) ตามรอยพระยุคลบาท โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ เป้าหมาย เชิงคุณภาพ และระยะเวลาดำเนินการ ดังนี้ เป้าหมายเชิงปริมาณ คือ 1) ปรับปรุงและพัฒนาสนาม เด็กเล่นตามรอยพระยุคลบาท ประกอบด้วย บ้านต้นไม้พื้นที่ปีนป่าย 1 ที่ ลานเล่นนิทาน 1 ที่ ห้องสมุดลิง 1 หลัง บ่อน้ำป่อทราย 1 บ่อ บ้านปั้นดินเป็นดาว 1 หลัง แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 1 ที่ ห้องบอล 1 ห้อง ห้องน้ำ 4 ห้อง ที่แปรงฟัน 1 ที่ ฐาน Stem ศึกษาจำนวน 3 ที่ 2) ครูทุกคน สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสนามเด็กเล่นเชื่อมโยงกับการพัฒนาของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 3) นักเรียนจำนวน 92 คน อย่างน้อยร้อยละ 80 มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป้าหมายเชิงคุณภาพ 1) โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นที่ส่งเสริม พัฒนาการผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 2) ครูสามารถจัดประสบการณ์การ

¹⁶⁵ โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์, “การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เป็นฐาน (Project Based Learning : PBL)” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

เรียนรู้ในสนามเด็กเล่นเชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 3) นักเรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา 4) ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงานรูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศรูปแบบการพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) ตามรอยพระยุคลบาท ส่วนการดำเนินการพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาท ข้าพเจ้าได้นำระบบการบริหารตามวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA มาประยุกต์ใช้ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการตามตาราง ดังนี้

ขั้นตอนการพัฒนา	การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
ขั้นวางแผน (Plan)	1) แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาและจัดทำร่างโครงการ 2) ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ/ อบรมครู 3) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการดำเนินการตามโครงการ	1) มีโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น สร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาท 2) มีแผนการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม 3) มีคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม
ขั้นวางแผน (Plan)	1) แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาและจัดทำร่างโครงการ 2) ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ/ อบรมครู 3) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการดำเนินการตามโครงการ	1) มีโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น สร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาท 2) มีแผนการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม 3) มีคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม

ขั้นตอนการพัฒนา	การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
ขั้นดำเนินการ (Do)	1) ประชุมชี้แจงคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแผนการดำเนินโครงการ 2) ประชาคมหมู่บ้านในเขตบริการ 8 หมู่ เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนามเด็กเล่น	1) มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการเป็นระยะ ๆ 2) มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการที่ครอบคลุมพัฒนาการนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
	3) ระดมทรัพยากรและงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น 4) ดำเนินการจัดกิจกรรมตามโครงการดังนี้ (1) กิจกรรมบ้านต้นไม้พื้นที่ป็นปาย (2) กิจกรรมลานเล่นิทาน (3) กิจกรรมทักษะชีวิต (4) กิจกรรมห้องสมุดลิ้ง	3) ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาท
ขั้นวางแผน (Plan)	1) แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาและจัดทำร่างโครงการ 2) ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ/อบรมครู 3) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการดำเนินการตามโครงการ	1) มีโครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น สร้างปัญญาตามรอยพระยุคลบาท 2) มีแผนการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม 3) มีคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการที่เหมาะสม

ขั้นตอนการพัฒนา	การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
ขั้นประเมินผล (Check)	1) ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการโดยภาพรวมเป็นรายด้านและกิจกรรม 3 ระยะก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง 3) สรุปผลโครงการก่อนปรับปรุง 4) ประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องทราบ	1) มีแบบประเมินผลพัฒนาการเด็ก 2) ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการมีแบบประเมินความพึงพอใจ 3) มีแบบตรวจสอบการพัฒนาสนามเด็กเล่น
ขั้นปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา (Act)	1. คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู บุคลากร วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามโครงการ ฯ ปรับปรุง แก้ไข กิจกรรมที่ยังไม่บรรลุผลที่คาดหวัง 2. พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานตามโครงการเพื่อดำเนินการในรอบต่อไป 3) สรุปผลโครงการและประชาสัมพันธ์ 4) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ ¹⁶⁶	1) สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ 2) มีการจัดทำสรุปผลโครงการและเผยแพร่อย่างแพร่หลาย

¹⁶⁶ โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน, “การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก. ของโรงเรียนบ้านศรีท่าน้ำ โดย นางมาลี สะณี ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านศรีท่าน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 3 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา มีจุดประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 2) เพื่อพัฒนากระบวนการดูแลจัดประสบการณ์เรียนรู้และเล่น 3) เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงานรูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดวงจรคุณภาพ (PDCA) ของเดมมิ่ง กล่าวว่าการจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพขึ้น สถานศึกษาจึงดำเนินงานตามรูปแบบ 4 ก. ของโรงเรียนบ้านศรีท่าน้ำ โดยใช้แนวคิดกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการวางแผน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย ในการดำเนินงาน ทำงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพโดยกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนตามเป้าหมาย แนวทาง การดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณผู้รับผิดชอบ และการประเมินผล ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามแผน ได้แก่ การดำเนินงานต่อเนื่องจากการวางแผน โดยมีการอบรมประชุมชี้แจง มอบหมายผู้รับผิดชอบ และให้การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร บุคลากร และดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับติดตาม เพื่อให้งานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน โดยจัดให้มีการประเมินผลตามแผนที่กำหนด วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการเปรียบเทียบ ระหว่างเป้าหมายกับการดำเนินการตามแผน เพื่อจะทราบว่าต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขและหากผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานใหม่ให้เหมาะสมในการวางแผนระยะต่อไป แต่ถ้าผลการประเมินพบว่างานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ในการวางแผนครั้งต่อไป ต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อพัฒนา และจัดทำรายงานไว้เป็นหลักฐาน สถานศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้า ออกแบบผลงาน นวัตกรรม แนวปฏิบัติ ดำเนินการตามรูปแบบวิธีการ 4 ก. ในการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ก 1 หมายถึง การกำหนดวางแผนบริหารจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (1) กำหนดการบริหารจัดการสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย (2) กำหนดครูดูแลจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (3) กำหนดวางแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 ก 2 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย 1) กระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ คือ 1.1 ดำเนินงานบริหารจัดการสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบประกอบด้วย การดำเนินงานจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเด็กปฐมวัย รายงานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติโครงการพัฒนางานบูรณาการและสารสนเทศ 1.2 ดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูปฐมวัยร่วมอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และดำเนินโครงการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ 1.3 ดำเนินงานบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย รายงานข้อมูลระบบ ฐานข้อมูล (Big Data) รายงานข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา รายงานข้อมูลการเงิน ด้านการศึกษา (E - budget) รายงานข้อมูล (B - bec) ข้อมูลครุภัณฑ์ (M - obec) และโครงการจัดซื้อจัดจ้างบำรุง ซ่อมแซมครุภัณฑ์ 2) กระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการบุคลากรครูปฐมวัยมีการดำเนินงานบริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย โครงการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โรงเรียนสุจริต) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ 2.1 ดำเนินงานด้านคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ประกอบด้วย พิธีถวายปริญญาเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการขั้นพื้นฐานด้วยระบบทางไกลโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เรื่อง “น้ำ และอากาศ” ผู้บริหารและครูปฐมวัยผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการการปรับหลักสูตรสถานศึกษา ไปปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่อง ให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาภายใต้โครงการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาครูปฐมวัยผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการขั้นพื้นฐานด้วยระบบทางไกลโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เรื่อง “น้ำ และอากาศ” ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรมออนไลน์ การพัฒนา วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาศูนย์พัฒนาบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา (DMC) ครูปฐมวัยผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทยด้วยระบบทางไกลและครูปฐมวัยเข้าร่วมประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กรอบการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์บูรณาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีในระดับปฐมวัย 2.2 ดำเนินงานบริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครูปฐมวัยอย่างเหมาะสมพอเพียง ประกอบด้วย ครูปฐมวัย จำนวน 1 คน ประจำชั้น อนุบาล 1 - 3 จำนวน 13 คน 3) กระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย คือ 3.1 ดำเนินงานบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย โครงการห้องเรียนคุณภาพ 3.2 ดำเนินงานจัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ประกอบด้วยโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และปฏิรูปภูมิทัศน์ 3.3 ดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัยเหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ ประกอบด้วยโครงการปรับปรุงซ่อมแซมพื้นที่ห้องอนุบาล โรงอาหารและห้องครัว 3.4 ดำเนินงานจัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐานมีจำนวนเพียงพอสะอาด เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยการจัดระบบดูแลรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา 3.5 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย 3.6 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยจัดทำแผนรักษาความปลอดภัยครูและ

สถานศึกษาและหน่วยกำลังที่รับผิดชอบ 3.7 จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ ภัยพิบัติ ความเสี่ยงของพื้นที่ ประกอบด้วย การดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันอุบัติเหตุ จัดทำแผนบูรณาการ ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน 4) กระบวนการดำเนินงานจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

4.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กและดูแลการ เจริญเติบโต เบื้องต้น ประกอบด้วย โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการอาหารกลางวันและโครงการอาหาร เสริม (นมโรงเรียน) 4.2 ดำเนินการจัดทำแผนและดำเนินการตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสุขภาพ ประจำปีและป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 4.3 ดำเนินการจัดพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัยและการใช้ประโยชน์ ประกอบด้วยโครงการห้องเรียนคุณภาพและโครงการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และภูมิทัศน์

4.4 ดำเนินการจัดให้มีพื้นที่/ มุมประสบการณ์และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ประกอบด้วยโครงการห้องเรียนคุณภาพและโครงการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และภูมิทัศน์

4.5 ดำเนินการจัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่แปร่งพื้น/ ล้างมือให้เพียงพอ สะอาด ปลอดภัยและ เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 4.6 ดำเนินการจัดการ ระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุงประกอบอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูลและพาหะนำโรค ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 4.7 ดำเนินการจัดอุปกรณ์ ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคนและดูแลความสะอาด ปลอดภัย อย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 5) กระบวนการดำเนินการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน คือ 5.1 ดำเนินกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจ อันดีระหว่างพ่อแม่/ ผู้ปกครองพัฒนาเด็ก ปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย โครงการสานสัมพันธ์ โรงเรียนสู่ชุมชน โครงการปัจจัยพื้นฐานสำหรับ นักเรียนยากจน 5.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย โครงการสานสัมพันธ์โรงเรียนสู่ชุมชน กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน โครงการ บัณฑิตน้อย 5.3 ดำเนินงานสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนา เด็ก ปฐมวัย ประกอบด้วย โครงการสานสัมพันธ์โรงเรียนสู่ชุมชน 5.4 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ สถานศึกษาร่วมขับเคลื่อนโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านที่ 2 ด้านการจัดประสบการณ์ เรียนรู้และการเล่น 1) กระบวนการดำเนินการประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา เด็กปฐมวัย มีดังนี้ 1.1 ดูแลพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ประกอบด้วยโครงการเสริมสร้างพัฒนาการ เด็กปฐมวัย 1.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล ประกอบด้วยจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยยึดหลักศาสตร์พระราชาย่อย ระดับคุณภาพการศึกษาสู่คุณภาพ Thailand 4.0 1.3 ดำเนินการจัดพื้นที่/ มุมประสบการณ์การ เรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย ประกอบด้วยโครงการห้องเรียนคุณภาพ โครงการ

ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และภูมิทัศน์ 1.4 ดำเนินการเลือกใช้สื่อ/ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสม ปลอดภัย ประกอบด้วย

โครงการแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ผลผลิตสื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับอนุบาล 1.5 ดำเนินการเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรม พัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ ประกอบด้วย โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. กระบวนการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 2.1 ดำเนินการให้เด็กรับประทานอาหารเช้าที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอและส่งเสริมพฤติกรรมกินที่เหมาะสม ประกอบด้วยโครงการอาหารกลางวันและโครงการอาหารเสริม (นม โรงเรียน) 2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวันในการเคลื่อนไหวด้านร่างกาย ออกกำลังกาย ประกอบด้วย โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกและความรู้ในการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและโครงการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน 2.3 ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพอนามัยเด็กประจำวันความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปาก เพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ ประกอบด้วยกิจกรรมมาตรการดูแลเด็กเกี่ยวกับสุขภาพและโรคติดต่อในสถานศึกษา 2.4 ดำเนินการเฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณภาพ 2.5 ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด ประกอบด้วยโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 3) กระบวนการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร คือ 3.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กสังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก ประกอบด้วยโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย 3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฝึกฟังพูด อ่าน ทอบ เล่าและสนทนาตามลำดับขั้นตอนการพัฒนาการ ประกอบด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสืบเสาะและกระบวนการวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนระดับปฐมวัย 3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพ ฟังเรื่องราว พูดเล่า อ่าน/ วาดเขียน เบื้องต้นตามลำดับพัฒนาการโดยครู/ ผู้ดูแลเด็กเป็นตัวอย่างของการพูดและการอ่านที่ถูกต้อง ประกอบด้วยโครงการพัฒนาสื่อและการเรียนรู้เพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยและกิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ 3.4 ดำเนินการจัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยใช้สื่อหนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 3.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณสำหรับเด็กปฐมวัย และกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิด

และการเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาด้วยสื่อเทคโนโลยียุค 4.0 ระดับปฐมวัย 4) กระบวนการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและ ความเป็นพลเมืองดี คือ

4.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็กและการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย โครงการค่ายคุณธรรมนำชีวิตพอเพียง และกิจกรรมนั่งสมาธิดูแลจิตและพัฒนา ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย 4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง มีความรู้สึกดีต่อตนเอง แสดงออกด้านอารมณ์โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและความถนัด ประกอบด้วยโครงการห้องสมุดมีชีวิตและโครงการวันสำคัญ

4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ รู้จัก สิทธิ และหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รักครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ ประกอบด้วย กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคมของทุกปี 4.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนออกจากบ้านสู่สถานศึกษาและจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร ประกอบด้วย โครงการประชุมผู้ปกครองและกิจกรรมเยี่ยมบ้าน 4.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละชั้นจนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยโครงการประชุมผู้ปกครองและกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ด้านที่ 3 พัฒนาคูณภาพเด็กปฐมวัย มีดังนี้ 1) กระบวนการดำเนินการพัฒนาคูณภาพเด็กปฐมวัย คือ

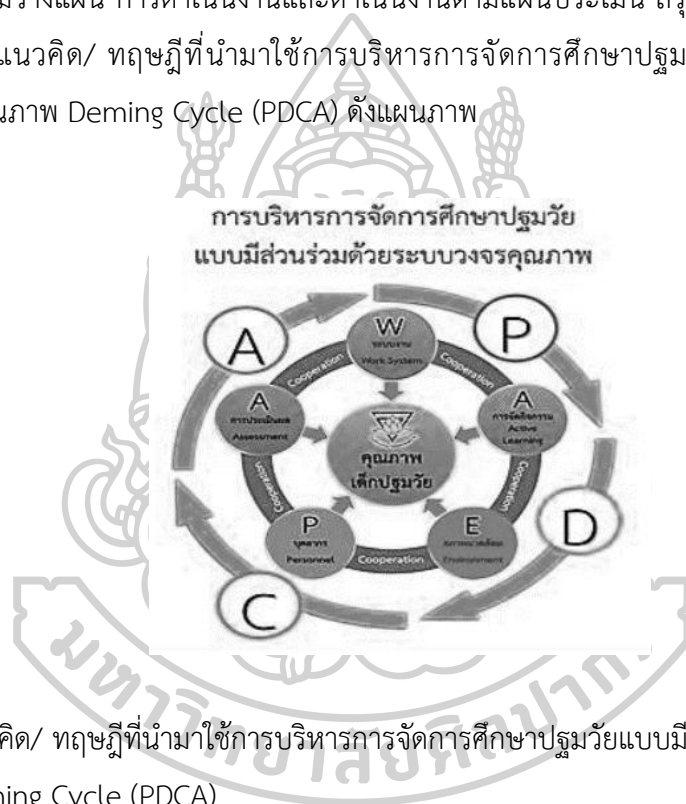
1.1 ดำเนินการโครงการส่งเสริมโภชนาการให้เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและส่วนสูงสมส่วน ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการอาหารกลางวัน และโครงการอาหารเสริม (นมโรงเรียน) 1.2 ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย ประกอบด้วยโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 1.3 ดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมเด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ ประกอบด้วย โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 1.4 ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการสมวัยโดยรวม ประกอบด้วยโครงการเสริมสร้างเด็กปฐมวัย 1.5 ดำเนินการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย 1.6 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกของเด็กส่งเสริมศิลปะ ดนตรี กีฬา 1.7 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติ สัมพันธ์ประกอบด้วย โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย 1.8 ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร การฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา การรู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ การวาด การขีดเขียน โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ประกอบด้วย โครงการห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 1.9 ดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมและมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย ประกอบด้วยโครงการเสริมสร้างเด็กปฐมวัย 1.10 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถการเล่นและทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัวและชุมชน ประกอบด้วยโครงการ สานสัมพันธ์โรงเรียนสู่ชุมชนและโครงการกีฬาในโรงเรียน ชั้นตอนที่ 3 ก 3 หมายถึง กระทำข้อมูล ตามแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย กระทำข้อมูลตามแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็น การสำรวจเพื่อประเมินระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก ของโรงเรียน บ้านศรีท่าน้ำโดยใช้แบบตรวจสอบรายการเป็นเครื่องมือในการดำเนินการชั้น ก 3 ประชากรในการ กระทำข้อมูลในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองเด็ก ปฐมวัย จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้กระทำข้อมูลในชั้น ก 3 คือแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ใช้สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ ส่วนที่ 2 เป็นการประเมินชั้น ก 2 กระบวนการดำเนินงาน บริหารจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างมาตรวัดของ Likert Scale (ธานินทร์ ศิลป์ จารุ, 2555 : 74-75) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนคำตอบ ดังนี้ การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยดีเยี่ยม 5 คะแนน (ค่าคะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป) การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยดีเลิศ 4 คะแนน (ค่าคะแนนร้อยละ 80 - 89) การดำเนินงาน การจัดการศึกษาปฐมวัยดี 3 คะแนน (ค่าคะแนนร้อยละ 60 - 79) การดำเนินงานการจัดการศึกษา ปฐมวัยปานกลาง 2 คะแนน (ค่าคะแนนร้อยละ 40 -59) การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยกำลัง พัฒนา 1 คะแนน (ค่าคะแนนร้อยละน้อยกว่า 40) ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาหรืออุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาใน กระบวนการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยคำถาม เป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้เขียนปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไข ชั้นตอนที่ 4 ก 4 หมายถึง แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย จากการดำเนินการตาม ชั้นตอนที่ 1 - 3 ด้านที่ต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย คือ ด้านที่ 5¹⁶⁷

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ โดย นาง พรสวรรค์ โฆษิตจินดา ตำแหน่ง รองผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม มี จุดประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานประกันคุณภาพภายในโดยการบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ 2) เพื่อวัดความพึงพอใจของ ผู้ปกครองและครูในการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่วนเป้าหมายของการดำเนินงาน คือ 1) เป้าหมาย เชิงปริมาณ - เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วย

¹⁶⁷ โรงเรียนบ้านศรีท่าน้ำ, “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก. ของโรงเรียน บ้านศรีท่าน้ำ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

ระบบวงจรคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม - ผู้ปกครองและครู ร้อยละ 85 มีความพึงใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในระดับคุณภาพมากขึ้นไป 2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ - เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานภายใต้ระบบการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ - โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง - ผู้ปกครองชุมชน มีความพึงใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้สนับสนุนและร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงครามอย่างต่อเนื่อง ส่วนระยะเวลา/ แผนการดำเนินงาน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระยะเวลา 2 ปี ประชุมผู้เกี่ยวข้องร่วมวางแผน การดำเนินงานและดำเนินงานตามแผนประเมิน สรุปผลการดำเนินงานตามระบบ และมีแนวคิด/ ทฤษฎีที่นำมาใช้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมและระบบวงจรคุณภาพ Deming Cycle (PDCA) ดังแผนภาพ

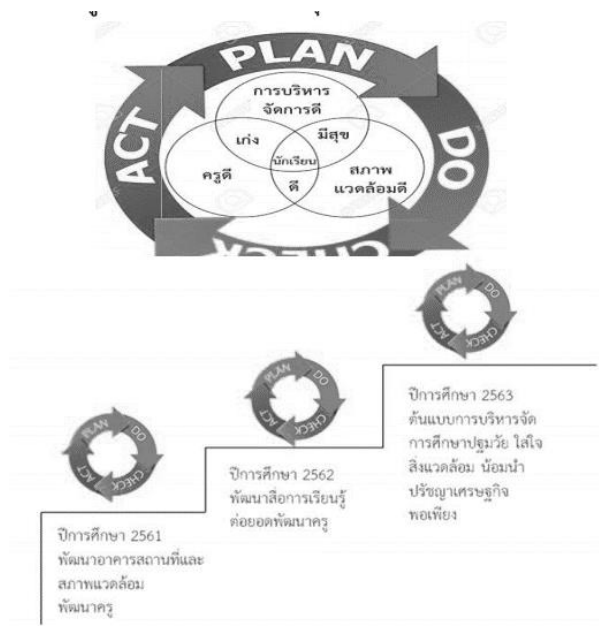
ภาพที่ 2 แนวคิด/ ทฤษฎีที่นำมาใช้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมและระบบวงจรคุณภาพ Deming Cycle (PDCA)

ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงครามได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ Deming Cycle (PDCA) ดังนี้ 1) การออกแบบนวัตกรรม ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Plan - P) (1) ประชุมครูเพื่อสร้างความตระหนักโดยใช้ข้อมูลจากผลการดำเนินงานตามโครงการที่ รองรับประกันคุณภาพภายในและการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการพัฒนาที่มีความต่อเนื่อง (2) ร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสำคัญตามบริบทของโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม และออกแบบ MODEL ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ และกระบวนการในการบริหาร (3) แต่งตั้ง

คณะกรรมการการดำเนินงาน (4) นิเทศติดตามพัฒนาปรับปรุง 2) การดำเนินงานตามกิจกรรม
 ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินงานตามแผน (DO - D) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันดำเนินงานตาม
 MODEL ที่วางแผนไว้ ทุกขั้นตอน รวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 3 การ
 ตรวจสอบประเมินผล (Check - C) ผู้บริหารร่วมกับครูร่วมกันตรวจสอบผลการปฏิบัติตาม MODEL
 จากการนิเทศติดตาม เช่น การนิเทศการสอนของครูโดยจัดทำปฏิทินการนิเทศของฝ่ายงานปฐมวัย
 การนิเทศโดยผู้บริหาร นิเทศโดยหัวหน้างานปฐมวัยนิเทศโดยหัวหน้าสายชั้น นอกจากนี้ผู้บริหารนิเทศ
 ผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ และการประชุมในฝ่ายงานต่าง ๆ โดยมีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน
 การตรวจสอบ เช่น การวัดความพึงพอใจจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยเมื่อสิ้นปีการศึกษา
 การสอบถาม ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรม และขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับปรุงและ
 พัฒนา (Act - A) ผู้บริหารร่วมกับครูร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานตามบริหารตามMODEL จากการ
 ตรวจสอบ การประเมินผล การรายงานโครงการเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง¹⁶⁸

รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL โดย นายไพโรจน์ พงษ์บุผา ตำแหน่ง ผู้บริหาร
 สถานศึกษา โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ลำปาง เขต 2 อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยมีจุดประสงค์ คือ 1) นักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียน
 ชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวงมีพัฒนาการตามเกณฑ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และ
 สติปัญญาอย่างเหมาะสมกับวัย 2) นักเรียนระดับปฐมวัยและบุคลากรโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุ
 ลำปางหลวงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี 3) นักเรียนระดับชั้นปฐมวัย บุคลากรโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุ
 ลำปางหลวง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ซึ่งแนวคิด/ทฤษฎีที่
 นำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง รูปแบบ
 สร้าง 3 ดี มีความสุข ตามแผนบันได 3 ชั้น

¹⁶⁸ โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม, “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วย
 ระบบวงจรคุณภาพ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best
 Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

ภาพที่ 3 รูปแบบ สร้าง 3 ดี มีความสุข

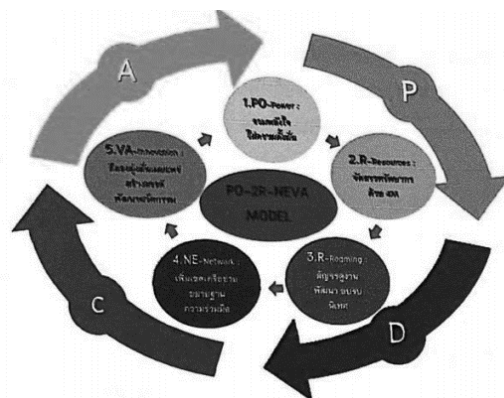
ระยะเวลา/แผนการดำเนินงาน 2 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 – ปัจจุบัน ส่วนขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 1) วิเคราะห์บริบทการบริหารจัดการระดับปฐมวัย (SWOT) 2) การวางกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กำหนดกลยุทธ์ สร้างวิสัยทัศน์ และกำหนดพันธกิจ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่สำคัญของการไปสู่เป้าหมายนั้นจะต้องมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ คือ (1) ด้านสิ่งแวดล้อม (2) ด้านการบริหารจัดการ และ (3) ด้านครูที่ดี ถึงจะมีผลให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับชาติ คือ นักเรียนมีพัฒนาการสมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สู่จุดหมาย คือ ดี เก่ง และมีความสุข 3) จัดทำแผนงานโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละปี โดยในปีการศึกษา 2561 เน้นการพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและพัฒนาครู ในปีการศึกษา 2562 เน้นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาครู และในปีการศึกษา 2563 เป็นโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) สำรวจความพึงพอใจในการบริการจัดการในรูปแบบ 3 ดี มีความสุข 5) การนำผลงานไปใช้ประโยชน์ ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม พบว่า จากการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทำให้เกิดการพัฒนาอาคารเรียนปฐมวัยหลังใหม่ สร้างห้องเรียนที่ได้มาตรฐาน เหมาะสำหรับการเรียนรู้มีสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีลานกิจกรรมที่กว้างขวาง สะอาด และปลอดภัยสำหรับนักเรียนและสภาพภายนอก ทั้งโรงเรียน

ได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน โดยการระดมทุนจากทุกภาคส่วน เครือข่ายใยแมงมุม รวมยอดเงิน 2,347,620 บาท และมีเงินสดที่สามารถทำโครงการพัฒนาต่อยอดอีก 1,100,000 บาท ไม่รวมสิ่งของบริจาคและแรงงานจำนวนมากที่ประเมินค่าไม่ได้และมีการวางระบบในการบริหารจัดการที่ดีให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทำให้ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ครูและนักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนชุมชนพระธาตุลำปาง จากการทำผู้บริหาร ปลุกกระแสความรักในองค์กร โดยการสร้างความตระหนักรับรู้ถึงจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นข้าราชการที่ดีและความไว้วางใจของผู้ปกครองที่มอบบุตรหลานให้คณะครูดูแล โดยการทำ PLC ประชุมคณะครูบ่อยครั้ง ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันในการร่วมงานและสร้างบทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยให้ทุกคนมีงานที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้นที่ตัวนักเรียนและใส่ใจสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของนักเรียนเป็นตัวตั้ง โดยชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าในวิชาชีพและความภาคภูมิใจในองค์กร จึงเกิดแรงบันดาลใจให้คณะครู ร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนา เมื่อภายในเข้มแข็งจึงสามารถประสานเครือข่ายจากภายนอกในการเข้ามาร่วมพัฒนาได้เป็นอย่างดีทำให้เกิดการพัฒนาทั้งพัฒนาการของนักเรียน จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น และอาคารสถานที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทั้งนี้ทุกสิ่งสำเร็จลงด้วยดี เกิดจากการวางระบบที่เอื้อต่อการทำงาน มีการวางระบบที่ทันสมัย ซึ่งหัวใจที่สำคัญคือ ผู้บริหาร ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และครูที่เป็นหัวหน้าช่วงชั้นปฐมวัย ทีมตามทำงานด้วยความเต็มใจจากคณะครูชั้นปฐมวัยและบุคลากรในโรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง และอีกทีมหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันทำให้การขับเคลื่อนการศึกษาของระดับปฐมวัยมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง คือทีมสนับสนุนจากภายนอกที่สนับสนุนให้หลายรูปแบบทั้งการระดมความคิด วัสดุอุปกรณ์ ระดมเงินทุน และการประสานงานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายใยแมงมุม ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จลงได้ด้วยดี ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ คือ ดี เก่ง และมีความสุข¹⁶⁹

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริ (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO - 2R-NEVA Model โดย นายเฉลิมพล เกตุมาตย์ ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอุบลวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะ สามารถนำรูปแบบวิธีการจัด

¹⁶⁹ โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง, “รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี(Montessori) สู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการ พัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ภาพที่ 4 รูปแบบ PO-2R-NEVA Model การพัฒนาบุคลากรการจัดการประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori), เฉลิมพล เกตุมาตย์, 2563.

รูปแบบวิธีการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) การพัฒนาบุคลากรการจัดการ ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วย รูปแบบ PO - 2R - NEVA Model มีวิธีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน พัฒนาตามวงจรพัฒนาการศึกษา PDCA ดังนี้ (1) PO: Power รวมพลังใจ ใส่ความมุ่งมั่น (2) R: Resources จัดสรรทรัพยากรด้วย 4 M (3) R: Roaming สัญจรศึกษาดูงาน อบรมพัฒนาและนิเทศ (4) NE: Network เพิ่มเขตเครือข่าย ขยายความร่วมมือ (5) VA: Innovation ถู้องตั้งมั่นเผยแพร่สร้างสรรค์พัฒนา นวัตกรรมเด็ก ๆ ทำได้ ส่วนขั้นตอนการดำเนินการจัดการพัฒนาบุคลากรการจัดการประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO - 2R - NEVA Model มีวิธีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน พัฒนาตามวงจรพัฒนาการศึกษา PDCA¹⁷⁰

สามภาษา นำพาสู่สากล โดย นางทองเพียร พลนาค ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน คือ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มี

¹⁷⁰ โรงเรียนอนุบาลวิทยาคม, “การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO-2R-NEVA Model” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

ความพร้อมด้านทักษะสามภาษาโดยใช้กระบวนการบริหาร “ศึกษาลัย โมเดล (SUKSALAI Model)” และเตรียมความพร้อมสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยมีเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยร้อยละ 90 มีความพร้อมด้านทักษะสามภาษา ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต ผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีดำเนินการโดยใช้กระบวนการบริหาร “ศึกษาลัย โมเดล (SUKSALAI Model)” 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐาน ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ความต้องการและแนวทางพัฒนาไปสู่ ความเป็นมาตรฐานสากล เพิ่มการสอนอังกฤษและภาษาจีน ในระดับชั้นปฐมวัย บูรณาการกับการจัด ประสบการณ์ และเน้นกิจกรรมการสอน Phonics ทุกวัน 2) สร้างทีมงาน/ ระดมความคิด/ จัดทำ แนวปฏิบัติ ดำเนินการสร้างทีมงานสามภาษาโดยร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งได้เพิ่มเติมกิจกรรม Phonics และบูรณาการภาษาอังกฤษและจีนไปในแต่ละหน่วยการจัด ประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้ครูได้ใช้จัดประสบการณ์ทางภาษาให้กับเด็กให้เป็นมาตรฐาน เดียวกันทุกห้องเรียน และเพิ่มความเข้มข้นมากขึ้นในโครงการพิเศษ JCEP 3) ดำเนินงานจัดกิจกรรม/ ประสบการณ์ โดยมีการจัดอบรม เทคนิควิธีการสอน Phonics และ Active Learning with Whole Brain Teaching (WBT) จัดกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา นำคำพื้นฐานปฐมวัยมาใช้ฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะภาษาอังกฤษ จะเป็นกิจกรรม Phonics และ Conversation ทักษะ ภาษาจีน เน้นการสนทนาเรียนรู้คำศัพท์ และประโยคง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน บูรณาการตามหน่วย การจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมเสริม เช่น กิจกรรมสามภาษาวันละคำ, การแสดงนิทาน (Story Telling), กิจกรรมวันภาษาไทย, กิจกรรมวันคริสต์มาส, กิจกรรมวันตรุษจีน, การแสดงพื้นบ้านเอ็งกอ เป็นต้น 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการนิเทศเป็นระยะ ตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการและสรุปผล โดยทีมงานบริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านภาษาแต่ละภาษาโดยเฉพาะ 5) ส่งผลงานประกวด โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันอย่างหลากหลาย เช่น การเล่านิทาน การกล่าวสุนทร พจน์ การร้องเพลงเป็นสามภาษา เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความสามารถ ด้านทักษะทาง ภาษาอย่างต่อเนื่องทั้งสามภาษา 6) ปรับปรุงผลงาน ปรับปรุงสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และ วิธีการพัฒนาการสอนเพิ่มเติมโดยใช้สามภาษาในกิจวัตรประจำวัน 7) สร้างเครือข่ายและ ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนของเรามีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนในประเทศ นิวซีแลนด์ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศจีน เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนใน YouTube, APL News, Website, Facebook 8) รักษามาตรฐานอย่างยั่งยืน โรงเรียนมีการพัฒนาทักษะสามภาษาให้กับเด็กอย่างต่อเนื่องและ เข้มข้น โดยจะขยายห้องเรียนหลักสูตรสามภาษา (T.E.Ch) ในระดับชั้นปฐมวัย และนำเสนอผลงาน

เข้ารับการประเมินโรงเรียนรางวัลพระราชทานอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเข้ารับการประเมิน 3 ครั้งใน 10 ปี เพื่อรับโล่ความยั่งยืน¹⁷¹

การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โดย นายสุทัต จันทะสินธุ์ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีจุดประสงค์ คือ 1) เพื่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยการใช้นวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย .oโรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารด้วย “KING BHUMIBOL MODEL” 2) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 3) เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ส่วนเป้าหมายของการดำเนินงาน มีเป้าหมายเชิงปริมาณ คือ เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ จำนวน 95 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับ ปฐมวัยโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ จำนวน 5 คน ส่วนเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ (1) เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านห้วยไคร้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา เหมาะสมตามวัยเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 (2) ครูระดับปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยบูรณาการกับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สู่ครูนวัตกรรมด้านการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย (3) โรงเรียนมีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสอดคล้องกับสภาพบริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียนและขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีรูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 1) การออกแบบผลงานนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติ โรงเรียนโดยผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาและภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาของโรงเรียนนั้นคือเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดย การน้อมนำ

¹⁷¹ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย, “สามภาษา นำพาสู่สากล” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563)

เอาแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานขององค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาบูรณาการและประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาภายใต้ต้นวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดารด้วย “KING BHUMIBOL MODEL” 2) การดำเนินงานการพัฒนาโดยนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารด้วย “KING BHUMIBOL MODEL” ซึ่งเป็นรูปแบบกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยการน้อมนำเอาแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของ องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ให้บรรลุตามเจตนารมณ์เป้าหมายทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การจัด การศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร ของสถานศึกษาและด้านผลลัพธ์ความสำเร็จ¹⁷²

การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน โดยนางพิมพ์ฉวี จิตบรรพต ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี วัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ วิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดไตร่ตรอง 3) เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและจินตนาการ มีความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์ 4) เพื่อปลูกฝังให้เด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ สนใจใฝ่รู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ 5) เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนเด็กที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ด้วยวิธีการและรูปแบบที่ หลากหลาย ตามความถนัด และความสนใจของเด็ก 6) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับองค์ความรู้ วิทยาการความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย และสามารถจัดกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยได้ มีเป้าหมายเชิงปริมาณ คือ 1) ครูผู้สอนระดับปฐมวัยทุกคน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับองค์ความรู้ วิทยาการ

¹⁷² โรงเรียนบ้านห้วยไคร้, “การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่ สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย KING BHUMIBOL MODEL” (เอกสาร ประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

ความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย และสามารถจัดกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยได้ 2) เด็กปฐมวัยทุกคน ร่วมกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยได้ และมีความสามารถพื้นฐานและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตามศักยภาพ ส่วนเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ 1) ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ วิทยาการ ความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ในระดับดีมาก 2) เด็กปฐมวัยมีความสามารถพื้นฐาน และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตามศักยภาพ ส่วนขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 1) รูปแบบที่นำมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี ใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ชื่อ 5 ร่วมสู่ความสำเร็จ และใช้วงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่งเป็นวงล้อในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้ 1.1. ร่วมคิด ร่วมกันศึกษาบริบท โดยการรับฟัง ข้อคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยการสอบถาม ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นและความต้องการ 1.2. ร่วมวางแผน ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่า จุดที่ควรพัฒนา พัฒนาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน โดยเฉพาะด้านสติปัญญาการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนากระบวนการคิดที่หลากหลาย 1.3. ร่วมปฏิบัติ นำข้อมูลที่ได้รับเข้าประชุม ชี้แจง ระดม ความคิด เน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยจัดทำโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตามแนวทางบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย และจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการทดลอง จำนวน 10 กิจกรรม 1.4. ร่วมประเมินผล โดยใช้การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนเพื่อนำผลไปพัฒนาให้ต่อเนื่อง 1.5. ร่วมชื่นชม ขยายผลและเผยแพร่ผลงาน ความภาคภูมิใจในความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย โรงเรียนได้รับตราพระราชทาน "บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย" โครงการ "บ้านนักวิทยาศาสตร์" ในพระราชดำริพระเทพรัตนราชสุตา สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนภาพมาตราชูณกิจกรรรมวิทยาศาสตร์¹⁷³

¹⁷³ พิมพ์ฉวี จิตบรรพต, “การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2563).

TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ โดย นางสุดารัตน์ พลแพงพา ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตสาทร จังหวัดกรุงเทพมหานคร จุดประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้รูปแบบ TMS Model ของ โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษา ความพึงพอใจในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยใช้ TMS Model ของโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ ส่วน ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็น เลิศ คือ 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา หลักการและแนวคิด การศึกษาปฐมวัย แนวการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา TQA วงจรการควบคุม คุณภาพ TMS Model รูปแบบการพัฒนางานการจัดการศึกษาโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ มีแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ประกอบด้วย T คือ Transparency ความโปร่งใส M คือ Management การบริหารจัดการ และ S คือ SMART Kids การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ T คือ Transparency ความโปร่งใส หมายความว่า การกระทำใด ๆ ของภาครัฐทั้งในระดับบุคคลและ องค์กรที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ คาดเดาได้และเข้าใจได้ ครอบคลุมถึงทุกการกระทำที่เป็นผลจาก การตัดสินใจของผู้บริหารการดำเนินงานทางธุรกิจ และงานสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ M คือ Management การบริหารจัดการ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยัง คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของ ตน S คือ SMART Kids การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลักการ ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเองรวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริง ของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและ กระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โรงเรียนทุ่ง มหาเมฆมีแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ SMART ประกอบด้วย Skill ผู้เรียนมีทักษะการ เรียนรู้และมีทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนควร ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาควบคู่กันไป เป็นการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์และ พฤติกรรม ให้ผู้เรียนมีความคิดที่สร้างสรรค์ คิดทำทลาย สามารถแก้ปัญหาเป็น ปรับตัวเข้ากับสังคม

แห่งศตวรรษที่ 21 ได้ มีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมเชิงบวกให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการเรียนรู้ จึงทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ 3R 8C¹⁷⁴

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกสรี ลัดเลีย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลการศึกษาวิจัย คือ สภาพปัญหาของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพบว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สภาพปัญหาของการบริหารจัดการการศึกษาตามแนวคิดสันติศึกษา ซึ่งพบว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้เกิดความหวาดระแวงและไม่เข้าใจกันได้ องค์กรความรู้จากโครงการวิจัยย่อยทั้งสามโครงการ ประกอบด้วย ฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสันติศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น วิถีอิสลามและตัวชี้วัดของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาให้มีฐานข้อมูลเน้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดการเครือข่ายทางการศึกษา เห็นคุณค่าของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้เรียน ขยายผลห้องเรียนวิถีอิสลามและมีการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร¹⁷⁵

เบญจนารถ อมรประสิทธิ์ ศึกษา รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) คณะกรรมการบริหารความเป็นเลิศ 3) ขอบข่ายงานบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 4) แนวทางการ

¹⁷⁴ โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ, “TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ” (เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, 2564).

¹⁷⁵ เกสรี ลัดเลีย, “การพัฒนาฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2555), บทคัดย่อ.

บริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดได้ในระดับมาก¹⁷⁶

อารยันต์ แสงนิกุล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการบริหารจัดการ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ และด้านงานอาคารสถานที่ 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ และด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการบริหารบุคลากร ประกอบด้วยด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหาร 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาด้านร่างกาย การพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ การพัฒนาด้านสังคม และการพัฒนาด้านสติปัญญา 5) ด้านการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองและชุมชน และด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การตรวจสอบรูปแบบโดยการ สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย โดยโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถดำเนินการตามรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับปฏิบัติตามรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และมีคุณภาพ การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด¹⁷⁷

โชติ แยมแสง ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยใน จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาพการดำเนินงาน ด้านวิชาการส่วนมากใช้หลักสูตรของ กระทรวง ศึกษาธิการ การจัดตารางสอนเป็นการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาเด็ก 4 ด้าน ด้านกิจการ นักเรียน เน้น กิจกรรมฝึกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ด้านบริหารงานบุคคล เน้นครูมีคุณวุฒิด้านปฐมวัย ด้านธุรการ การ เงิน และพัสดุ จัดตามระเบียบราชการ เงินรายได้ส่วนใหญ่จากงบอุดหนุนรายหัวและ

¹⁷⁶ เบญจนาถ อมรประสิทธิ์. "รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัด." วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2558): 1- 9

¹⁷⁷ อารยันต์ แสงนิกุล, " การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน " (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556), บทคัดย่อ.

เงินจากต้นสังกัด ด้านอาคารสถานที่ที่มีเพียงพอ เน้นความสะอาด สวยงาม ร่มรื่นและปลอดภัย ส่งเสริมให้ผู้ปกครองช่วย เหลือโรงเรียนในเรื่องการพัฒนาเด็ก ด้านบริหารและการประกันคุณภาพ การศึกษา มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา และการปฏิบัติงานประจำปี¹⁷⁸

จิราภา บุรณะ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบสู่ความเป็นเลิศใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ การบริหาร สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ S.D = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า 1. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.60$ S.D = 0.39) 2. การนำองค์กร ($\bar{X} = 4.58$ S.D = 0.44) 3. ผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.58$ S.D = 0.44) 4. การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.53$ S.D = 0.47) และ 5. การวัดผล การวิเคราะห์ผล และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.53$ S.D = 0.44) มีระดับความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วน 1. ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.48$ S.D = 0.53) และ 2. การมุ่งเน้นลูกค้า ($\bar{X} = 4.40$ S.D = 0.55) มีระดับความเป็นเลิศอยู่ในระดับ มากตามลำดับ¹⁷⁹

กิตติยาพร ปิ่นเพชร ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่ผ่านการ ประเมินภายนอกในระดับปฐมวัยระดับดีมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า จากข้อบ่งชี้การบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการทุกโรงเรียน มีเครือข่ายผู้ปกครองที่มีส่วนช่วยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการของชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการบริหารงบประมาณ ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามข้อบ่งชี้ของงาน โดยที่เครือข่ายผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการระดมทุน เพื่อการจัดการศึกษา สำหรับด้านการบริหารงานบุคคล ทุกโรงเรียนดำเนินการจัดอัตราส่วนระหว่าง จำนวนครูกับนักเรียนได้เหมาะสม สนับสนุนให้ครู ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเครือข่าย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเข้าประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นปัจจุบัน

¹⁷⁸ โชติ แยมแสง, “กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัด ปทุมธานี,” *สุทธิปริทัศน์*, 28 (เมษายน - มิถุนายน 2557): 152 - 172.

¹⁷⁹ จิราภา บุรณะ. "การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สู่ความเป็นเลิศในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1." *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2557): 537-551.

มีการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้เรียน และมีการประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง¹⁸⁰

รัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติการ อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ อยู่ลำดับที่ 2 ด้านการนำองค์ความรู้ อยู่ลำดับที่ 3 ด้านการวางแผนกลยุทธ์ อยู่ลำดับที่ 4 ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า อยู่ลำดับที่ 5 ด้านผลลัพธ์ อยู่ลำดับที่ 6 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร อยู่ลำดับที่ 7¹⁸¹

ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนสื่อการจัดประสบการณ์ 2) การบริหารจัดการ 3) การจัดสภาพแวดล้อม 4) กระบวนการจัดประสบการณ์ 5) การให้บริการแก่ผู้เรียน 6) การประเมินผลพัฒนาการเด็ก และ 7) การประสานความร่วมมือกับชุมชน และ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ มีประโยชน์ และถูกต้อง¹⁸²

พิรภาว์ บุญเพลิง ได้ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน ผลการศึกษาพบว่า อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน ประกอบด้วย 9 ด้าน 118 ตัวแปรย่อย ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ มีจำนวน 14 ตัวแปรย่อย 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน มีจำนวน 13 ตัวแปรย่อย 3) การบริหารงานวิชาการ มีจำนวน 25

¹⁸⁰ กิตติยาพร ปิ่นเพชร, “การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอกระดับปฐมวัยระดับดีมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2558), บทคัดย่อ.

¹⁸¹ รัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล. "ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1." **วารสารวิชาการแสงอีสาน** 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562): 94 – 113

¹⁸² ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. "แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ." **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต** 3 (กันยายน - ธันวาคม 2559): 79-96.

ตัวแปรย่อย 4) การพัฒนาบุคลากร มีจำนวน 19 ตัวแปรย่อย 5) อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 8 ตัวแปรย่อย 6) การพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง มีจำนวน 9 ตัวแปรย่อย 7) การตรวจสอบและประเมินผล มีจำนวน 9 ตัวแปรย่อย 8) การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา มีจำนวน 9 ตัวแปรย่อย และ 9) เด็กปฐมวัยในอนาคต มีจำนวน 12 ตัวแปรย่อย¹⁸³

สัมฤทธิ์ หัวหาญ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.21$) ส่วนปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่มีปัญหาที่สุด คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.56$) 2) รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินงานของสถานศึกษาดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)¹⁸⁴

สุนิสา สก๊อต ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย แบบองค์รวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) บุคลากร 2) อาคารสถานที่ 3) กิจกรรม การเรียนรู้การดูแลเด็กและเด็กพิเศษ 4) โภชนาการ 5) การบริหารจัดการศูนย์ฯ และการประเมินคุณภาพ 6) การส่งต่อผู้เรียนสู่สถานศึกษาในระดับสูงขึ้น 7) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน

¹⁸³ พีรภาว บุญเพลิง. "อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน." *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 1 (มกราคม - เมษายน 2564): 71 – 84

¹⁸⁴ สัมฤทธิ์ หัวหาญ, “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558), บทคัดย่อ.

8) ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็ก 9) สุขอนามัยความปลอดภัย และการปฐมพยาบาล และ 10) หลักสูตรและแผนการพัฒนาเด็กที่โดดเด่น และผลยืนยันการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ความถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้¹⁸⁵

โต่งสยาม โสมาภา ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยสองด้าน คือ ด้านที่หนึ่ง ด้านการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศมี 7 ปัจจัยได้แก่ 1) การมีผู้นำมีความเป็นมืออาชีพ 2) สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม 3) การมุ่งเน้นในการจัดการเรียนการสอน 4) การมีเป้าหมายการสอนที่ชัดเจน 5) การมีการติดตามความก้าวหน้า 6) การมุ่งความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน 7) การเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และ 65 แนวปฏิบัติ และ ด้านที่ 2 ด้านการบริหารโรงเรียนเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทานมี 5 ปัจจัยได้แก่ 1) คุณภาพนักเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ 3) การบริหารการจัดการ 4) บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร 5) ความดีเด่นของสถานศึกษา และ 51 แนวปฏิบัติ¹⁸⁶

นพพร รักขันแสง ได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการใช้และพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการให้บริการ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียน 5) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านบุคลากร และ 7) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาครอบครัวและชุมชน จากผลการตรวจสอบตามเกณฑ์ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความมีประโยชน์ และ

¹⁸⁵ สุณิสสา สักออด. "การพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก." *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา* 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 179 – 191

¹⁸⁶ โต่งสยาม โสมาภา, "การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน," *สมาคมนักวิจัย*, 1 (มกราคม - เมษายน 2559): 102.

ความเป็นไปได้ ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ในจังหวัดชัยภูมิมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดจากห้าระดับการประเมินของลิเคิร์ท¹⁸⁷

สุรียา คงมัน ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง¹⁸⁸

ณัฐนันท์ รันจิตโคตร ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านการสนับสนุน และให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านการร่วมมือของผู้ปกครอง (2) กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มี 4 ข้อ ได้แก่ ขั้นตอนการสร้างความคุ้นเคย ขั้นตอนการสร้างความมั่นใจ ขั้นตอนแสดงความสามารถ และขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ (3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี 6 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา (4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่

¹⁸⁷ นวพร รักขันแสง, “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2559), บทคัดย่อ.

¹⁸⁸ สุรียา คงมัน. "การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2." **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 1 (กรกฎาคม - กันยายน 2561): 25 - 41

พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา¹⁸⁹

กัณฑ์วรรณ มีสมสาร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า 1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ทั้งสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มี 3 ระดับ คือ (3.1) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมการให้โอกาสอย่างเสมอภาคในการพัฒนาครู จัดอบรม สนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศและสร้างคลังข้อมูล ส่งเสริมให้มีการถอดบทเรียนครูที่ประสบความสำเร็จ และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (3.2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดระบบครูพี่เลี้ยง จัดระบบการฝึกอบรม พัฒนาในงานจัดระบบนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจัดคลินิกครูและจัดระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้ง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดระบบการกำกับติดตาม และประสานความร่วมมือ และ (3.3) ครูผู้สอน ควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อ เปลี่ยนบทบาทตนเอง จากผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำวิธีการที่ได้ผลดีมาแบ่งปันกับเพื่อนครู¹⁹⁰

สมพงษ์ อัสสาภัย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จากการใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 9 ด้าน 68 กิจกรรม มีผลดังนี้ ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน (\bar{X} = 3.92) มีระดับการปฏิบัติอยู่มในระดับมาก และพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ

¹⁸⁹ ณัฐนันท์ รันชิตโคตร, “การพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1,” **ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559): 283 - 300.

¹⁹⁰ กัณฑ์วรรณ มีสมสาร, “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21,” **วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560) : 361 - 370.

ที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.87$) 2) การทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.79$) 3) การวัดผลประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.84$) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ร่างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยขึ้น โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของโรงเรียนแกนนำ ยืนยันรูปแบบโดยสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน ที่ประชุมมีมติให้พัฒนาองค์ประกอบด้านที่มีเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ โดยสัมมนากลุ่ม (Focus Group) และจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพกับกลุ่มเป้าหมาย และประเมินผลการทดลองโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ มีผลดังนี้ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม ($\bar{X} = 4.28$) และรายด้านจากมากไปหาน้อย 1) การทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.34$) 2) การวัดผลประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.26$) 3) การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.25$) จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ พบว่าโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁹¹

นัฐญา พิพัฒน์นราธร และนิษฐวดี จิโรจน์ภิญโญ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ด้านการบริหารจัดการวิชาการ และด้านการบริหารจัดการงบประมาณ และ 2) ระดับการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก¹⁹²

อร่าม วัฒนะ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดบริหารส่วนจังหวัดได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) เครือข่ายความร่วมมือ 5) คุณภาพนักเรียน

¹⁹¹สมพงษ์ อัสสาภัย. "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3." **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560): 109 – 118

¹⁹²นัฐญา พิพัฒน์นราธร และนิษฐวดี จิโรจน์ภิญโญ. "การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร." **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น** 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 223 – 240

6) การบริหารจัดการ 7) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และกระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จ การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด¹⁹³

กรณีศึกษา จันสายทอง ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปทุมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปทุมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปทุมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ โรงเรียนไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับให้บริการแก่ชุมชนและบุคคลภายนอก ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ ไม่มีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาการนิเทศภายในของแต่ละปีการศึกษา 3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปทุมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 3.1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ประชุมผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู เพื่อวางแผนกำหนดภาระ ขอบข่ายงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรปทุมวัย 2) จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองปทุมวัยในการพัฒนาหลักสูตรปทุมวัย 3) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจและสัมภาษณ์ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของปทุมวัย 3.2) แนวทางด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

¹⁹³ อร่าม วัฒนนะ. "รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด." วารสารมหาวิทยาลัยวาริชกาล 1 (มกราคม - เมษายน 2563): 45 – 55

1) ผู้บริหารและครูปฐมวัยนำเสนอแนวทาง กรอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) เชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น และ 3) นำคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จ 3.3) แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ 1) ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักการเป็นเจ้าของและมีส่วนในการดูแลรักษา 2) ระดมทรัพยากรในการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 3) แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายปฐมวัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 3.4) แนวทางด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ประชุมผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ระดมทรัพยากรโดยผ่าน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองปฐมวัย และศิษย์เก่าของโรงเรียน และ 3) สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มี อยู่ในโรงเรียนและชุมชน และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ 3.5) แนวทางด้านกรณีศึกษาใน สถานศึกษา ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการกรณีศึกษา 2) ประชุมผู้บริหาร ครู คณะกรรมการ สถานศึกษา ในการนิเทศชั้นเรียนเพื่อจัดทำแผนกรณีศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกรณีศึกษา กำกับ ติดตาม โดยทุกคนมีส่วนร่วม และจัดทำกำหนดการนิเทศ ประเมินผลการนิเทศ วิเคราะห์และ ปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ติดตาม¹⁹⁴

วิโรจน์ ไชยภักดี ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิง จันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามภาระหน้าที่การบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ตามกฎกระทรวง ศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 18 แนวปฏิบัติ ด้านการบริหารงาน งบประมาณ พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 13 แนวปฏิบัติ ด้านการบริหารงานบุคคล พบแนวปฏิบัติที่เป็น เลิศ 13 แนวปฏิบัติ และด้านการบริหารงานทั่วไป พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 25 แนวปฏิบัติ 2) ผลการ ยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนา

¹⁹⁴กรรณิกา จันสายทอง, “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมใน สถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร, 2561), บทคัดย่อ.

เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามภาระหน้าที่การบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจำนวน 69 แนวปฏิบัติ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์¹⁹⁵

เพ็ชรา พรหมดวง ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) 2) รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีองค์ประกอบการพัฒนา จำนวน 4 ด้าน 50 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดครูผู้สอนปฐมวัย ด้านการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้ปกครองและชุมชน 3) รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $\bar{X} = 4.22$, $\bar{X} = 4.29$)¹⁹⁶

ปรีชา ดาวเรือง ได้ศึกษา กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยหมวดที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หมวดผลลัพธ์ และหมวดการนำองค์กร รองลงมาคือหมวดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และหมวดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หมวดการวัดการวิเคราะห์และการจัดการ

¹⁹⁵ วิโรจน์ ไชยภักดี, “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), บทคัดย่อ.

¹⁹⁶ เพ็ชรา พรหมดวง. "รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง," *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 265 – 275

ความรู้ และหมวดการมุ่งเน้นการปฏิบัติการและหมวดการมุ่งเน้นการปฏิบัติการ 2) กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์การวางแผน 2) กลยุทธ์การจัดการองค์กร 3) กลยุทธ์การนำ และ 4) กลยุทธ์การกำกับติดตามและ 19 กลยุทธ์ย่อย 3) กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด¹⁹⁷

นันทรัตน์ เจริญกุล ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของนโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของนโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในภาพรวม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ดังนั้น ขอบเขตของนโยบายควรมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ที่โรงเรียน แบ่งออกเป็น 1.1) การฝึกปฏิบัติในห้องเรียน และ 1.2) กิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน 2) ที่บ้าน แบ่งออกเป็น 2.1) การเรียนพิเศษ และ 2.2) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อค้นพบซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตของนโยบาย ปัญหาของความสามารถในการใช้สองภาษา ความต้องการจำเป็น และ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน เพื่อระบุทางเลือกในการนำเสนอ นโยบาย ประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของนโยบาย รวมทั้งประโยชน์และอุปสรรคของการนำนโยบายไปใช้ 3. นโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา ประกอบด้วยนโยบายย่อย 4 นโยบาย ดังนี้ 1) การบริหารการเรียนรู้การฟังและพูดสองภาษาที่โรงเรียน 2) การบริหารการเรียนรู้สองภาษาจากสภาพแวดล้อมที่บ้าน 3) การบริหารการเรียนรู้การอ่านสองภาษาจากสภาพแวดล้อมในชุมชน 4) การบริหารการเรียนรู้การเขียนสองภาษาสำหรับการศึกษาต่อ¹⁹⁸

¹⁹⁷ ปรีชา ดาวเรือง. "กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง," *วารสารนครราชสีมา*, 1 (มกราคม - เมษายน 2562): 47 – 61

¹⁹⁸ นันทรัตน์ เจริญกุล, “นโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่องความสามารถในการใช้สองภาษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562), บทคัดย่อ.

อมรรวรรณ สุภาพันธุ์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของ โรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยรวม ทุกด้าน 4.43 อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวม 4.19 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.18 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยรวม 4.20 อยู่ในระดับมาก¹⁹⁹

สรช แก้วคำฟู ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน: รูปแบบการบริหารผสมผสานแบบเป็นทางการและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วม (FC Blended Model) ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นรูปแบบการบริหารแบบทางการและรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน เข้าด้วยกันให้มีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับสภาพบริบทและสถานภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยม ในเขตภาคเหนือตอนบน และส่วนที่ 3 องค์ประกอบ ของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยม และลักษณะโรงเรียนยอดเยี่ยม ในเขตภาคเหนือตอนบน มีผลการประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน²⁰⁰

วนิดา รุ่งโรจน์สันติสุข ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของผู้บริหารและครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

¹⁹⁹ อมรรวรรณ สุภาพันธุ์, “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม,” *สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562): 289 - 302.

²⁰⁰ สรช แก้วคำฟู. "รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน." *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 32 (กรกฎาคม - กันยายน 2563): 89 - 100

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารวิธีการและแนวทางการพัฒนาการจัดการสภาพแวดล้อม²⁰¹

ธีรังกูร วรบำรุงกุล ได้ศึกษาเรื่อง กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออก คือ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน ได้แก่ กิจกรรมให้ความรู้และพัฒนา กิจกรรมแบบบูรณาการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน สื่อ วิธีการสอน และการวัดและประเมินผล และ 3) ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร ปัญหาและอุปสรรคของผู้เรียนและผู้สอน ได้แก่ 1) ขาดความพร้อมที่จะเรียนรู้ และขาดวินัยในการเรียน 2) ไม่มีสมาธิและขาดความสนใจการเรียน 3) ขาดความสามารถในการเข้าถึงอุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย 4) ไม่สามารถจัดได้ทุกภาคการศึกษา 5) ขาดความต่อเนื่อง และ 6) จัดได้เฉพาะในคาบเรียนเท่านั้น²⁰²

ตฤณ หงส์ใส ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต เด็กสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านอย่างเหมาะสมจากครู ผู้ดูแลเด็ก โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็ก ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ตรง เกิดการสืบค้น ทดลอง สังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีคุณค่า ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมนับว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยมีสภาพแวดล้อมที่ดีภายใน บ้านโดยมีบุคคลในครอบครัวดูแล ตลอดจนสภาพแวดล้อมนอกบ้าน สภาพแวดล้อมนอกบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมากคือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต เด็กสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านอย่างเหมาะสมจากครู ผู้ดูแลเด็ก โดยมีการจัด

²⁰¹ วนิตา รุ่งโรจน์สันติสุข, “แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี,” การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8, (2563): 2093 - 2104.

²⁰² ธีรังกูร วรบำรุงกุล, “กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออก,” มหาจุฬานาครพรรคณ์, 7 (กันยายน 2563): 283 - 300.

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็ก ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ตรง เกิดการสืบค้น ทดลอง สังเกต สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีคุณค่า ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมนับว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยมีสภาพแวดล้อมที่ดีภายใน บ้านโดยมีบุคคลในครอบครัวดูแล ตลอดจนสภาพแวดล้อมนอกบ้าน สภาพแวดล้อมนอกบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมากคือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา²⁰³

อนุสรรา อุดทะ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) สมรรถนะของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาและด้านการบริการชุมชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ พี่เลี้ยงสอนงาน การศึกษาดูงาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการปฏิบัติและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการพัฒนา การนิเทศติดตามผล และการประเมินผล ผลการประเมิน รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย พบว่า รูปแบบมีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับมาก²⁰⁴

วิชานา อับดุลเลาะ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรม การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถเติบโตไปพร้อม ๆ กับความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมให้กับผู้เรียน เนื่องด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น บทบาทของครูได้ปรับเปลี่ยน

²⁰³ ตฤณ หงส์ใส. "การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย." **วารสารปัญญา**, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563): 102 - 111

²⁰⁴ อนุสรรา อุดทะ, "รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น," **ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2563): 305 - 316.

บทบาทตนเองจากผู้สอนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฉะนั้นการสนับสนุนการเรียนรู้ทางด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁰⁵

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดพหุปัญญาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และ องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และผลการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด²⁰⁶

คณินิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการประสบการณ์ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษาด้านการจัด

²⁰⁵ วิชานา อับดุลเลาะ, “การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอหนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2,” *มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 227 - 246.

²⁰⁶ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. "รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม." *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2566): 134 - 144

สภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัด
ประสบการณ์และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ²⁰⁷

ศุภร ณะภาณ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน
จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนากลุ่มความปลอดภัยในโรงเรียน
ส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในเรื่อง การทำงานร่วมกันของผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับ
ความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สมุดบันทึกในการ
ค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บ โดยมีการค้นหาปัญหาการบาดเจ็บ ด้วยวิธีการเฝ้าสังเกต และ
มีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 3) ด้านมุ่งสร้าง
ความปลอดภัย 6 ด้าน จากการศึกษาสังเกตได้ว่าหลาย ๆ โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างความปลอดภัย
ด้านแผนฉุกเฉินในโรงเรียนอนุบาล 4) ด้านมีนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียน
อย่างต่อเนื่อง²⁰⁸

วงเพชร การุณย์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 1) ผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่จะนำพา
โรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ 2) หลักการสำคัญที่ใช้ในการบริหารการศึกษาปฐมวัยได้แก่ (1) หลักการ
มีส่วนร่วม (2) หลักการทำงานเป็นทีม (3) หลักการมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน
3) การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะส่งผลต่อการพัฒนา
ให้โรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ
4) ผลประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
โดยรวมอยู่ในระดับมากและเห็นว่าวิธีดำเนินการตามรูปแบบ 5 ด้าน (P2HET) มีความเหมาะสม
ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์สามารถพัฒนาการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศได้²⁰⁹

²⁰⁷ คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร, “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ
การศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 1,” **สถาบันวิจัยพินลธรรม**, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564): 39 - 50.

²⁰⁸ ศุภร ณะภาณ, “การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี,”
สหศาสตร์, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564): 62 -74.

²⁰⁹ วงเพชร การุณย์, “รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
อนุบาลประจำจังหวัด,” **สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 5 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2564): 1,940 - 1,951.

งานวิจัยต่างประเทศ

เฟนทุสโซ (Fantuzzo) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยมี 3 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในบ้าน 2) การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในโรงเรียน และ 3) การเข้าประชุม ผู้ปกครองของโรงเรียน ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีส่วนร่วมในการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย และผู้ปกครองที่มีติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็ก²¹⁰

ตุลลิกิ (Tuulikki) ได้ศึกษาเรื่อง กระจายความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย และการดูแลเด็กของประเทศฟินแลนด์ เป็นการพัฒนาวิชาชีพสู่การเป็นผู้นำแบบกระจายอำนาจ ในระดับองค์กรต่าง ๆ ในศูนย์รับเลี้ยงเด็กฟินแลนด์ภายในเขตเมืองเฮลซิงกิ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาวิชาชีพระหว่างการบริหารการศึกษาและ ผู้ปฏิบัติงาน ข้อมูลนี้ใช้คำอธิบายวิธีการไตร่ตรองที่ใช้ในโครงการพัฒนาของศูนย์รับเลี้ยงเด็ก แต่ละวัน ผู้เข้าร่วมถูกสัมภาษณ์เพื่ออธิบายถึงวิธีปฏิบัติในการพัฒนาและสะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของตนเองต่อกระบวนการในฐานะบุคคลและร่วมกันเป็นทีมงานในช่วงสองปีของ โครงการพัฒนา นักวิจัยรวบรวมการสะท้อน วิเคราะห์ เพื่อสร้างผลลัพธ์แล้วส่งมอบหลักฐานนี้ ให้กับผู้เข้าร่วมเพื่อใช้ในการไตร่ตรองและประมวลผลการปฏิบัติงานเพิ่มเติมโดยได้รับการสนับสนุน จากผู้ให้คำปรึกษา กรรมการและที่ปรึกษามองว่าภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจเป็นวิธีที่ดี ในการส่งเสริมการปฏิบัติด้านการพัฒนาและนำบทบาทของบุคลากรมาเป็นตัวแทนที่สำคัญใน กระบวนการพัฒนา การกระจายความเป็นผู้นำดูเหมือนว่าจะตระหนักได้ดีที่สุดในหมู่ผู้เข้าร่วมใน ระดับต่ำสุดและระดับกลาง²¹¹

จอห์น โบลวู (Ndhlovu, J.) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของศูนย์ปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษารัฐในอำเภอชาวุมา ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศแซมเบีย ผลการศึกษาพบว่าครูได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอจากผู้จัดการการศึกษาที่รับผิดชอบในทาง ตรงกันข้าม ข้อค้นพบยังแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอแต่ก็ยังคงต้องเพิ่ม

²¹⁰ J. W. Fantuzzo, "Family involvement: a multivariate assessment of family participation in early childhood education" Doctor of Philosophy, Ohio State University, Social Work, 2010), Abstract.

²¹¹ Venninen Tuulikki, "Distributed leadership as administrative practice in Finnish early childhood education and care" (2014), accessed December 17, 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>

จำนวนของอุปกรณ์หรือสื่อที่ช่วยในการเสริมสร้างพัฒนาการที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปฐมวัย เช่น Classroom Blocks ที่ยังควรต้องเพิ่มเพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน นอกเหนือจากนั้น ยังมีบางประเด็นที่ผู้บริหารยังต้องคำนึงถึงเช่น สิ่งอำนวยความสะดวก จุดบริการ น้ำดื่ม รวมถึงห้องสุขาที่ถูกต้องลักษณะสำหรับผู้เรียนในปฐมวัย²¹²

ออบูบาคา (Abubakar) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย: การประเมินผลของโรงเรียนอนุบาลซุบลา เซจา เทลา, เคนดารี อินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า (1) องค์ประกอบบริบทที่ครอบคลุมพื้นฐานทางกฎหมายของโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ประสบความสำเร็จ (2) องค์ประกอบของการพัฒนาครูและพนักงานด้านวิชาการมีความเหมาะสม และเพียงพอ ในการอำนวยความสะดวกและปัจจัยพื้นฐาน (3) องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับความต้องการในหลักสูตรระดับชาติ (4) มีระดับการประเมินองค์ประกอบอยู่ในระดับเกณฑ์²¹³

วาฮีด และคณะ (Waheed, et al.) ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการปฏิรูปโรงเรียน: การศึกษาพหุกรณี ผลการศึกษาพบว่า มี 4 ประเด็นสำคัญเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารในการดำเนินการของโรงเรียน การอบรมความรู้และการแบ่งปันความรู้ระดับมืออาชีพของโรงเรียนซึ่งรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน A เน้นการให้ความสำคัญกับสังคม ความรู้สึก และความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ในขณะที่รูปแบบเฉพาะของโรงเรียน B เน้นการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของผู้ปกครอง ผลการวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อปฏิรูปโรงเรียน อีกทั้งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน²¹⁴

วันดริเมซิกเกน (Wondemeteggn, Sisay Awgichew) ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติและความคาดหวังของการศึกษาโรงเรียนอนุบาลในการบริหารเมืองแอดดิสอาบาบา: เอธิโอเปีย ผลการศึกษาพบว่า ในโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ปัจจัยที่สำคัญ คือ วัสดุ อุปกรณ์ในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน

²¹² J. Ndhlovu, “ Effective management of early childhood centres in government primary schools of Chavuma District in North-Western Province -Zambia” (2016).

²¹³ Sitti Rahmaniar Abubakar, “organization and management of early childhood education program: an evaluation on subur sejahtera kindergarten, kendari, indonesia,” **International Journal of Education, Learning and Development**, (2018), accessed December 18, 2019. Available from: <https://www.researchgate.net>

²¹⁴ Zarin Waheed, et al., “The Best Practices for School Transformation: A Multiple-Case Study,” **Educational Administration** 56, 1 (February 5, 2018): 88 - 103.

ทรัพยากรบุคคลและสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยการจัดทำและแบ่งปันสื่อการเรียนการสอนตามความสนใจและคำนึงถึงระดับพัฒนาการของเด็ก การฝึกอบรมครูปฐมวัยและบุคลากรอื่น ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ²¹⁵

แคทเธอริน กากี มูรังกิ (Catherine Gakii Murungi) ได้ศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยของเด็กก่อนประถมศึกษาในชนบท: มาตรการแทรกแซง ผลการศึกษาพบว่า มีมาตรการแทรกแซงที่พบในโรงเรียนชนบทในการสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงให้กับเด็กก่อนประถมศึกษา ดังนี้

- 1) การแทรกแซงของรัฐบาล เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงของเด็ก
- 2) การแทรกแซงของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการมุ่งเน้นความปลอดภัยทางด้านทางกายภาพ ด้านการละทิ้งเด็ก และด้านอาหาร
- 3) การทอดทิ้งเด็ก โรงเรียนมีฝ่ายดูแลการให้คำปรึกษา แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองในการดูแลเด็กจากสาเหตุการถูกทอดทิ้งและการคัดออกจากโรงเรียน
- 4) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นการเพิ่มความปลอดภัยให้กับเด็ก รวมถึงการมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย²¹⁶

แอบบี้ ไรค์ส (Abbie Raikes) ได้ศึกษาเรื่อง การวัดคุณภาพการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาในภูมิภาคทะเลทรายซาฮารา: การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้งสามประเภทได้รับการตั้งสมมติฐานเพื่อแสดงถึงแง่มุมด้านคุณภาพที่ได้รับการบันทึกและได้รับการสนับสนุน โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันแบบแยกประเภทคือ

- 1) สุขภาพและความปลอดภัย
- 2) วัสดุและกิจกรรม และ
- 3) การปฏิสัมพันธ์ของครูและเด็ก

พบความเชื่อมโยงทั้งสามปัจจัยกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย อีกทั้งพบว่าคุณลักษณะของครูมีน้อย ส่วนสื่อและกิจกรรมแสดงให้เห็นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่การศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กับทั้งสามปัจจัย²¹⁷

²¹⁵ Wondemetegn, Sisay Awgichew, “ Practices and Challenges of Kindergarten Education in Addis Ababa City Administration: Ethiopia,” **Haramaya University Ethiopia College of Education and Behavioral Sciences**, (2016), accessed December 19, 2020. Available from: <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/index.php/jpe/article/download/>

²¹⁶ Catherine Gakii Murungi, “Children’s safety and security in non-formal pre-primary schools: The intervention measures” **Journal of Education and Learning**, (November 2021), 505 - 510.

²¹⁷ Abbie Raikes, “ Measuring quality of preprimary education in sub-Saharan Africa: Evaluation of the Measuring Early Learning Environments scale,” (2020). accessed

ซิลกิลดีโนวา มาดีนา (Zhilgildinova Madina) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองในสายอาชีพของตนเอง ได้แก่ 1) ความไว้วางใจและความสนใจในการเรียน 2) การศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง 3) ความรับผิดชอบ 4) การฝึกอบรม 5) การจัดทำหลักสูตร 6) ความคิดสร้างสรรค์ 7) สภาพแวดล้อมในการทำงานและการเปิดโอกาสในการทำงาน²¹⁸

คารามัน (Kahraman) ได้ศึกษาเรื่อง ความตระหนักเรื่องความปลอดภัยของโรงเรียนในตุรกี: ความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ครู นักเรียนและผู้ปกครอง คำนึงถึงความปลอดภัยในโรงเรียนเกี่ยวกับอาชรมณ์ – จิตใจ และสังคม การบริหารปัจจัยภายนอกและคุณลักษณะของครู รวมถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาชาติ การจัดการโรงเรียน การสนับสนุนด้านการเงิน ความรับผิดชอบต่อบุคลากร และสื่อการเรียนรู้²¹⁹

อลิซาเบธ เอ สเต็ด และคณะ (Elizabeth A. Steed, et al.) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลของนักการศึกษาปฐมวัยในช่วงโควิด-19 ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนในสถานการณ์ปกติ ครูผู้สอนต้องเลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการสอนทางไกลและใช้เวลามากกว่าเดิมในการเตรียมการสอน รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัวนักเรียนก็มีความยากลำบากและใช้เวลามากกว่าเดิม นอกจากนี้แล้ว ครูผู้สอนก็ยังได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการศึกษาทางไกลในช่วงของการระบาดของโรคโควิด 19 และความท้าทายที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน ในศึกษานี้ยังได้หาข้อสรุปและเสนอแนะแนวทางในการสนับสนุนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนและครอบครัวอีกด้วย²²⁰

January 14, 2022. Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0885200620300715>

²¹⁸ Zhilgildinova Madina, “Self-development as a factor of professional growth of future teachers” *Cypriot Journal of Educational Sciences* Volume 17, (2022), 903-919.

²¹⁹ Kahraman, “Perception of Safe School in Turkey: Opinions of Parents, Students and Teachers,” *Journal of Educational Policy Analysis and Strategic Research*, (2022): 266 - 290.

²²⁰ Elizabeth A. Steed, “Nancy Leech, Ngoc Phan, Eric Benzel, Early childhood educators’ provision of remote learning during COVID-19,” *Early Childhood Research Quarterly*, 60, (2022): 307 – 318.

อับราฮัม อาเยเล่ ดูโล (Abraham Ayele Dulo) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครูในการให้บริการและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมในเขตเกเดโอ ประเทศเอธิโอเปีย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของการพัฒนาวิชาชีพในการให้บริการต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างกันตามมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมในการประเมินผล 2) การวางแผน 3) บุคลากร 4) การปฏิบัติ และ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ คือ การสัมมนา การประชุมจัดทำหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมบุคลากร การสะท้อนความรู้และการให้คำปรึกษา และการนิเทศติดตามโรงเรียน²²¹

สรุป

จากการสรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน เพื่อให้ผลงานในองค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และสามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งในการจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) นั้น มีผู้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศไว้หลากหลาย แต่สิ่งที่สำคัญคือ การทำให้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) นั้นเกิดขึ้นภายในหน่วยงานได้อย่างไร ซึ่งสามารถทำให้เกิดขึ้นจากหลายช่องทาง เช่น การเกิดจากบุคคลอื่นเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ จากความคาดหวังของหน่วยงานนั้น ๆ ตลอดจนการคิดเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน อีกทั้งเกิดจากปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานทำให้ต้องมีการแสวงหาแนวทางกระบวนการที่ดีที่สุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้จำเป็นต้องอาศัยแนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

²²¹ Abraham Ayele Dulo, “In-service teachers’ professional development and instructional quality in secondary schools in Gedeo Zone, Ethiopia,” (2022). accessed January 15, 2022. Available from: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S2590291122000067?token=F0062CC07C0D14D32A1FF36F902EF0A509F90C0C23C5382CD5148B7ED073C2D97F757C0AF3C34523F41189E787B4D7FD&originRegion=eu-west1&originCreation=20230119143044>

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ได้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยอย่างสมดุล ซึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของครูและผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างสมวัย

อีกทั้งในการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยโดยพื้นฐานแล้ว จะมีขอบข่ายและภารกิจในการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไว้ 4 งาน ประกอบด้วย งานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ดังนั้น ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย นั้น เป็นการพัฒนาการจัดการการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ อีกทั้งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานไปในทางเดียวกัน และส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มศักยภาพ มุ่งเน้นการสร้างเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองรุ่นใหม่ที่มีพัฒนาการที่สมวัย ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” นี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)²²² การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ทราบผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ประชากรของการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 26,542 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวมผู้ให้ข้อมูล 300 คน และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้วางแผนลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มต้นด้วยการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยด้วยการศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดและทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทาง

²²² Patricia M. Shields and Nandhini Rangarajan, *A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management* (Stillwater, OK: New Forums Press, 2013): 29.

วิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จากสื่อหลากหลายทั่วไปและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จัดทำโครงร่างการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และสอบปกป้องโครงร่างการวิจัย โดยขั้นสุดท้ายนี้เป็นการปรับแก้ไขโครงร่างการวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบปกป้องโครงร่างการวิจัย และขออนุมัติบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อดำเนินการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อ 1 รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีองค์ประกอบใดบ้างและ ข้อ 2 ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยเป็นอย่างไร ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัย ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย เฉพาะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับศึกษาธิการภาค จำนวน 12 โรงเรียน ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 – 2564 โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 5 คน การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้ 1.2.1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 1.2.2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัย หรือ 1.2.3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงานทางวิชาการ ผลงานการบริหารหรือผลงานการปฏิบัติการ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์หรือ 1.2.4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 นำตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการนำเครื่องมือการวิจัยที่จัดทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาคัดเลือกรหัสคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป แล้วปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 2.2.1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 2.2.2 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกทางการศึกษาปฐมวัยหรือ 2.2.3 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกการวัดและประเมินผลการศึกษาหรือ 2.2.4 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกทางด้านวิชาภาษาไทย

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกันของการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)²²³

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวมผู้ให้ข้อมูล 300 คน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อรวมกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน วิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ Kaiser – Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy and Bartlett's Test การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก

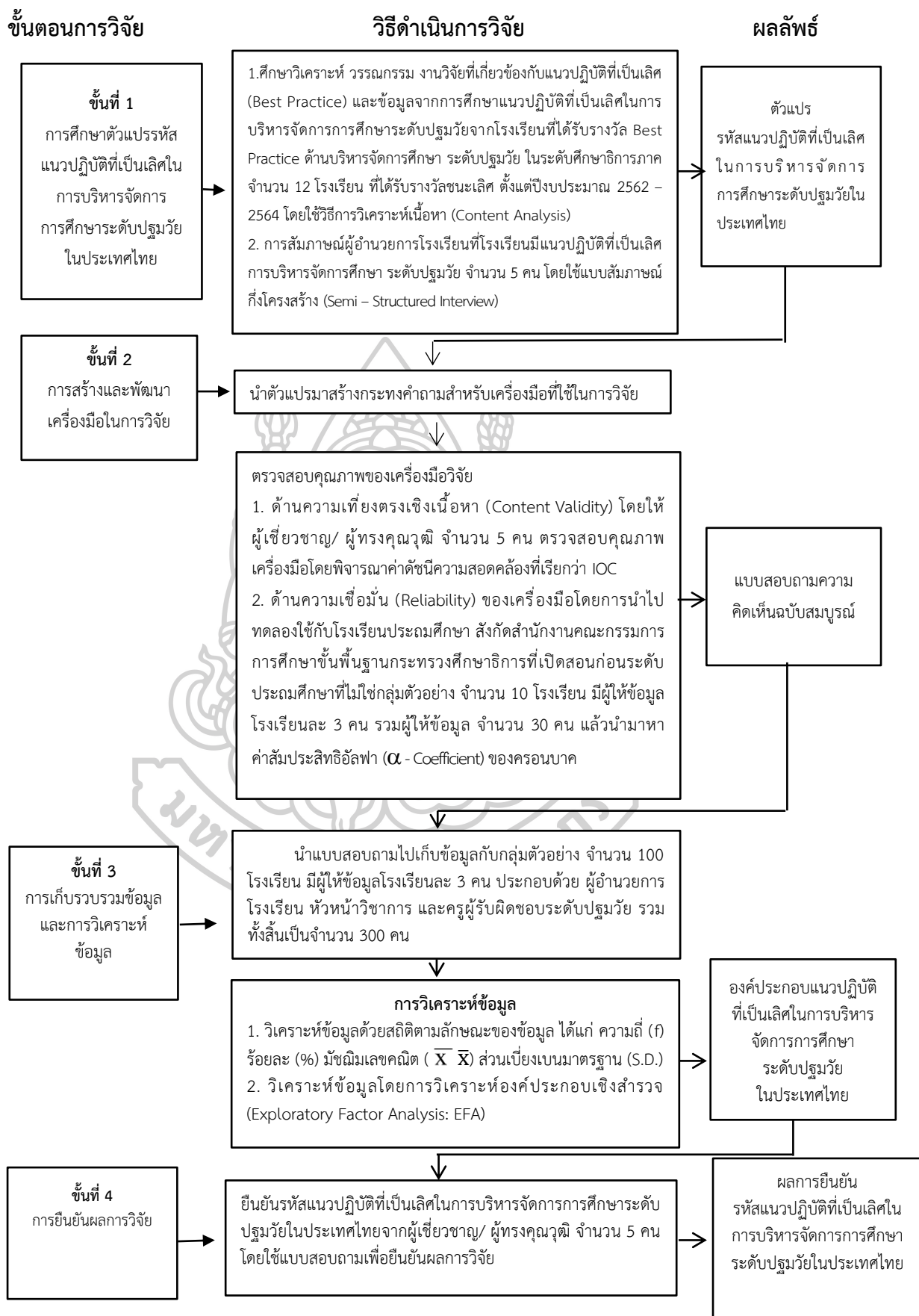
²²³ Lee J. Cronbach, **Essentials of Psychological Tests**, 4th ed. (New York: Harper & Row Publishers., 1984), 164.

(Factor Extraction Method: Principal Component Analysis: PCA) และการหมุนแกนแบบ แวริแม็กซ์ (Varimax Rotation) ซึ่งเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบ พิจารณาจาก ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ซึ่งมากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และอธิบาย ตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser)²²⁴

ขั้นที่ 4 การยืนยันผลการวิจัย

การยืนยันผลการวิจัยรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทยจากผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 4.1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 4.2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติ ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย หรือ 4.3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงานทางวิชาการ ผลงานการบริหารหรือผลงานการปฏิบัติการซึ่งเป็นที่ประจักษ์หรือ 4.4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

²²⁴ Kaiser quoted in Barbara G.Tabachink, and Linda S.Fidell, **Using Multivariate Statistics.** (New York Haper & Row,1983), 411.

ภาพที่ 5 แผนภาพขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ จัดพิมพ์รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอบัณฑิตวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย โดยประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้การวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งมีแผนแบบของการวิจัยเป็นแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการวัดครั้งเดียวในลักษณะศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (The - One - Shot, Non - Experimental Case Study Design) เขียนเป็นแผนภูมิ (Diagram) ได้ดังแผนภูมิที่ 6

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ภาพที่ 6 แผนภูมิแบบการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา ทั้งหมด 183 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา²²⁵ จำนวน 26,542 โรงเรียน (ข้อมูล 10 กรกฎาคม 2564)²²⁶

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)²²⁷ ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา ออกเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ จากนั้นเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างกับประชากรในแต่ละภูมิภาค และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รายละเอียด ดังตารางที่ 1

²²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2553 มาตรา 27, “ราชกิจจานุเบกษา”, เล่ม 127, ตอนพิเศษ 98 ง. (2553): 62-66.

²²⁶ ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ, เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564, เข้าถึงได้จาก https://data.bopp-obec.info/emis/area_school.php.

²²⁷ Taro Yamane, *Statistics, An introduction Analysis* (New York: Harper & Row, Publishing, 1967), 888.

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิภาค	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)			รวม
			ผู้อำนวยการ โรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครูผู้รับผิดชอบ ระดับปฐมวัย	
เหนือ	5,548	21	21	21	21	63
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11,961	45	45	45	45	135
กลาง	3,814	14	14	14	14	42
ตะวันออก	1,526	6	6	6	6	18
ใต้	3,693	14	14	14	14	42
รวม	26,542	100	100	100	100	300

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภท 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็น และ 3) แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) ผู้วิจัยนำไปสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้
 - 1.1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 1.2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยหรือ 1.3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีผลงาน

ที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงานทางวิชาการ ผลงานการบริหารหรือผลงาน การปฏิบัติการซึ่งเป็นที่ประจักษ์หรือ 1.4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี ขึ้นไป โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
- 2) ความคิดเห็นอื่น ๆ

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยนำไปสอบถามความคิดเห็นจาก โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 300 คน ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale)²²⁸ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

3. แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัยรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

²²⁸ Rensis Likert, *The Human Organization* (New York: McGraw-Hill., 1961), 74.

พิจารณา 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้ 1.2.1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการ บริหารการศึกษาหรือ 1.2.2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่ โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัย หรือ 1.2.3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงาน ทางวิชาการ ผลงานการบริหารหรือผลงานการปฏิบัติการซึ่งเป็นที่ ประจักษ์ หรือ 1.2.4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยจำแนกตามประเภทของเครื่องมือ วิจัย ดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) ดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากตำรา วารสาร บทความ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview)

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) ที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยจะจัดสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ชนิดจัดอันดับห้าระดับ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำตัวแปรแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยมาพัฒนา เป็นเครื่องมือการวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

2.2 นำเครื่องมือวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยให้ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้าน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item - Objective Congruence) พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็น เลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ข้อ มีค่า IOC (Index of Item - Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับด้านความเชื่อมั่น โดยการทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)²²⁹ ผลการทดลองใช้พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.980

3. แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) พิจารณา 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และนำแบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัยที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในทุกขั้นตอน
2. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Semi - Structured Interview) จากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง
3. การเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีวิธีการดังนี้ 1) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา ออกเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ 2) เก็บข้อมูลโดยมีผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ธุรการทุกโรงเรียนที่เก็บข้อมูล 3) เก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรงและเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นในแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Form) ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูล คือ จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

²²⁹ Lee J. Cronbach, **Essentials of Psychological Tests**, 4th ed. (New York: Harper & Row Publishers., 1984), 164.

ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาธิการจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับ ประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบ แบบสอบถามของผู้วิจัย โดยเอกสารประกอบด้วย คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม ของปิดแสดมภ์ จำหน่ายของถึงผู้วิจัย แล้วส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอรับแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ หรือทางแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Form)

4. การเก็บข้อมูลการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัยรหัส แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการด้วย ตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ทุกขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวข้อง และแนวคิดที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับ ศึกษาธิการภาค และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทย ใช้สถิติดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหาร จัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์และคานท์ (Best and Kahn)²³⁰ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

²³⁰ John W. Best and Jame V. Kahn, **Research in Education**, 10th ed. (Massachusetts: Pearson Education Inc., 2006), 310-311.

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยว่าเป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยว่าเป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยว่าเป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยว่าเป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยว่าเป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ Kaiser – Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy and Bartlett's Test การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Extraction Method: Principal Component Analysis : PCA) และการหมุนแกนแบบแวนริแมกซ์ (Varimax Rotation) ซึ่งเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบ พิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ซึ่งมากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และอธิบายตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser)²³¹

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จากแบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัยรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ใช้สถิติพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

²³¹ Kaiser quoted in Barbara G.Tabachink, and Linda S.Fidell, **Using Multivariate Statistics.** (New York Haper & Row,1983), 411.

สรุป

การวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” นี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)²³² การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อทราบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) เพื่อทราบผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยสามารถแบ่งได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 การยืนยันผลการวิจัย ประชากรของการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และ ผู้รับผิดชอบงานปฐมวัย จำนวนผู้ให้ 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามถึงโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น และแบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัยรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่อไปนี้ คือ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ประสานงานและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเองแบบสอบถามความคิดเห็นใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งทางไปรษณีย์โดยวิธีลงทะเบียนหรือทางแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Form)

²³² Patricia M. Shields and Nandhini Rangarajan, *A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management* (Stillwater, OK: New Forums Press, 2013): 29.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” นี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)²³³ โดยมีการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อทราบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย และ 2) เพื่อทราบผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับภาค
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย
- 1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
- 1.6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

²³³ Patricia M. Shields and Nandhini Rangarajan, **A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management** (Stillwater, OK: New Forums Press, 2013): 29.

การยืนยันผลการวิจัยหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทยจากผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อยืนยันผลการวิจัย พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 4.1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 4.2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย หรือ 4.3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงานทางวิชาการ ผลงานการบริหาร หรือผลงานการปฏิบัติการซึ่งเป็นที่ประจักษ์หรือ 4.4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยระดับปฐมวัยในประเทศไทย

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ทั้งจากนักวิชาการในประเทศไทยและต่างประเทศ การสัมภาษณ์ และการศึกษารหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ คือ 1.1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย 1.2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค 1.3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

1.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งมีรายชื่อของนักวิชาการ ดังรายละเอียดด้านล่าง สามารถสรุปเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการถอดรหัตสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ตามตารางที่ 1

- 01 : โชติ แยมแสง (2556)
- 02 : เบญจนารถ อมรประสิทธิ์ (2556)
- 03 : อารยันต์ แสงนิกุล (2556)
- 04 : จิราภา บุรณะ (2557)
- 05 : สัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2558)
- 06 : ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ์ (2558)
- 07 : พีรภาว บุญเพลิง (2558)
- 08 : โด่งสยาม โสมาภา (2559)
- 09 : ณีภูษนันท์ รันชิตโคตร (2559)
- 10 : กันตวรรณ มีสมสาร (2560)
- 11 : สมพงษ์ อัสสาภัย (2560)
- 12 : นัฐญา พิพัฒน์นราธร และนิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ (2561)
- 13 : อร่าม วัฒนะ (2561)
- 14 : กรรณิกา จันสายทอง (2561)
- 15 : ปรีชา ดาวเรือง (2562)
- 16 : เพ็ชรา พรหมดวง (2562)
- 17 : วงเพชร การุณย์ (2563)
- 18 : อีรังกูร วรบำรุงกุล (2563)
- 19 : ตฤณ หงส์ใส (2563)
- 20 : อนุศรา อุดทะ (2563)
- 21 : วิชานา อับดุลเลาะ (2563)
- 22 : ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)
- 23 : ศุภร ณะภาณ (2564)
- 24 : เฟนทุสโซ (Fantuzzo) (2010)
- 25 : ตูลลิกิ (Tuulikki) (2014)
- 26 : สกูร์ดูบิส (Skourdoumbis) (2014)
- 27 : จอห์น โบลวู (Ndhlovu, J.) (2016)
- 28 : อบูบากา (Abubakar) (2018)
- 29 : แอบบี้ ไรค์ส (Abbie Raikes) (2020)

- 30 : วาฮีด และคณะ (Waheed, et al.) (2018)
- 31 : แคทเธอริน กากี มูรังกี (Catherine Gakii Murungi) (2021)
- 32 : อลิซาเบธ เอ สตีต และคณะ (Elizabeth A. Steed, et al.) (2022)
- 33 : ซิลกิลดีโนวา มาดีนา (Zhilgildinova Madina) (2022)
- 34 : คารามัน (Kahraman) (2022)
- 35 : อับราฮัม อาเยเล ดูโล (Abraham Ayele Dulo) (2022)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาที่ส่นวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ประเทศไทยและต่างประเทศ

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารส่งเสริมการจัดประสบการณ์ โดย บุคลากรกิจกรรมผ่านการเล่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓														
2	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ปกครอง และชุมชน ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓					✓	
3	โรงเรียนมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่สอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และ เป้าหมายการศึกษาปฐมวัยโดยทุก ฝ่ายมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
4	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
5	ผู้บริหารมีการจัดทำระบบข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศและใช้สารสนเทศ ในการบริหารจัดการการศึกษา ปฐมวัยที่เป็นปัจจุบัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสัทธิศาสตร์ที่สแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
6	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓				✓			✓				✓								
7	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓				✓			✓					
8	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/ การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓				✓								✓
9	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓				✓								✓
10	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓				✓			✓					

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
18	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารมีการจัดระบบควบคุมดูแล ให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ให้ดำเนินการไปอย่างถูกต้องตาม ระเบียบ		✓														✓						
19	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และบริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย		✓				✓		✓										✓				
20	โรงเรียนมีระบบการประเมิน พัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล ครบถ้วนทุกด้าน โดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย		✓						✓		✓						✓						✓
21	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการใน กระบวนการจัดการประสบการณ์		✓					✓	✓								✓						
22	ผู้บริหารมีคำสั่งเสริมให้ใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัย		✓				✓		✓								✓					✓	
23	ผู้บริหารมีคำสั่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้		✓				✓		✓								✓					✓	

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักสูตรสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
24	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการผลิต และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้		✓	✓						✓									✓				
25	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย และใช้นวัตกรรมในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้			✓					✓														✓
26	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นระบบ สะอาด รมรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อสุขภาพและร่างกายของเด็กปฐมวัย			✓			✓	✓	✓	✓					✓								
27	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน			✓					✓								✓						
28	ครูปฐมวัยมีวุฒิการศึกษา หรือมีความรู้ความสามารถในด้าน การศึกษาปฐมวัยโดยตรง			✓					✓								✓				✓		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
38	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง		✓	✓							✓				✓								✓
39	โรงเรียนมีระบบการจัดอัตราส่วน ระหว่างจำนวนครูกับนักเรียนได้อย่าง เหมาะสม		✓	✓							✓												
40	ผู้บริหารมีการใช้หลักการกระจาย อำนาจให้แก่ครูในระดับสายชั้น ปฐมวัยอย่างเป็นระบบ			✓														✓					✓
41	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจ การบริหารงานการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และ ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการ ประเมินมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข				✓												✓						✓
42	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง				✓												✓						✓
43	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนา ตนเองของครูทุกคนอย่างต่อเนื่อง				✓				✓			✓					✓					✓	✓

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ				✓																		
44	ผู้บริหารมีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน				✓																		
45	โรงเรียนมีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยของฐานข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ				✓																		
46	ผู้บริหารมีการกำหนดช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนที่สะดวก รวดเร็ว				✓						✓												
47	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยได้รับการพัฒนาใหม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (BBL)					✓	✓	✓									✓						
48	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนมีวินัยและมีความรับผิดชอบ รักสะอาด และมีอารมณ์มั่นคง						✓										✓						

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
49	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย		✓				✓		✓		✓						✓				✓		✓
50	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตัวนางกายอารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเน้นการปฏิบัติจริงของเด็ก		✓				✓										✓						✓
51	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง						✓				✓						✓						
52	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีที่เล่นนำเล่นทรายที่สะอาดปลอดภัยและมีอุปกรณ์การเล่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้						✓										✓			✓			✓
53	ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันสมัย เหมาะสมสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาปฐมวัย						✓										✓						✓

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
60	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารมีการกำหนดให้ห้องเรียนมี มุมจัดประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม และมีสื่อที่หลากหลายเพียงพอต่อ จำนวนเด็ก		✓				✓										✓			✓			✓
61	โรงเรียนมีห้องเรียนระดับปฐมวัยที่ถูก สุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีเสียงดัง รบกวน		✓				✓				✓												✓
62	โรงเรียนมีเครื่องเล่นสนามอย่าง หลากหลาย จำนวนเพียงพอ อยู่ใน สภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ		✓				✓													✓			✓
63	ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้น เรียนที่ใช้วินัยเชิงบวกและเอื้อต่อการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ		✓				✓			✓	✓						✓				✓		
64	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดป้ายนิเทศ/ มุมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหน่วย การเรียนรู้และสถานการณ์ปัจจุบันที่ เด็กสนใจ		✓				✓			✓										✓			

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหลักสูตรสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

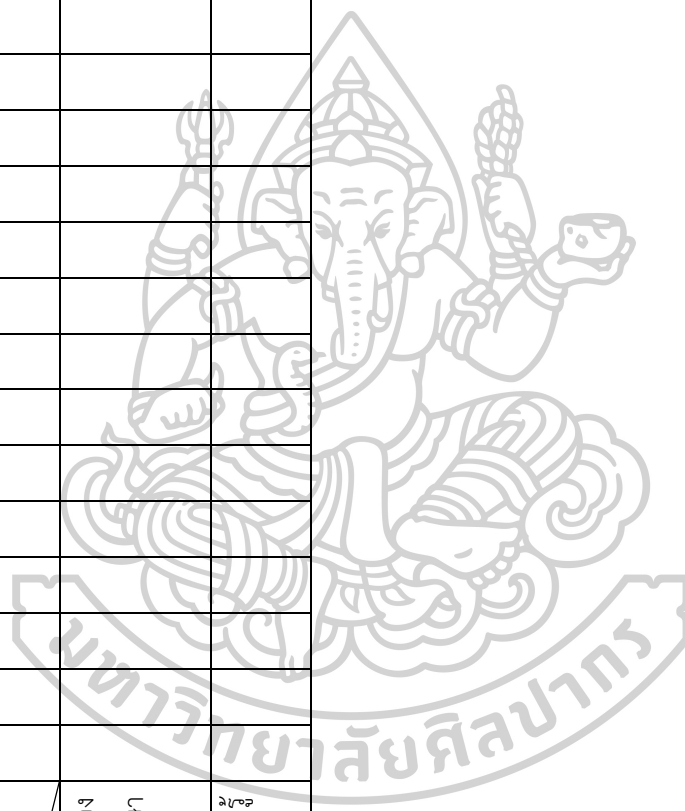
ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
83	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ และใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน								✓					✓							✓		
84	ครูปฐมวัยมีการประเมินผลพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นระบบ										✓										✓		✓
85	โรงเรียนมีหลักสูตรความเป็นเลิศที่เข้มข้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพรายบุคคล													✓									
86	ผู้บริหารมีการจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเป็นระบบ															✓							
87	ผู้บริหารมีการจัดประเมินความสุขของบุคลากรที่มีต่อโรงเรียน															✓							
88	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูมีภาวะผู้นำได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาขีดสมรรถนะตามสายงาน															✓					✓		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการศึกษาระดับปริญญาตรีในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

ในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ชื่อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
95	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้บริหารที่มีคุณสมบัติที่เป็นของ จริงในการจัดการระบบการศึกษาศึกษา ปทุมวัน																				✓		✓
96	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ด้านกฎหมายสำหรับเด็กปทุมวัน																						✓

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ													
10	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง													
11	โรงเรียนมีระบบพัฒนาครูและวางระบบการสรรหา ว่าจ้าง บรรจุ และรักษาบุคลากรทุกฝ่ายอย่างชัดเจน						✓							
12	โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในที่มีความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ	✓								✓				
13	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน	✓												
14	โรงเรียนมีการจัดระบบสาธารณูปโภคอยู่ในสภาพดีและปลอดภัย													
15	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน													
16	ผู้บริหารมีการจัดระบบงานธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว													
17	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และพัฒนางานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ			✓						✓				
18	ผู้บริหารมีการจัดระบบควบคุมดูแลให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ให้ดำเนินการไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ													
19	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรการศึกษานปฐมวัย									✓				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ													
28	ครูปฐมวัยมีวุฒิการศึกษา หรือมีความรู้ความ สามารถในด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง													✓
29	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการใช้เทคนิค วิธีการใหม่ ๆ และกระบวนการในการจัด ประสพการณ์ที่ทันสมัย													
30	ผู้บริหารมีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับที่ใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยอย่างชัดเจน			✓										
31	ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานความร่วมมือ และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่ เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน							✓						
32	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญ กำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูทุกคนในการ ปฏิบัติงานทุกระดับอย่างเท่าเทียม								✓					
33	ผู้บริหารได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างในการบริหารโรงเรียน เช่น การได้รับรางวัล ในด้านการบริหารงานจากหน่วยงานต่าง ๆ													
34	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนปฐมวัยและครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการสร้างรอยเชื่อมต่อด้านบุคลากรขั้นประถมศึกษาปีที่ 1													
35	ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมแนะนำให้ความรู้ ช่วยเหลือผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย													

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ													
36	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมรับทราบปัญหา อุปสรรค ในการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อระดมความคิดเห็นที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา							✓						
37	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการทางวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารแก่ผู้ปกครองและชุมชน ในการสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย									✓				
38	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง									✓				
39	โรงเรียนมีระบบการจัดอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม													
40	ผู้บริหารมีการใช้หลักการกระจายอำนาจให้แก่ครูในระดับสายชั้นปฐมวัยอย่างเป็นระบบ								✓					
41	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข													
42	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง										✓			
43	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูทุกคนอย่างต่อเนื่อง											✓		✓

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ													
53	ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันสมัย เหมาะสมสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาระดับปฐมวัย													
54	ผู้บริหารอุทิศเวลาให้กับการทำงาน													
55	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือ													
56	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย													
57	ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบให้บรรลุและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก													
58	โรงเรียนกำหนดภาระงานหรือมอบหมายงานให้กับครูและบุคลากรอื่น ๆ ตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล												✓	
59	ผู้บริหารมีการจัดหาห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาด มีสุขภัณฑ์เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย													
60	ผู้บริหารมีการกำหนดให้ในห้องเรียนมีมุมจัดประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม และมีสื่อที่หลากหลายเพียงพอต่อจำนวนเด็ก													
61	โรงเรียนมีห้องเรียนระดับปฐมวัยที่ถูกต้องสุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีเสียงดังรบกวน													

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ข้อ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
90	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ (Small School in Big School) เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา ร่วมกันออกแบบกระบวนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา													
91	ผู้บริหารมีการประเมินกระบวนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรีตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล					✓				✓				
92	ผู้บริหารมีการนำหลัก PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี													
93	ผู้บริหารมีการนำ PLC มาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี													
94	ผู้บริหารมีการสนับสนุนวิชาชีพโดยให้วิจัยเป็นฐาน													✓
95	ผู้บริหารมีการสนับสนุนสื่อที่เป็นของจริงในการจัดประสบการณ์การศึกษาระดับปริญญาตรี												✓	
96	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านกฎหมายสำหรับระดับปริญญาตรี													
97	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีการสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง			✓						✓		✓		✓

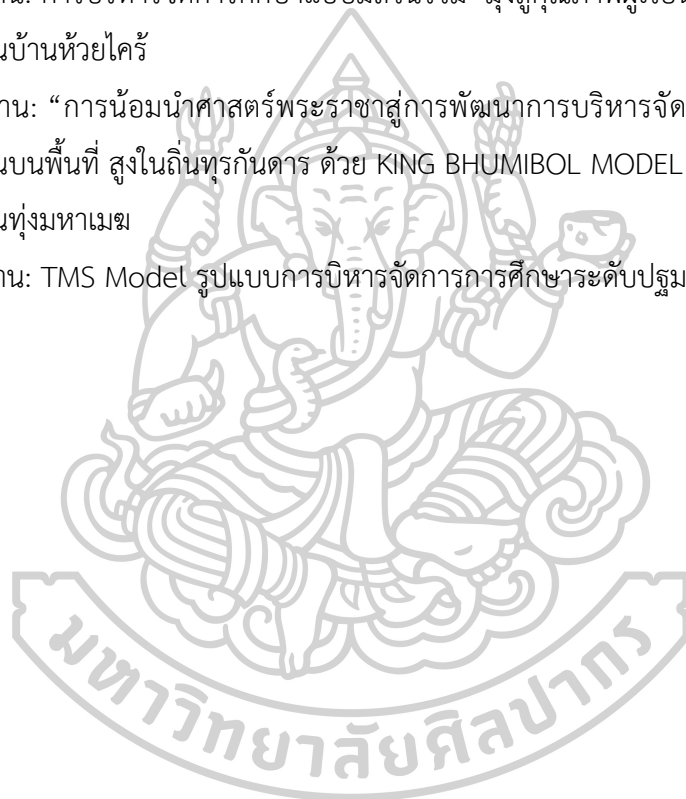
จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรี จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ สามารถส่งเคราะห์ที่ปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ได้จำนวน 97 ข้อ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค ซึ่งมีรายชื่อโรงเรียน ดังรายละเอียดด้านล่างและสามารถสรุป เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย ตามตารางที่ 2

- A: โรงเรียนบ้านซบพริก
ชื่อผลงาน: การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิง ปฏิบัติการ
- B: โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
ชื่อผลงาน: การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสาร ตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์
ชื่อผลงาน: การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL)
- C: โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์
ชื่อผลงาน: การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL)
- D: โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน
ชื่อผลงาน: การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท
- E: โรงเรียนบ้านศรีทำน้า
ชื่อผลงาน: การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก. ของโรงเรียนบ้านศรีทำน้า
- F: โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม
ชื่อผลงาน: “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ”
- G: โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง
ชื่อผลงาน: รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL

- H: โรงเรียนอุบลวิทยาคม
ชื่อผลงาน: การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO-2R-NEVA Model
- I: โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
ชื่อผลงาน: “สามภาษา นำพาสู่สากล”
- J: โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี
ชื่อผลงาน: การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน
- K: โรงเรียนบ้านห้วยไคร้
ชื่อผลงาน: “การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย KING BHUMIBOL MODEL”
- L: โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
ชื่อผลงาน: TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาที่หาผลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษาภาค

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
1	โรงเรียนมีการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วัตรกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรีในระดับปฐมวัยทุกห้องเรียน	✓							✓			✓	
2	โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยทุกคนผ่านการอบรมและศึกษาดูงานตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบทพหุ.	✓							✓				
3	ผู้บริหารผ่านการอบรมและศึกษาดูงานตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบทพหุ.	✓							✓				
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori)	✓							✓				
5	ผู้บริหารมีโครงการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยสามารถเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓										✓	
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยสามารถจัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓										✓	
7	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นวิทยากรในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	✓			✓								
8	ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนในระดับปฐมวัยที่มีสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่เหมาะสมกับการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓	✓			✓							
9	ผู้บริหารมีโครงการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่เฉพาะสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	✓							✓				

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตถการที่สแนวนปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับ (ต่อ)

	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
10	ทุกห้องเรียนในระดับปฐมวัยมีการจัดสื่อ-อุปกรณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริครบทุกหมวดกิจกรรม	✓										✓	
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริในระดับปฐมวัย	✓											
12	ผู้บริหารมีการสร้างนวัตกรรมแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในรูปแบบการบริหารจัดการในระดับปฐมวัยเฉพาะโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยทุกคนผ่านงานการอบรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	ผู้บริหารส่งเสริมครูปฐมวัยใหม่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ส่งผลให้โรงเรียนได้รับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	โรงเรียนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละซันในระดับปฐมวัย	✓							✓				

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่อการจัดการศึกษาที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
17	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน Best Practice การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ส่งผลให้ได้รับรางวัลชนะเลิศ Best Practice ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	โรงเรียนจัดให้มีบริการรับ-ส่งนักเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักเรียน	✓											
19	โรงเรียนมีห้องนอนที่ได้มาตรฐานสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย	✓											
20	โรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน	✓					✓			✓	✓		
21	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาดูงานในระดับปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	ผู้บริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
23	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูปฐมวัยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน	✓							✓				✓

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตถการที่เสนอแนะปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
24	โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดอัตราส่วนครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดคุณสมบัติครูปฐมวัย โดยสำเร็จการศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ด้านเด็กปฐมวัยตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	✓				✓			✓				
25	ผู้บริหารส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครู	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓
26	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยแบบบูรณาการตามแนวคิดของ Executive Function (EF) เป็นความสามารถระดับสูงของสมองส่วนหน้า	✓							✓				
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและการใช้กระบวนการคิด	✓							✓				✓
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Play and Learn เรียนปนเล่น	✓			✓				✓				
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓											✓

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของคณาจารย์ผู้บริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเชี่ยวชาญในระดับปฐมวัย เช่น ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
31	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
32	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
33	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงประจักษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
34	ผู้บริหารส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้อะไรก็ได้		✓				✓		✓				
35	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากวิทยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้อะไรก็ได้		✓										
36	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานอื่น		✓		✓				✓				✓
37	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ		✓	✓			✓		✓				✓

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตถศาสตร์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
38	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL)			✓									
39	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Approach)			✓									✓
40	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูนำเสนอผลงาน ระดับปฐมวัยที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ			✓	✓								✓
41	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง			✓	✓	✓			✓				✓
42	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนสื่ออุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง			✓	✓	✓			✓				✓
43	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนได้รับคัดเลือกเข้าร่วมเป็นโรงเรียนต้นแบบสนามเด็กเล่นตามหลักการพัฒนาสมอง (BBL) เล่นตามรอยยุคลบาท												
44	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดการความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นอย่างต่อเนื่อง												✓
45	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดการความปลอดภัยของครูผู้ฝึกสอนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง												✓
46	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง												✓

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหัตถการที่เสนอแนะปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
47	ผู้บริหารมีการจัดระบบป้องกันภัยจากบุคคลภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ					✓							
48	ผู้บริหารมีการจัดระบบป้องกันภัยจากอัคคีภัย/ ภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง					✓							
49	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดทำแผนและดำเนินการตรวจสอบคุณภาพอนามัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นที่ปรึกษา					✓							
50	นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีพัฒนาการพร้อมทุกด้าน ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลการทดสอบการอ่าน (RT) สูงกว่าระดับชาติ 3 ปีซ้อนหลัง					✓							
51	ผู้บริหารดำเนินการจัดทำห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพัน อ่างล้างมือ ให้เพียงพอ สะอาด และปลอดภัยกับนักเรียน					✓							
52	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน โดยจัดมุมประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 มุมและสื่อ อุปกรณ์สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้					✓			✓				
53	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดทำน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่สะอาดและเพียงพอต่อนักเรียน โดยมีเครื่องกรองน้ำที่ได้รับมาตรฐาน มอก.					✓							
54	ผู้บริหารมีการดำเนินการให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่และถูกหลักโภชนาการ โดยผ่านโปรแกรม Thai School Lunch					✓							

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของครูผู้สอนและผู้บริหารในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
55	ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในด้านการบริหารชั้นเรียน					✓							
56	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบโรงเรียนเด็กไทยแก้มใสถวายเจ้าฟ้านักโภชนาการ					✓							
57	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพ					✓							
58	ผู้บริหารมีการตรวจสอบ ประเมินผล ในการทำงานและพัฒนากิจการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง						✓						
59	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้อบรมครูผ่านการเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการ Profession Learning Community (PLC)						✓						✓
60	ผู้บริหารจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจในการบริหารจัดการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จากเด็กและผู้ปกครอง								✓				
61	ผู้บริหารสนับสนุนการใช้หลักสูตร 3 ภาษาในโรงเรียน ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในการจัดการเรียนรู้อบรมครูในระดับปฐมวัย									✓			

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
62	ผู้บริหารส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในการสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย									✓			
63	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมการประกวดให้เด็กปฐมวัยได้แสดงความสามารถทางภาษาอย่างต่อเนื่อง									✓			
64	โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) สอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย									✓			
65	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนได้รับรางวัลต้นแบบโรงเรียนอาทรกลางในระดับประเทศ									✓			
66	ผู้บริหารสนับสนุนโรงเรียนให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบ 4 ในระดับ ดีเยี่ยม										✓		
67	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการศึกษาในภาคใต้ติดตามอย่างต่อเนื่อง											✓	
68	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนนวัตกรรมสร้างสรรค์ระดับปฐมวัยด้วยกระบวนการกลุ่ม (Work Groups Process)											✓	
69	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ TOA ผู้การประกันคุณภาพการศึกษา												✓
70	ผู้บริหารมีการพัฒนาต่อยอดรูปแบบการจัดการศึกษาในรูปแบบทางไกลอย่างต่อเนื่อง												✓

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best

Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาภาค (ต่อ)

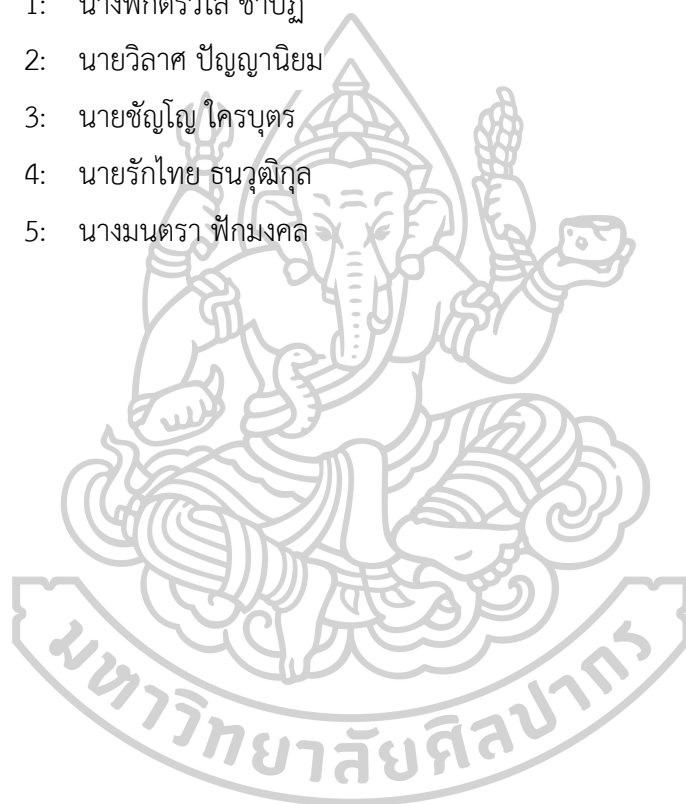
ชื่อ	เอกสาร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ												
71	ผู้บริหารมีการใช้ระบบกระจายอำนาจจากการตัดสินใจในการปฏิบัติแบบสายชั้นอย่างชัดเจน												✓
72	ผู้บริหารส่งเสริมวิธีการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนภาษาธรรมชาติ (Whole Language Approach) ในระดับปฐมวัยทุกห้องเรียน												✓
73	ผู้บริหารสนับสนุนให้มหัศจรรย์คอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง												✓
74	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมต่อยุคดิจิทัลและภาวะฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง												✓

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาภาค สามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้จำนวน 74 ข้อ

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งมีรายชื่อของผู้บริหารสถานศึกษาดังรายละเอียดด้านล่างและสามารถสรุปเป็นตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ตามตารางที่ 3

- 1: นางพัทตร์วิไล ชำปภู
- 2: นายวิลาศ ปัญญานิยม
- 3: นายชัยญ์ ไครบุตร
- 4: นายรักไทย ธนวุฒิกุล
- 5: นางมนตรา พักมงคล

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
1	ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในรูปแบบการบริหารจัดการในระดับปฐมวัยเฉพาะโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม	✓	✓	✓	✓	✓
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ Best Practice ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับภาคการศึกษา	✓				
4	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
5	ผู้บริหารจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
7	โรงเรียนมีหลักสูตรปฐมวัยที่สอดคล้องกับปรัชญา หลักการและเป้าหมายการศึกษาปฐมวัยโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓
8	ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
9	ผู้บริหารนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
10	ผู้บริหารได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างในการบริหารโรงเรียนจากการได้รับรางวัลในด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของคณาจารย์ในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	1	2	3	4	5
12	ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/ การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓
13	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	✓
14	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัย และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓
15	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุและการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
16	ผู้บริหารส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Executive Function (EF) ในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
17	ผู้บริหารส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
18	ผู้บริหารส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์บูรณาการกิจกรรมผ่านการเล่น (Play and Learn)	✓	✓	✓	✓	✓
19	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูทุกคนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
20	ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ	✓	✓	✓	✓	✓
21	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน	✓	✓	✓	✓	✓
22	ผู้บริหารส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครู	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
23	ผู้บริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
24	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยที่เป็นเอกเทศ	✓				
25	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้มาตรฐาน	✓				
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก	✓	✓		✓	✓
27	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	✓				
28	ผู้บริหารพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก	✓	✓	✓	✓	✓
30	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
31	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุทิศพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
33	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยของผู้บริหารและครูเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
34	ผู้บริหารมีการวางแผนกำหนดอัตราส่วนครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดคุณสมบัติครูปฐมวัย โดยสำเร็จการศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ด้านเด็กปฐมวัยตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	✓	✓	✓	✓	✓
35	ผู้บริหารส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครู	✓	✓	✓	✓	✓
36	ผู้บริหารเป็นวิทยากรในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก	✓				
37	การส่งเสริมให้ครูเป็นวิทยากรในความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก	✓	✓	✓	✓	✓
38	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
39	ผู้บริหารสำรวจความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
40	ผู้บริหารสำรวจความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
41	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
42	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
43	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
44	ผู้บริหารมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
45	ผู้บริหารจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสแนมปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย (ต่อ)

ชื่อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ		✓	✓	✓	✓	✓
46	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นระบบ สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
47	ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓
48	ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ	✓	✓	✓	✓	✓
49	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓
50	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินกิจกรรมตามแผนที่มีทั้งพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	✓	✓	✓	✓	✓
51	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
52	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดการทำระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ	✓	✓	✓	✓	✓
53	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย	✓	✓	✓	✓	✓
54	ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัยเสมือนบ้าน	✓				
55	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
56	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพดีและ ปลอดภัยครบทุกรายการ	✓	✓	✓	✓	✓
57	ผู้บริหารส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
58	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดระบบการดำเนินการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
59	ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
60	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น	✓	✓			✓
61	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบ PLC (Professional Learning Community) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
62	ผู้บริหารมีการจัดทาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
63	ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยืดหยุ่นความโปร่งใส และตรวจสอบได้	✓	✓	✓	✓	✓
64	ผู้บริหารสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและนักเรียนรู้ในระดับปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ	✓	✓			
65	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	✓			
66	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV, DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓
67	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยได้มีการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
68	ผู้บริหารส่งเสริมครูปฐมวัยใช้นวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
69	ผู้บริหารมีระบบการบริหารแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ (Small School in Big School)		✓	✓	✓	✓
70	ผู้บริหารมีการใช้ระบบกระจายอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติแบบสายชั้นอย่างชัดเจน		✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากการศึกษาภาษาผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย (ต่อ)

ชื่อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ						
71	ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด	✓	✓	✓	✓	✓
72	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ			✓	✓	✓
73	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดการจัดประสบการณ์ตามแนวโฮสติคอป	✓	✓	✓	✓	✓
74	ผู้บริหารส่งเสริมวิธีการสอนด้วยรูปแบบโครงข่าย (Project Approach) ในระดับปฐมวัยทุกห้องเรียน	✓	✓	✓		✓
75	ผู้บริหารส่งเสริมวิธีการสอนด้วยกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย	✓	✓	✓	✓	✓
76	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากครูเกษียณอายุราชการซึ่งมีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูรุ่นใหม่	✓	✓	✓		
77	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีโครงการห้องเรียนพิเศษ MEP (Mini English Program) ในวงจรจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	
78	โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบใบอนุญาตสอน	✓	✓	✓	✓	
79	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนบุคลากรในตำแหน่งพี่เลี้ยง จากผู้ปกครอง ทุกชั้นเรียนในระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓
80	โรงเรียนมีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรในตำแหน่งพี่เลี้ยงอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย จากการศึกษาภาษาของผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
81	โรงเรียนมีหลักสูตรภาษาจีน ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติครูที่มี ความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนโดยตรง		✓			✓
82	ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดย บุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ผู้ปกครองและบุคลากร ทางการศึกษาอื่น ๆ ทั้งระบบ		✓	✓	✓	✓
83	ผู้บริหารสนับสนุนครูปฐมวัยในประกวดและนำเสนอผลงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง		✓	✓		✓
84	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการผลิตสื่อการเรียนรู้อัตนคตคลังกับหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		✓	✓	✓	✓
85	ผู้บริหารส่งเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยและใช้นวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		✓	✓	✓	✓
86	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓
87	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริม ที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและเฝ้าระวังนักเรียนด้าน โภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ		✓	✓	✓	✓
88	โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน		✓		✓	
89	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง		✓	✓	✓	✓
90	ผู้บริหารมีการนำโปรแกรมการจัดอาหารกลางวัน (Thai School Lunch) มาใช้ในการจัดเมนูอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่
โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาระ	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
91	ผู้บริหารสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการที่เต็มที่มีคุณภาพให้แก่เรียนอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องร่อนน้ำที่ได้มาตรฐานสากล		✓		✓	
92	ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน		✓	✓	✓	
93	โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ		✓			
94	โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ		✓	✓	✓	✓
95	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน		✓	✓		
96	โรงเรียนมีห้องพยาบาล และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ		✓	✓	✓	✓
97	โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน		✓	✓	✓	✓
98	ผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และผู้ปกครองให้เกิดความปลอดภัยในโรงเรียน		✓	✓	✓	
99	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ		✓	✓	✓	✓
100	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง		✓	✓	✓	✓
101	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความต้องการของครูและเด็ก		✓	✓	✓	✓
102	โรงเรียนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	สัมภาษณ์	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
103	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรี		✓	✓		✓
104	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหาเครื่องดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน		✓			✓
105	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดตั้งวงโยธวาทิตในระดัปฐมวัย		✓			✓
106	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ห้องดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย					✓
107	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการ SWOT Analysis มาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย			✓	✓	
108	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข			✓	✓	✓
109	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในโรงเรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				✓	
110	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว				✓	
111	ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้				✓	
112	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในโรงเรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				✓	

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่

โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะ	1	2	3	4	5
	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ					
113	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนผ่านการศึกษาคัดลอกเป็นแก่นนำบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประเทศ					✓
114	ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบปลูกฝังจิตสำนึกภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงสำหรับเด็กปฐมวัย					✓

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาหาสาเหตุที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้จำนวน 114 ข้อ

1.4 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทย และงานวิจัยต่างประเทศ สามารถสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้จำนวน 97 ข้อ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับศึกษาธิการภาค สามารถสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้จำนวน 74 ข้อ และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน สามารถสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้จำนวน 114 ข้อ ดังนั้น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้รวมทั้งสิ้นจำนวน 123 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของตัวแปรด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ข้อ มีค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะและตัดตัวแปรออก 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 30 ผู้บริหารมีการใช้ระบบกระจายอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติแบบสายชั้นอย่างชัดเจน เนื่องจากคำถามนี้อาจสอบถามไม่ได้กับทุกโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็กอาจไม่มีการปฏิบัติแบบสายชั้น และปรับตัวแปรบางข้อความ รายละเอียดดังตารางที่ 6 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลการทดลองใช้ พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.980

1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 300 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	95	31.67
	- หญิง	205	68.33
	รวม	300	100.00
2	อายุ		
	- ต่ำกว่า 30 ปี	43	14.33
	- 31 - 40 ปี	91	30.33
	- 41 - 50 ปี	111	37.00
	- มากกว่า 51 ปี	55	18.33
	รวม	300	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	- ปริญญาตรี	160	53.30
	- ปริญญาโท	130	43.30
	- ปริญญาเอก	10	3.30
	รวม	300	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน		
	- ผู้อำนวยการโรงเรียน	100	33.33
	- หัวหน้าวิชาการ	100	33.33

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
	- ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย	100	33.33
	รวม	300	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	- ต่ำกว่า 5 ปี	62	20.67
	- 6 – 10 ปี	90	30.30
	- 11 – 15 ปี	68	22.67
	- 16 – 20 ปี	32	10.67
	- 21 ปีขึ้นไป	48	16.00
	รวม	300	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 300 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 รองลงมาคือ เป็นเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67 มีจำนวนน้อยที่สุด ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือ อายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.33 อายุมากกว่า 51 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33 และอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.33 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และรองลงมาคือ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ด้านตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เป็นหัวหน้าวิชาการ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และด้านประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6 – 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11 – 15 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67 มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

ร้อยละ 16.00 และมีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 16 – 20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 มีน้อยที่สุด

1.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย พิจารณาจากค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารมีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.27	0.69	มาก
2	ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาปฐมวัย	4.47	0.64	มาก
3	ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.68	มาก
4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/ การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มา พัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น	4.39	0.68	มาก
5	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน ร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.69	มาก
6	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของ โรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของ โรงเรียน	4.18	0.72	มาก
7	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.67	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
8	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม	4.40	0.63	มาก
9	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสามภาษา ในโรงเรียน ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.35	0.72	มาก
10	ผู้บริหารมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.72	มาก
11	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย	4.25	0.72	มาก
12	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยบุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ	4.22	0.69	มาก
13	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก	4.24	0.67	มาก
14	ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาระดับปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก	4.32	0.68	มาก
15	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาระดับปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก	4.26	0.68	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
16	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.34	0.66	มาก
17	ผู้บริหารมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชนผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.63	มาก
18	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ	4.28	0.65	มาก
19	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.22	0.67	มาก
20	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.66	มาก
21	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	4.38	0.64	มาก
22	ผู้บริหารมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.29	0.65	มาก
23	ผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และผู้ปกครองให้เกิดความปลอดภัยในโรงเรียน	4.49	0.64	มาก
24	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน	4.43	0.67	มาก
25	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย ทุกคนอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.64	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
26	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ	4.41	0.66	มาก
27	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน	4.41	0.66	มาก
28	ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้	4.26	0.64	มาก
29	ผู้บริหารมีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่	4.49	0.64	มาก
30	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูรุ่นใหม่	4.40	0.63	มาก
31	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีโครงการห้องเรียนพิเศษ MEP (Mini English Program) ในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย	4.43	0.63	มาก
32	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอบรมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.35	0.67	มาก
33	โรงเรียนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้นในระดับปฐมวัย	4.30	0.65	มาก
34	ผู้บริหารมีการวางแผนกำหนดอัตราส่วนครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดคุณสมบัติครูปฐมวัยชัดเจน	4.34	0.66	มาก
35	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.41	0.68	มาก
36	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย	4.38	0.66	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
37	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย	4.42	0.69	มาก
38	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.42	0.65	มาก
39	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยและใช้นวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.34	0.63	มาก
40	ผู้บริหารมีการสร้างนวัตกรรมในรูปแบบการบริหารจัดการในระดับปฐมวัยเฉพาะโรงเรียน	4.43	0.66	มาก
41	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ Best Practice ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับภาคการศึกษา	4.22	0.69	มาก
42	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนผ่านการคัดเลือกเป็นแกนนำบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประเทศ	4.33	0.65	มาก
43	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบปลูกพลังบวกเพื่อสร้างจิตสำนึกภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงสำหรับเด็กปฐมวัย	4.29	0.68	มาก
44	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครู	4.38	0.66	มาก
45	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา	4.36	0.65	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
46	ผู้บริหารมีการสนับสนุนครูปฐมวัยในประกวดผลงานทางวิชาการและนำเสนอผลงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.64	มาก
47	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Executive Function (EF) ในระดับปฐมวัย	4.27	0.66	มาก
48	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย	4.45	0.63	มาก
49	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์บูรณาการกิจกรรมผ่านการเล่น	4.40	0.64	มาก
50	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์บูรณาการกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.42	0.63	มาก
51	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบโครงการ (Project Approach) ในระดับปฐมวัย	4.30	0.73	มาก
52	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติ ในระดับปฐมวัย	4.38	0.62	มาก
53	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข	4.40	0.65	มาก
54	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry)	4.38	0.68	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
55	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย	4.33	0.64	มาก
56	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.61	มาก
57	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมพิเศษในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย	4.45	0.64	มาก
58	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหาเครื่องดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	4.26	0.71	มาก
59	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดตั้งวงโยธวาทิตในระดับปฐมวัย	4.31	0.67	มาก
60	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัย และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	4.37	0.65	มาก
61	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	4.26	0.73	มาก
62	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริม ที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและผ้าระวางนักเรียนด้านโภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.69	มาก
63	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหาร ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย	4.34	0.65	มาก
64	โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน	4.41	0.64	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
65	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.64	มาก
66	ผู้บริหารมีการนำโปรแกรมการจัดอาหารกลางวันมาใช้ในการจัดเมนูอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย	4.35	0.66	มาก
67	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล	4.34	0.67	มาก
68	ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน	4.44	0.64	มาก
69	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และรองรับความต้องการของครูและเด็ก	4.30	0.68	มาก
70	โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ - ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน	4.41	0.64	มาก
71	โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน	4.40	0.64	มาก
72	โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ	4.38	0.68	มาก
73	โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	4.44	0.64	มาก
74	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน	4.41	0.64	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
75	โรงเรียนมีห้องพยาบาล และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ	4.36	0.65	มาก
76	โรงเรียนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	4.29	0.68	มาก
77	โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบใบอนุญาตสอน	4.40	0.63	มาก
78	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนบุคลากรในตำแหน่งที่เลี้ยงทุกชั้นเรียนในระดับปฐมวัย	4.32	0.65	มาก
79	โรงเรียนมีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรในตำแหน่งที่เลี้ยงอย่างชัดเจน	4.34	0.67	มาก
80	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญ	4.37	0.66	มาก
81	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว	4.20	0.72	มาก
82	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	4.30	0.64	มาก
83	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ	4.29	0.66	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
84	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	4.28	0.66	มาก
85	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและอุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	4.24	0.67	มาก
86	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.27	0.67	มาก
87	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก	4.17	0.73	มาก
88	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย	4.14	0.75	มาก
89	ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	4.21	0.70	มาก
90	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วมที่ล้างมือที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	4.27	0.71	มาก
91	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ	4.32	0.66	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
92	ผู้บริหารมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.31	0.70	มาก
93	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด	4.27	0.68	มาก
94	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ	4.15	0.75	มาก
95	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ตามแนวโฮสโคป	4.35	0.68	มาก
96	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี	4.38	0.62	มาก
97	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.64	มาก
98	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.38	0.63	มาก
99	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.66	มาก
100	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	4.27	0.65	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
101	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย	4.29	0.70	มาก
102	ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน	4.13	0.73	มาก
103	ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่นปลอดภัยเสมือนบ้าน	4.31	0.69	มาก
104	ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ	4.25	0.67	มาก
105	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัยเชิงบวกและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	4.36	0.66	มาก
106	ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.67	มาก
107	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น	4.28	0.68	มาก
108	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	4.32	0.66	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
109	ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย	4.32	0.66	มาก
110	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV, DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม	4.22	0.72	มาก
111	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพ	4.30	0.72	มาก
112	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.32	0.69	มาก
113	ผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ	4.38	0.69	มาก
114	ผู้บริหารมีการส่งเสริมงานระบบธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว	4.42	0.64	มาก
115	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาด ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย	4.32	0.68	มาก
116	ผู้บริหารมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงาน แลเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.41	0.65	มาก
117	ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เชื่อมต่อกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.28	0.68	มาก
118	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย	4.17	0.72	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อ	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	(n = 300)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
119	ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว	4.38	0.66	มาก
120	ผู้บริหารมีการใช้กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา	4.17	0.72	มาก
121	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.38	0.66	มาก
122	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน	4.36	0.64	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมีจำนวน 122 ข้อ มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) อยู่ระหว่าง 4.13 – 4.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.61 – 0.75 ตัวแปรที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) สูงสุด คือ ข้อ 29 ผู้บริหารควรมีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.64) ส่วนตัวแปรที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ต่ำสุด คือ ข้อ 102 ครูปฐมวัยควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.73)

1.7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy and Bartlett's Test การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Extraction

Method: Principal Component Analysis: PCA) และการหมุนแกนแบบแวนริแมกซ์ (Varimax Rotation)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมีข้อตกลงเบื้องต้น คือ ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถพิจารณาจากค่า KMO ที่มีค่าเข้าใกล้ 1.00 และ Bartlett's Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน

H_0 : ตัวแปรต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

ซึ่งผลการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูล มีรายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูล

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser – Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.972
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi - Square	41092.565
	df	7381
	Sig.	0.000

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูล จากค่า KMO ของข้อมูลตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยมีค่า KMO เท่ากับ 0.972 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.80 และมีค่าเข้าใกล้ 1.00 หมายถึง ข้อมูลมีความเหมาะสมเพียงพอในการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ต่อไปได้ และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วย Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่า Chi - Square เท่ากับ 41092.565 และค่า Sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 หมายความว่า ตัวแปรที่เกี่ยวกับรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กัน และเป็นข้อมูลที่เหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ต่อไป

การวิเคราะห์องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยการสกัดปัจจัยด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Extraction Method: Principal Component Analysis: PCA) และการหมุนแกนแบบแวนริแมกซ์ (Varimax Rotation) มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ แต่ละองค์ประกอบ (Component) มีค่าไอเกน (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1.00 ตามแนวคิดของ Kaiser ค่าน้ำหนักปัจจัยแต่ละตัว (Factor Loading) มากกว่า 0.50 ผลการสกัดองค์ประกอบนั้น พบว่า ได้จำนวนองค์ประกอบตามเงื่อนไขข้างต้น จำนวน 11 องค์ประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าความแปรปรวนของรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ
ปฐมวัยในประเทศไทย

องค์ประกอบ (Component)	Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	ค่าความแปรปรวน (Eigenvalue)	ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative % of Variance)	ค่าความแปรปรวน (Eigenvalue)	ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative % of Variance)
1*	67.770	57.188	57.188	17.842	14.625	14.625
2*	3.779	3.098	60.286	17.322	14.198	28.823
3*	2.489	2.040	62.326	13.758	11.227	40.100
4*	1.862	1.526	63.852	13.637	11.178	51.278
5*	1.652	1.354	65.207	9.386	7.694	58.971
6*	1.423	1.166	66.373	4.032	3.305	62.276
7	1.278	1.047	67.421	3.259	2.672	64.948
8	1.213	0.994	68.415	2.479	2.032	66.980
9	1.095	0.897	69.312	2.326	1.907	68.887
10	1.074	0.881	70.193	1.527	1.252	70.138
11	1.039	0.852	71.045	1.105	0.906	71.045

* องค์ประกอบที่มีจำนวนตัวแปรบรรยายตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของแต่ละตัวแปรเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป

จากตารางที่ 8 พบว่า ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยการสกัดปัจจัยด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Extraction Method: Principal Component Analysis: PCA) และการหมุนแกนแบบวาริแมกซ์ (Varimax Rotation) มีองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1.00 ตาม

แนวคิดของ Kaiser จำนวน 11 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนรวมได้ทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 71.045 และเมื่อพิจารณาความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ที่มากกว่า 1.00 ในการเลือกองค์ประกอบจากจำนวนตัวแปรทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบที่ต้องมีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบนั้น ๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามแนวคิดของ Kaiser และมีค่าน้ำหนักปัจจัยแต่ละตัว (Factor Loading) ในแต่ละตัวแปรตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปนั้น พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบเท่านั้นที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)					
	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4	องค์ประกอบที่ 5	องค์ประกอบที่ 6
C088	0.750					
C087	0.678					
C094	0.667					
C102	0.656					
C089	0.645					
C100	0.638					
C081	0.606					
C093	0.606					
C085	0.592					
C083	0.585					
C104	0.554					
C105	0.548					
C106	0.542					
C076	0.536					

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน
(ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)					
	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4	องค์ประกอบที่ 5	องค์ประกอบที่ 6
C091	0.536					
C084	0.531					
C103	0.530					
C092	0.522					
C090	0.519					
C077	0.511					
C101	0.507					
C082	0.505					
C086	0.504					
C071		0.647				
C064		0.633				
C065		0.619				
C74		0.614				
C56		0.603				
C68		0.603				
C70		0.586				
C60		0.578				

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน
(ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)					
	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4	องค์ประกอบที่ 5	องค์ประกอบที่ 6
C63		0.567				
C72		0.557				
C55		0.555				
C73		0.545				
C75		0.541				
C66		0.521				
C48		0.517				
C67		0.513				
C53		0.508				
C52		0.507				
C54		0.504				
C15			0.715			
C13			0.644			
C12			0.640			
C18			0.631			
C17			0.625			
C14			0.624			
C16			0.611			

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน
(ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)					
	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4	องค์ประกอบที่ 5	องค์ประกอบที่ 6
C11			0.595			
C19			0.585			
C10			0.571			
C22			0.571			
C108			0.564			
C20			0.552			
C107			0.504			
C114				0.667		
C113				0.652		
C119				0.637		
C120				0.634		
C121				0.592		
C115				0.580		
C122				0.579		
C116				0.557		
C109				0.556		
C112				0.530		
C118				0.525		

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุน
(ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)					
	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4	องค์ประกอบที่ 5	องค์ประกอบที่ 6
C110				0.517		
C24					0.604	
C36					0.568	
C25					0.542	
C28					0.527	
C35					0.526	
C26					0.501	
C4						0.685
C2						0.649
C6						0.621
C5						0.501
รวมทั้งสิ้น	23 ตัวแปร	19 ตัวแปร	14 ตัวแปร	12 ตัวแปร	6 ตัวแปร	4 ตัวแปร

จากตารางที่ 9 พบว่า รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทย มี 6 องค์ประกอบ จำนวน 78 ตัวแปร ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 จำนวน 23 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 จำนวน 19 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 จำนวน 14 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 จำนวน 12 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 จำนวน 6 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 6 จำนวน 4 ตัวแปร

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อสกัดตัวแปรที่เหลือตัวแปรที่สำคัญของปัจจัยด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) แล้วได้

องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
จำนวน 6 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดของตัวแปร ดังตารางที่ 10 – 15

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C088	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย	0.750
C087	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก	0.678
C094	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ	0.667
C102	ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน	0.656
C089	ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	0.645
C100	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	0.638
C081	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว	0.606
C093	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด	0.606
C085	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและอุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	0.592
C083	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ	0.585
C104	ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ	0.554

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C105	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัยเชิงบวกและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	0.548
C106	ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	0.542
C076	โรงเรียนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	0.536
C091	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ	0.536
C084	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	0.531
C103	ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัยเสมือนบ้าน	0.530
C092	ผู้บริหารมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน	0.522
C090	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	0.519
C077	โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบใบอนุญาตสอน	0.511
C101	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย	0.507

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C082	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	0.505
C086	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	0.504
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		17.842
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		14.625
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		14.625

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 23 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.504 – 0.750 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 17.842 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 14.625 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 14.625 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้”

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C071	โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน	0.647
C064	โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน	0.633
C065	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง	0.619
C74	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน	0.614

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C56	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู ปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	0.603
C68	ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการใน การป้องกันอย่าง ชัดเจน	0.603
C70	โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความ ปลอดภัยอย่างชัดเจน	0.586
C60	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัย และมีมาตรการด้าน ความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดย มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	0.578
C63	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย	0.567
C72	โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ	0.557
C55	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย	0.555
C73	โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	0.545
C75	โรงเรียนมีห้องพยาบาล และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น อย่างเพียงพอ	0.541
C66	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริม ที่มี คุณภาพตามหลักโภชนาการและเฝ้าระวังนักเรียนด้านโภชนาการ ของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	0.521
C48	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการ ผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย	0.517
C67	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่ เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล	0.513

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C53	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข	0.508
C52	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติ ในระดับปฐมวัย	0.507
C54	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry)	0.504
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		17.322
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		14.198
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		28.823

จากตารางที่ 11 พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 19 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.504 – 0.647 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 17.322 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 14.198 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 28.823 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้วพบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา”

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 3

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C15	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้าน การศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก	0.715
C13	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับ สิทธิเด็ก	0.644
C12	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษา ระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยบุคลากรทุกฝ่ายให้ ความร่วมมือ	0.640
C18	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ	0.631
C17	ผู้บริหารมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	0.625
C14	ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับ หน่วยงานภายในและภายนอก	0.624
C16	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชน และผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย	0.611
C11	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย	0.595
C19	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นระบบ	0.585
C10	ผู้บริหารมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	0.571
C22	ผู้บริหารมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย	0.571

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C108	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	0.564
C20	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	0.552
C107	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น	0.504
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		13.758
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		11.227
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		40.100

จากตารางที่ 12 พบว่าองค์ประกอบที่ 3 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 14 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.504 – 0.715 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 13.758 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 11.227 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 40.100 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา”

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 4

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C114	ผู้บริหารมีการส่งเสริมงานระบบธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว	0.667
C113	ผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ	0.652
C119	ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว	0.637
C120	ผู้บริหารมีการใช้ กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา	0.634
C121	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	0.592
C115	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาด ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย	0.580
C122	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน	0.579
C116	ผู้บริหารมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงาน และเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	0.557
C109	ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย	0.556
C112	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	0.530
C118	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย	0.525

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C118	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย	0.525
C110	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV, DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม	0.517
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		13.637
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		11.178
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		51.278

จากตารางที่ 13 พบว่าองค์ประกอบที่ 4 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.517– 0.667 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 13.637 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 11.178 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 51.278 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ”

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 5

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C24	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน	0.604
C36	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย	0.568
C25	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยทุกคนอย่างต่อเนื่อง	0.542

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C28	ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใส และตรวจสอบได้	0.527
C35	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไป ใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	0.526
C26	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ	0.501
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		9.386
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		7.694
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		58.971

จากตารางที่ 14 พบว่าองค์ประกอบที่ 5 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.501 – 0.604 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 9.386 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 7.694 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 58.971 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้”

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 6

ตัวแปร	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศไทย	น้ำหนักปัจจัย
C4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/การสนับสนุนให้ ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมาก ขึ้น	0.685
C2	ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องตามปรัชญาและ หลักการศึกษาระดับปฐมวัย	0.649
C6	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมา พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้อง กับเป้าหมายของโรงเรียน	0.621
C5	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	0.501
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		4.032
ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance)		3.305
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance)		62.276

จากตารางที่ 15 พบว่าองค์ประกอบที่ 6 ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปรสำคัญ จำนวน 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.501 – 0.685 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 4.032 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 3.305 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative Percent of Variance) เท่ากับ 62.276 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนกับตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 6 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา”

จากการวิเคราะห์ตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ตัวแปร ด้วยสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่า องค์ประกอบที่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นแต่ละองค์ประกอบ (Component) มีค่าไอเกน (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1.00 ตามแนวคิดของ Kaiser ค่าน้ำหนักปัจจัยแต่ละตัว (Factor Loading) มากกว่า 0.50 และในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรอธิบายมากกว่า 3 ตัว

ขึ้นไป ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ตัวแปร สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 6 องค์ประกอบ 78 ตัวแปร ดังแผนภูมิที่ 7

ภาพที่ 7 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

จากภาพแผนภูมิที่ 7 ผลการจัดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบ 78 ตัวแปร คือ องค์ประกอบ ที่ 1 การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 23 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา จำนวน 19 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำนวน 14 ตัวแปร องค์ประกอบที่

4 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ จำนวน 12 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 6 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และสามารถอธิบายรายละเอียดขององค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ได้ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 องค์ประกอบและจำนวนตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

องค์ประกอบที่	รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	จำนวนตัวแปร
1	การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	23
2	การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา	19
3	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา	14
4	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	12
5	การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	6
6	การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4
	รวม	78

ตอนที่ 2 ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลข้อค้นพบ คือ องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำมายืนยันองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 6 องค์ประกอบ โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยวิธีประเมินเพื่อยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) พิจารณา 4 ด้าน คือ มีความถูกต้อง (Accuracy Standards) ความเหมาะสม (Propriety Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ซึ่งผลการยืนยันองค์ประกอบ ผู้วิจัยสรุปได้ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อองค์ประกอบรหัสแนบงฎปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ
ปฐมวัยในประเทศไทย

ที่	องค์ประกอบ	ความคิดเห็น													
		ความถูกต้อง				ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้					
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100
2	การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100
3	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100
4	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100
5	การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100
6	การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100	-	-	5	100

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยด้านมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน มีความเห็นตรงกันว่า องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 6 องค์ประกอบมีความถูกต้อง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความเหมาะสม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ความเป็นไปได้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จากการยืนยันองค์ประกอบจำนวน 6 องค์ประกอบของรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยภาพรวมแล้วองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยมีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ซึ่งในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ดำรง วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ด้วยการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เพื่อเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item - Objective Congruence) จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับของการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) หัวหน้าวิชาการ และ 3) ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย จำนวน 30 คน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) หัวหน้าวิชาการ และ 3) ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 300 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ขั้นที่ 4 การยืนยันผลการวิจัยรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ยืนยันผลการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามยืนยันผลรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยพิจารณา 4 ด้าน คือ

มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งการวิเคราะห์ผลการยืนยันการวิจัยด้วยสถิติ ได้แก่ ความถี่ (f) ร้อยละ (%)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ดังนี้

1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ จำนวน 78 ตัวแปร เรียงตามน้ำหนักขององค์ประกอบที่ได้จากมากไปน้อย คือ 1) การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา 4) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 5) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และ 6) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดของตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 23 ตัวแปร คือ 1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย 2) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก 3) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ 4) ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน 5) ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ 6) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน 7) ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว 8) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด 9) ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและอุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 10) ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ 11) ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ 12) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัยเชิงบวกและ

เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 13) ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง 14) โรงเรียนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย 15) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพออยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ 16) ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 17) ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัยเสมือนบ้าน 18) ผู้บริหารมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน 19) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างมือที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย 20) โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบอนุญาตสอน 21) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย 22) ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ 23) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา จำนวน 19 ตัวแปร คือ 1) โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน 2) โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน 3) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน 5) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง 6) ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน 7) โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ - ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน 8) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัยและมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 9) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย 10) โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ 11) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย 12) โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ 13) โรงเรียนมีห้องพยาบาลและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ 14) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีอาหาร

กลางวันและอาหารเสริมที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและเผื่อรางวัลนักเรียนด้านโภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ 15) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย 16) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล 17) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข 18) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติในระดับปฐมวัย 19) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry)

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำนวน 14 ตัวแปร คือ 1) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก 2) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก 3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยบุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ 4) ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ 5) ผู้บริหารมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง 6) ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก 7) ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย 8) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย 9) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ 10) ผู้บริหารมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 11) ผู้บริหารมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย 12) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 13) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 14) ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ จำนวน 12 ตัวแปร คือ 1) ผู้บริหารมีการส่งเสริมงานระบบธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว 2) ผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ 3) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว 4) ผู้บริหารมีการ

ใช้กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา 5) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6) ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาด ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย 7) ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน 8) ผู้บริหารมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงานและเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 9) ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย 10) ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 11) ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย 12) ผู้บริหารการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV, DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ตัวแปร คือ 1) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน 2) ผู้บริหารมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย 3) ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยทุกคนอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใส และตรวจสอบได้ 5) ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง 6) ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 4 ตัวแปร คือ 1) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/ การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น 2) ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันและสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาปฐมวัย 3) ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน 4) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยจำนวน 6 องค์กรประกอบ 78 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา 4) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 5) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และ 6) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากองค์ประกอบของรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบ ได้แก่ 1) การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา 4) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 5) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และ 6) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 องค์กรประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยเป็นพหุองค์ประกอบ โดยการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ให้ทราบถึงวิธีการกระบวนการเพื่อเป็นแนวทางสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการยอมรับจากบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ โดยในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อเด็กได้รับการพัฒนาไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อีกทั้งเป็นปัจจัยสำคัญต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่พร้อมจะพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เด็กจะสามารถสร้างองค์ความรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ส่งผลให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกัน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ในการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษานั้น เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้เด็กเกิด

การเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการคุ้มครองให้มีความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยถือนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา การส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อการปฏิบัติงาน บุคลากรนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การบริหารจัดการจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นส่วนสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเหมาะสมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมาร่วมกันพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ดังนั้นการดำเนินการต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินการเพื่อที่ผู้บริหารจะเข้าใจหลักการบริหารจัดการ และสามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ต้องอาศัยการสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทั้งสี่ด้านอย่างเหมาะสม โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนแนวทางต่าง ๆ ไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) การสนับสนุนสื่อการจัดประสบการณ์ (2) การบริหารจัดการ (3) การจัดสภาพแวดล้อม (4) กระบวนการจัดประสบการณ์ (5) การให้บริการแก่ผู้เรียน (6) การประเมินผลพัฒนาการเด็ก และ (7) การประสานความร่วมมือกับชุมชน 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ มีประโยชน์ และถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจนารถ อมรประสิทธิ์ ศึกษาแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 2) คณะกรรมการบริหารความเป็นเลิศ 3) ขอบข่ายงานบริหารสู่ความเป็นเลิศ และ 4) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดได้ในระดับมาก และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วันตรีมชิกเคน ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติและความคาดหวังของการศึกษาโรงเรียนอนุบาลในการบริหารเมืองแอตติสอาบาบา: เอธิโอเปีย ผลการศึกษาพบว่า ในโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ปัจจัยที่สำคัญ คือ วัสดุ อุปกรณ์ในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน ทรัพยากรบุคคลและสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยการจัดทำและแบ่งปันสื่อการเรียนการสอนตามความสนใจและคำนึงถึงระดับพัฒนาการของเด็ก การฝึกอบรมครูปฐมวัยและบุคลากรอื่น ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ดังนั้นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในแต่ละองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่จากการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสม ในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษาที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาอุทยานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะไรและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและอุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัยเชิงบวกและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการติดตั้งกล่องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย

จำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัยเสมือนบ้าน ผู้บริหารมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำห้องส้วม ที่ล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบใบอนุญาตสอน ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อโรงเรียนมีกระบวนการเหล่านี้จะส่งผลให้โรงเรียนมีขั้นตอนในการดำเนินงานการจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ รวมถึงการบริหารจัดการระดับปฐมวัยบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาณา อับดุลเลาะ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอหนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรม การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถเติบโตไปพร้อม ๆ กับความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมให้กับผู้เรียน เนื่องด้วยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น บทบาทของครูได้ปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้สอนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฉะนั้นการสนับสนุนการเรียนรู้ทางด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา รุ่งโรจน์สันติสุข ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของผู้บริหารและครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตฤณ หงส์ใส ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต เด็กสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านอย่าง

เหมาะสมจากครู ผู้ดูแลเด็ก โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็ก ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ตรง เกิดการสืบค้น ทดลอง สังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีคุณค่า ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอปป์ ไรค์ส ได้ศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาในภูมิภาคทะเลทรายซาฮารา: การประเมินการจัดการสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้งสามประเภทได้รับการตั้งสมมติฐานเพื่อแสดงถึงแง่มุมด้านคุณภาพที่ได้รับการบันทึกและได้รับการสนับสนุน โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันแบบแยกประเภท: คือ 1) สุขภาพและความปลอดภัย 2) วัสดุและกิจกรรม และ 3) การปฏิสัมพันธ์ของครูและเด็ก พบความเชื่อมโยงทั้งสามปัจจัยกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญลำดับที่สอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาเป็นสถานที่เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมตลอดทั้งวัน เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การสำรวจ การสืบค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น ควบคู่ไปกับกิจกรรมการดูแลตนเองในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ - ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัย และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีห้องพยาบาล และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริม ที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและเผื่อระวังนักเรียนด้านโภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมีการส่งเสริม

การบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติ ในระดับปฐมวัย และผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry) ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภร ณะภาณ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ด้านการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญใน เรื่อง การทำงานร่วมกันของผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สมุดบันทึกในการค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บ โดยมีการค้นหาปัญหาการบาดเจ็บ ด้วยวิธีการเฝ้าสังเกต และมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 3) ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัย 6 ด้าน จากการศึกษาสังเกตได้ว่าหลาย ๆ โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างความปลอดภัยด้านแผนฉุกเฉินในโรงเรียนอนุบาล โดยการทำแผนระบบรับ - ส่งต่อเด็กไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้เคียงและมีการแบ่งด้านย่อยออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการดำเนินการสร้างความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านระบบคุ้มครองเด็ก ด้านการเดินทางไปกลับ ด้านกิจกรรมการเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมความปลอดภัย ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และด้านแผนฉุกเฉินในโรงเรียน 4) ด้านนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมโรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายและแผนความปลอดภัย การใช้สนามกีฬาและสนามเด็ก สำหรับความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทเธอริน กากี มูรังกี (Catherine Gakii Murungi) ได้ศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยของเด็กก่อนประถมศึกษาในชนบท: มาตรการแทรกแซง ผลการศึกษาพบว่า มีมาตรการแทรกแซงที่พบในโรงเรียนชนบทในการสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงให้กับเด็กก่อนประถมศึกษา ดังนี้ 1) การแทรกแซงของรัฐบาล เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงของเด็ก 2) การแทรกแซงของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการมุ่งเน้นความปลอดภัยทางด้านทางกายภาพ ด้านการละทิ้งเด็ก และด้านอาหาร 3) การทอดทิ้งเด็ก โรงเรียนมีฝ่ายดูแลการให้คำปรึกษา แนะนำ พ่อแม่ ผู้ปกครองในการดูแลเด็กจากสาเหตุการถูกละทิ้งและการคัดออกจากโรงเรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นการเพิ่มความปลอดภัยให้กับเด็ก รวมถึงการมีเจ้าหน้าที่รักษา

ความปลอดภัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คารามัน (Kahraman) ได้ศึกษาเรื่อง ความตระหนัก เรื่องความปลอดภัยของโรงเรียนในตุรกี: ความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง ผลการศึกษา พบว่า ครู นักเรียนและผู้ปกครอง คำนึงถึงความปลอดภัยในโรงเรียนเกี่ยวกับอารมณ์ – จิตใจ และ สังคม การบริหารปัจจัยภายนอกอละคุณลักษณะของครู รวมถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาชาติ การจัดการโรงเรียน การสนับสนุนด้านการเงิน ความรับผิดชอบของบุคลากร และ สื่อการเรียนรู้

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของ สถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญลำดับที่สาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยเป็นการบริหารจัดการที่ต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมี คุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน อีกทั้งการทำงานได้ดีนั้นมาจากบุคลากรได้ทำงานใน สภาพแวดล้อมที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งผลให้สถานศึกษาขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จในการ พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการเป้าหมายที่เกิดจากการ ร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและ ภายนอก ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดย บุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารมีการสำรวจความพึงพอใจของ ชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารเป็น วิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก ผู้บริหารมีการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศอย่างเป็นระบบ และทันสมัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมี การสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียน อย่างต่อเนื่อง และผู้บริหรมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศรา อุดทะ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) สมรรถนะของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาและด้านการบริการชุมชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ พี่เลี้ยงสอนงาน การศึกษาดูงาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการปฏิบัติและ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ ความต้องการ การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการพัฒนา การนิเทศติดตามผล และการประเมินผล ผลการประเมิน รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย พบว่า รูปแบบมีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตวรรณ มีสมสาร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า 1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ทั้งสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มี 3 ระดับ คือ (3.1) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมการให้โอกาสอย่างเสมอภาคในการพัฒนาครู จัดอบรม สนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศและสร้างคลังข้อมูล ส่งเสริมให้มีการถอดบทเรียนครูที่ประสบความสำเร็จ และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (3.2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดระบบครูพี่เลี้ยง จัดระบบการฝึกอบรม พัฒนาในงานจัดระบบนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจัดคลินิกครูและจัดระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้ง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดระบบการกำกับติดตาม และประสานความร่วมมือ และ (3.3) ครูผู้สอน ควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อ เปลี่ยนบทบาทตนเอง จากผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำวิธีการที่ได้ผลดีมาแบ่งปันกับเพื่อนครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซิลกิลดีโนวา มาดีนา (Zhilgildinova Madina) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองในสายอาชีพของตนเอง ได้แก่ 1) ความไว้วางใจและความสนใจในการเรียน 2) การศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง 3) ความรับผิดชอบ 4) การฝึกอบรม 5) การจัดทำหลักสูตร 6) ความคิดสร้างสรรค์ 7) สภาพแวดล้อมในการทำงานและ

การเปิดโอกาสในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตูลลิกิ (Tuulikki) ได้ศึกษาเรื่อง กระจายความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยและการดูแลเด็กของประเทศฟินแลนด์ เป็นการพัฒนานิวชาชีพสู่การเป็นผู้นำแบบกระจายอำนาจในระดับองค์กรต่าง ๆ ในศูนย์รับเลี้ยงเด็กฟินแลนด์ ภายในเขตเมืองเฮลซิงกิ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนานิวชาชีพ ระหว่างการบริหารการศึกษาและผู้ปฏิบัติงาน ข้อมูลนี้ใช้คำอธิบายวิธีการไตร่ตรองที่ใช้ในโครงการพัฒนาของศูนย์รับเลี้ยงเด็กแต่ละวัน ผู้เข้าร่วมถูกสัมภาษณ์เพื่ออธิบายถึงวิธีปฏิบัติในการพัฒนาและสะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของตนเองต่อกระบวนการในฐานะบุคคลและร่วมกันเป็นทีมงาน ในช่วงสองปีของโครงการพัฒนา นักวิจัยรวบรวมการสะท้อน วิเคราะห์ เพื่อสร้างผลลัพธ์แล้วส่งมอบหลักฐานนี้ให้กับผู้เข้าร่วมเพื่อใช้ในการไตร่ตรองและประมวลผลการปฏิบัติงานเพิ่มเติมโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้ให้คำปรึกษา กรรมการและที่ปรึกษามองว่าภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจเป็นวิธีที่ดีในการส่งเสริมการปฏิบัติด้านการพัฒนาและนำบทบาทของบุคลากรมาเป็นตัวแทนที่สำคัญในกระบวนการพัฒนา การกระจายความเป็นผู้นำดูเหมือนว่าจะตระหนักได้ดีที่สุดในหมู่ผู้เข้าร่วมในระดับต่ำสุดและระดับกลาง

1.4) องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญลำดับที่สี่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาผ่านการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมงานระบบธรรมาภิบาลที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว ผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารมีการใช้กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาด ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้บริหารมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงาน และเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย และผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยี

สารสนเทศ DLTV, DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานจัดการของสถานศึกษาให้เกิดผลสำเร็จและมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยันต์ แสงนิกุล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ และด้านงานอาคารสถานที่ 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการบริหารบุคลากร ประกอบด้วยด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหาร 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาด้านร่างกาย การพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ การพัฒนาด้านสังคม และการพัฒนาด้านสติปัญญา 5) ด้านการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน และด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จอห์น โบโลว (Ndhlovu, J.) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของศูนย์ปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในอำเภอชวาบุม่า ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศแซมเบีย ผลการศึกษาพบว่า ครูได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอจากผู้บริหารที่รับผิดชอบ อีกทั้งข้อค้นพบยังแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอแต่ก็ยังคงต้องเพิ่มจำนวนของอุปกรณ์หรือสื่อที่ช่วยในการเสริมสร้างพัฒนาการที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปฐมวัย เช่น Classroom Blocks ที่ยังคงควรต้องเพิ่มเพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน นอกเหนือจากนั้น ยังมีบางประเด็นที่ผู้บริหารยังต้องคำนึงถึงเช่น สิ่งอำนวยความสะดวก จุดบริการน้ำดื่ม รวมถึงห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะสำหรับผู้เรียนในปฐมวัย

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญลำดับที่ห้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมิตบพาทสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ ที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน ผู้บริหารมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยทุกคนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ผู้บริหารมีการ

นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีริงกูร วรบำรุงกุล ได้ศึกษาเรื่อง กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน ได้แก่ กิจกรรมให้ความรู้และพัฒนากิจกรรมแบบบูรณาการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน สื่อ วิธีการสอน และการวัดและประเมินผล และ 3) ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร ปัญหาและอุปสรรคของผู้เรียนและผู้สอน ได้แก่ 1) ขาดความพร้อมที่จะเรียนรู้และขาดวินัยในการเรียน 2) ไม่มีสมาธิและขาดความสนใจการเรียน 3) ขาดความสามารถในการเข้าถึงอุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย 4) ไม่สามารถจัดได้ทุกภาคการศึกษา 5) ขาดความต่อเนื่อง และ 6) จัดได้เฉพาะในคาบเรียนเท่านั้น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐนันท์ รันจิตโคตร ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านการสนับสนุน และให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านการร่วมมือของผู้ปกครอง (2) กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มี 4 ข้อ ได้แก่ ขั้นการสร้างควมคุ้นเคย ขั้นการสร้างควมมั่นใจ ขั้นแสดงความสามารถ และขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ (3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี 6 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา (4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟนทุสโซ (Fantuzzo) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยมี 3 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในบ้าน 2) การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในโรงเรียน และ 3) การเข้าประชุมผู้ปกครองของโรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยที่มีความสำคัญลำดับที่หก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนานักเรียน และครูเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ของเด็กปฐมวัย ซึ่งส่งผลที่เหมาะสมต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ที่ค้นพบในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/ การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรวิไล สุรินทร์ ชมพู ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และ องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม และผลการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับราฮัม อาเยเล่ ดูโล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครูในการให้บริการและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมในเขตเกเดโอ ประเทศเอธิโอเปีย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของการพัฒนาวิชาชีพในการให้บริการต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างกันตามมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมในการประเมินผล 2) การวางแผน 3) บุคลากร 4) การปฏิบัติ และ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ คือ การสัมมนา การประชุมจัดทำหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมบุคลากร การสะท้อนความรู้และการให้คำปรึกษา และการนิเทศติดตามโรงเรียน

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย พบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ผลการยืนยันองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย โดยผู้บริหารและครูมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา รวมถึงการจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษา อีกทั้งการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ส่งผลให้การส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเกิดประสิทธิภาพใน การบริหารจัดการ และประการสุดท้าย คือ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งถือเป็นกระบวนการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน โดยเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิยังได้ให้ความเห็น เพิ่มเติมว่า เมื่อได้พิจารณาองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทยแล้ว ตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบสามารถนำไปเป็นวิธีการ กระบวนการเพื่อนำ ไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) การสนับสนุนสื่อการจัดการประสบการณ์ (2) การบริหารจัดการ (3) การจัดสภาพแวดล้อม (4) กระบวนการจัดประสบการณ์ (5) การให้บริการแก่ผู้เรียน (6) การประเมินผลพัฒนาการเด็ก และ (7) การประสานความร่วมมือกับชุมชน 2) ผลการยืนยัน องค์ประกอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ มีประโยชน์ และถูกต้อง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วงเพชร การุณย์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัย สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 1) ผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่จะนำพา โรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ 2) หลักการสำคัญที่ใช้ในการบริหารการศึกษาปฐมวัยได้แก่ (1) หลักการ มีส่วนร่วม (2) หลักการทำงานเป็นทีม (3) หลักการมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน 3) การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะส่งผลต่อการพัฒนา ให้โรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ผลประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมากและเห็นว่าวิธีดำเนินการตามรูปแบบ 5 ด้าน (P2HET) มีความเหมาะสมความ เป็นไปได้และความเป็นประโยชน์สามารถพัฒนาการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยไปพิจารณาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยและสนับสนุนให้มีการสร้างคู่มือแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในระดับโรงเรียน และควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ประถมศึกษาแก่ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย

1.2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย สามารถถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จากตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบที่ค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนของตนให้มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” ครั้งนี้มีการต่อยอดและเกิดประโยชน์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนแนวทางเลือก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. ควรศึกษาการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษา
ระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

รายการอ้างอิง

- กรณีศึกษา จันสายทอง, "แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2561.
- กระทรวงศึกษาธิการ, **Best Practices แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ สำหรับการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนตีประจําอำเภอ (โรงเรียนในฝัน)** (กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2554).
- , **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560).
- , **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560** (กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2560).
- กันตวรรณ มีสมสาร. "แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21." **วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ 2** (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560): 361 -70.
- กิตติยาพร ปิ่นเพชร, "การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอกระดับปฐมวัยระดับดีมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2558.
- เกสรี ลัดเลีย, "การพัฒนาฐานข้อมูลการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2555.
- เกียรติพงษ์ อุฒธนะธีระ, **กระบวนการติดต่อสื่อสาร (Communication Process)**, เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก. <https://www.iok2u.com/index.php/article/e-book/199-communication-process>
- คณิง สายแก้ว, **การศึกษาปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 1** (มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556).
- คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร. "แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1." **สถาบันวิจัยพินลธรรม 1** (มกราคม - มิถุนายน 2564): 39 - 50.

- จินดา งามสุทธิ และคณะ, **แนวทางการเขียนแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก http://qa.pbru.pbru.ac.th/download_files.php?id=692
- จิราภา บุรณะ. "การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สู่ความเป็นเลิศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา** 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2557): 11, 95, 537-51.
- ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. "รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม." **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** 2 (เมษายน - มิถุนายน 2566): 15, 110, 34 -44.
- ชัชวาลย์ ลิ้มรัชตะกุล, การศึกษาปฐมวัย (มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560).
- โชติ แยมแสง. "กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี." **สุทธิปริทัศน์** 28 (เมษายน - มิถุนายน 2557): 152 - 72.
- ณัฐนันท์ รันชิตโคตร. "การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1." **ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559): 283 -300.
- โต่งสยาม โสมาภา. "การวิเคราะห์ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน." **สมาคมนักวิจัย** 1 (มกราคม - เมษายน 2559): 102.
- ตฤณ หงส์ใส. "การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย." **วารสารปัญญา** 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563): 15, 102 - 11, 08
- ตันติเมธ, อมรชัย, ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- ทรง พิราลัย, การค้นหาและถอดรหัสแนวทางการปฏิบัติที่ดี, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/file_document/555_น พ . ทรนง%20พิราลัย%20-%20การค้นหา%20Good%20or%20Best%20Practice%20และการถอด14ความรู้.pdf
- ธนพร แยมสุดา, การจัดการความรู้เพื่อก้าวสู่ **Best Practice**และความเป็นเลิศในการบริหารจัดการภาครัฐ, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.nmd.go.th/website/download/exam2563/2.520Best%20Practice%20pdf>
- ธเนศ ขำเกิด, **Best Practices** คืออะไร, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/user/tanes009/posts>

ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย **Spss** และ **Amos** พิมพ์ครั้งที่ 13 (กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, 2555).

ธีรังกูร วรบำรุงกุล. "กิจกรรมสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." *มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี* 7 (กันยายน 2563): 283 - 300.

นพพงษ์ บุญจิตราดุล. "หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา." *ตีรณสาร* (2557).

นฤมล เนียมหอม, **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย**, เข้าถึงเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.nareumon.com/index.php?option=com_content&task=category§ionid=4&id=21&Itemid=50

นวพร รักชั้นแสง, "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ." *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 2559.

นัฐธยา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. "การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร." *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์* 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 13, 101, 223 - 40.

นันทรัตน์ เจริญกุล, "นโยบายการบริหารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเรื่อง ความสามารถในการใช้สองภาษา." *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2562.

นิรมล กิติกุล, **องค์กรและการจัดการ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด, 2549).

นิศารัตน์ อีสระมโนรส และพรชูลี ลังกา, **บทบาทของครูในการพัฒนาเด็กปฐมวัย**, เข้าถึงเมื่อ 4 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://m.youtube.com/watch?v=it5CJOUrOD8>

บรรจง ลาวะลี. "รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด." *มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด* 6 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560): 206-15.

เบญจนาถ อมรประสิทธิ์. "รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด." *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2558): 1-9, 11, 93.

ปรีชา ดาวเรือง. "กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง." *วารสารนครราชสีมา* 1 (มกราคม - เมษายน 2562): 14, 47 - 61, 105.

- พิมพ์ฉวี จิตบรรพต. "การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน." **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, 2563).
- พิรินะวัฒน์, กอบวิทย์. "การจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)." ใน **เอกสารประกอบการบรรยาย**, (2563).
- พิรภาว บัญเพลิง. "อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน." **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ 1** (มกราคม - เมษายน 2564): 12, 71 – 84, 96.
- เพ็ชรา พรหมดวง. "รูปแบบการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง." **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น 1** (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 14, 265 – 75, 104.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน, **วัฒนธรรมการบริหาร** (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2552).
- ภิญโญ สาธร, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: บริษัท แอล วี ที เพรส จำกัด, 2548).
- มหาวิทยาลัยศิลปากร, **คู่มือแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา รอบปีการศึกษา 2556** (2557).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **สัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษา** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 2** (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553).
- , **สัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553).
- , **หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- เยาวพา เดชะคุปต์, **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แม็ค, 2542).
- , **การบริหารและการนิเทศติดตามผลในสถานศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แม็ค, 2559).
- รณินทร์ กิจกล้า, **เครื่องมือพัฒนาองค์กรสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่**, เข้าถึงเมื่อ 27 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaindc.org/index.php?lay=show&ac=article&id=539427084&Ntype=6>
- ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, **ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ**, เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564, เข้าถึงได้จาก. https://data.bopp-obec.info/emis/area_school.php

- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2553 มาตรา 27." **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 127, ตอนพิเศษ 98 ง. (2553): 62-66.
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560." **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (2560): 8.
- รัตติยา วงศ์ศิริยุทธระกุล. "ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1." **วารสารวิชาการแสงอีสาน 1** (มกราคม - มิถุนายน 2562): 11, 94 – 113.
- โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง. "รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3g Happy Model." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, (2563).
- โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ. "Tms Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, (2564).
- โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์. "การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning: Pbl)." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, (2563).
- โรงเรียนบ้านซับพริก. "การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, 2562).
- โรงเรียนบ้านวังยาววิทยายน. "การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (Bbl) เล่นตามรอยพระยุคลบาท." **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, (2563).
- โรงเรียนบ้านศรีท่าหน้า. "การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก.โรงเรียนบ้านศรีท่าหน้า." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, (2563).
- โรงเรียนบ้านห้วยไคร้. "การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย King Bhumibol Model." ใน **เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร**, 2563).

- โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย. "สามภาษา นำพาสู่สากล." ใน เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, (2563).
- โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม. "การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ." ใน เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, (2563).
- โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี. "การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน." ใน เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, (2563).
- โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี. "การใช้ Phet Model ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษาสื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ." ใน เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, (2562).
- โรงเรียนอุบลวิทยาคม. "การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ Po-2r-Neva Model." ใน เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหาร, (2563).
- วงเพชร การุณย์. "รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด." *สันติศึกษาปริทรรศน์* 5 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2564): 1,940 -1,51.
- วจิรา เดชรัตน์, **Best Practices มีขั้นตอนอย่างไร**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://lib.rmutsv.ac.th/site>
- วนิดา รุ่งโรจน์สันติสุข. "แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี." ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8, (2563).
- วราภรณ์ รักวิจัย, **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์, 2555).
- วัจนา พุธานี, **กระบวนการติดต่อสื่อสาร ข้อความ และช่องทางการสื่อสาร**, เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/mobile/kingkongzaa/communication-process-ch5>
- วัฒนา มัคคสมัน, **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย** (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2555).

- วิจารณ์ พานิช, ทักษะแห่งอนาคตใหม่: **การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21** (กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด มหาชน, 2553).
- วิโรจน์ ไชยภักดี, "แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี." **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 2562.
- วิโรจน์ สารรัตนะ, **การบริหาร หลักการ ทฤษฎีประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การศึกษาไทย** พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสูทธิ์, 2556).
- วิชานา อับดุลเลาะ. "การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล อำเภอหนองเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2." **มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 7** (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 227 - 46.
- วีรพงษ์ ไชยหงส์, **แนวคิดการพัฒนาโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/blog-post_41.html
- ศรีสุข, ระพีพรรณ, **องค์ประกอบของการเขียน Best Practices**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.kruchiangrai.net/2013/08/17>
- ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, **การศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิก ไซท, 2561).
- ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ, **เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย มุ่งตัวตั้งแต่วัยอนุบาล**, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/27887>
- ศิริพงษ์ เสาภายน, **หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวการปฏิบัติ** พิมพ์ครั้งที่ 2 (นนทบุรี: บ็อค พอยท์, 2553).
- ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. "แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ." **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 3** (กันยายน - ธันวาคม 2559): 11, 79-96.
- ศุภร ณะภาณ. "การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี." **สหศาสตร์ 1** (มกราคม - มิถุนายน 2564): 62 -74.
- สถาบันบริหารสารสนเทศและการจัดการความรู้ (สสจร.), **การถอดรหัสวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Decoding Best Practices)**, เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.km.moc.go.th/download/doc/KM2558/BesPracticeRevise.pdf>
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, **กระบวนการวิจัยและพัฒนา Best Practices/ Good Practices**, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://ftpi.or.th>

- , **กระบวนการวิจัยและพัฒนา Best Practices/Good Practices**, เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก. <http://ftpi.or.th>
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, **การพัฒนาและการประเมินรับรองวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ** (กรุงเทพฯ: เจเอ็นที, 2551).
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, **การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดไฮสโคป** (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2543).
- สมพงษ์ อัสสภากัย. "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3." **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2** (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560): 13, 101, 09 – 18.
- สรช แก้วคำฟู. "รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน." **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 32** (กรกฎาคม - กันยายน 2563): 14, 89 - 100, 06
- สัมฤทธิ์ หัวหาญ, "รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3." **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 2558.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice)** (2559).
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **เอกสารประกอบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ภาคและจังหวัด** (2562), 50.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **วารสารวิจัยทางการศึกษา สำนักงานวิจัยสภาการศึกษา 2, 2** (มกราคม – มีนาคม 2557): 1.
- , **การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ** (กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550).
- , **แนวทางการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**, เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/1230-file.pdf
- , **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579** (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิกส์, 2560).
- , **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ** (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิกส์, 2562).
- , **หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**, เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://backoffice.onec.go.th>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี** (ลำปาง: บอยการพิมพ์, 2560).

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ, **คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบท สพฐ. เล่ม 1** (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558).

สุนิสา สก๊อต. "การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวม สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก."

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560): 12, 97, 179 – 91.

สุรียา คงมัน. "การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2." **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** (กรกฎาคม - กันยายน 2561): 12, 25 - 41, 99.

สุรียา ช้องเสนาะ, **การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.parliament.go.th>

เสนา นุช, สุรีพันธุ์, **Searching and Decoding Best Practices**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก https://www.ftpi.or.th/download/seminar-file/1.%20searching%20BP_P.Talk.pdf

เสนาะ ดิยาวี, **หลักการบริหาร** พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551).

แสนภักดี, ประชาสรรค์, **Talk of Development Administration (Tda) การสรุปบทเรียนการถอดบทเรียน และการถอดรหัสการพัฒนา**, เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.prachasan.com/tda2007/IdeaFeb2007.pdf>

อนันต์ บุญประเทือง, **Best Practice ?**, เข้าถึงเมื่อ 9 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/ananbo>

อนุศรา อุดทะ. "รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น." **ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2563): 305 – 16.

อภิญา ตันทวีวงศ์, **อภิวัฒน์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: บริษัทสหมิตรพรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2557).

———, **อภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2557).

อมรรวรรณ สุภาพันธ์. "รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของ โรงเรียนเอกชนจังหวัดมหาสารคาม." **สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม** 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 289-302.

อร่าม วัฒนนะ. "รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด." **วารสารมหาจุฬาริชาการ** 1 (มกราคม - เมษายน 2563): 45 – 55, 102.

- อรุณี หรดาล และบุษบง ต้นติววงศ์, **หลักและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- อารมณ สุวรรณปาน, **สัมมนาการศึกษาปฐมวัยศึกษา** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- อารยันต์ แสงนิกุล, "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556.
- เอกณรงค์ วรสีหะ, **แนวคิดที่เกี่ยวกับการโฆษณา**, เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก http://www.elcim.ssr.u.ac.th/ekgnarong_vo/pluginfile.php/116/block_html/content/การบรรยายครั้งที่%204%20แนวคิดที่เกี่ยวข้อกับการโฆษณา.pdf
- Cartar, V. Good, **Dictionary of Education** (New York: McGraw-Hill, 1973).
- Chester, I. Barnard, **The Functions of the Executives** (Boston: Harvard University Press, (1972).
- Collins, J., **Good to Great** (London: Random House, 2001).
- Cronbach, Lee J., **Essentials of Psychological Tests** 4th ed. (New York: Harper & Row Publishers, 1984).
- Dulo, Abraham Ayele, **In-Service Teachers' Professional Development and Instructional Quality in Secondary Schools in Gedeo Zone**, accessed 15 January 2022, Available from: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S25902911227?token=F0062CC07C0D14D32A1FF36F902EF0A509F90C0C23C5382CD5148B7ED073C2D97F757C0AF3C34523F41189E787B4D7FD&originRegion=eu-west1&originCreation=20230119143044>
- eCampusOntario, **Communication for Business Professionals**, accessed 10 September 2020, available from <https://ecampusontario.pressbooks.pub/commbusprofcdn/chapter/1-2/>
- Epstein, A. S., **The Intentional Teacher: Choosing the Best Strategies for Young Children's Learning** (Washington DC: National Association for the Education of Young Children, 2014).
- Fantuzzo, J. W., "Family Involvement: A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education." Doctor of Philosophy, Ohio State University, Social Work, 2010.

- Jing, Y., and R. R. ao, **An Entrepreneurial Approach to Corporate Management** 2nd ed. (Jurong. Singapore: Pearson Education South Asia, 2006).
- John, Ndhlovu, "Effective Management of Early Childhood Centres in Government Primary Schools of Chavuma District in Northwestern Province-Zambia." Master of Education in Educational Management. The University of Zambia. Social Work, 2016.
- John, W., **Best and Jame V. Kahn. Research in Education** 10th ed. (Massachusetts: Pearson Education Inc., 2006).
- Kahraman. "Perception of Safe School in Turkey: Opinions of Parents, Students and Teachers." **Journal of Educational Policy Analysis and Strategic Research** (2022): 266 - 90.
- Kaiser quoted in Barbara G. Tabachink, and Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics** (New York: Haper & Row, 1983).
- Koontz, D. Harold., **Principles of Management: An Analysis of Managerial Functions** (New York: MC Graw – Hill, 1972).
- Likert, Rensis, **The Human Organization** (New York: McGraw-Hill, 1961).
- Madina, Zhilgildinova. "Self-Development as a Factor of Professional Growth of Future Teachers." **Cypriot Journal of Educational Sciences** 17 (2022): 903-19.
- Meado, Derick, **The Role of the Principal in School**, accessed 6 December 2563, Available from <http://teaching.about.com/od/admin/tp/Role-OF-The-Principal.htm>
- Moss, Kanter Rosabeth, **Introduction: Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003).
- Murungi, Catherine Gakii. "Children's Safety and Security in Non Formal Pre-Primary Schools: The Intervention Measures." **journal of of Education and Learning** (November 2021): 505-10.
- Pairat Pornthip, and Nitwadee Jirarotephinyo. "The Development of School Management in Catholic Diocesan Schools Towards Excellence in the Next Decade." **Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology** 6, 3 (2021): 165-77.
- Peter, F. Drucker., **Management: Tasks, Responsibilities, Practice** (New York: Truman Talley Books, 2005).

- Raikes, Abbie, **Measuring Quality of Preprimary Education in Sub-Saharan Africa: Evaluation of the Measuring Early Learning Environments Scale**, accessed 14 January 2022, Available from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0885200620300715>
- Rosabeth, M. Kanter, **Introduction: Getting the Best from Best Practices Best Practice Handbook** (London: Bloomsbury Publishing, 2003).
- Shields, Patricia M., and Nandhini Rangarajan, **A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management** (Stillwater, OK: New Forums Press, 2013).
- Simon, A. Herbert, **Administrative Behavior** (New York: Macmillan, 1947).
- Simon, H. A., **The New Science of Management Decision** (New York: Harper & Row, 1960).
- Sitti Rahmaniar Abubakar. "Organization and Management of Early Childhood Education Program: An Evaluation on Subur Sejahtera Kindergarten. Kendari. Indonesia. ." **International Journal of Education, Learning and Development** (2018).
- Steed, Elizabeth A., Nancy Leech, Ngoc Phan, and Eric Benzel. "Early Childhood Educators' Provision of Remote Learning During Covid-19." **Early Childhood Research Quarterly** 60 (2022): 307-18.
- Stephen, P. Robbin, **Management** (New Jersey: Prentice-Hall, 2005).
- Taro Yamane, **Statistics. An Introduction Analysis** (New York: Harper & Row, Publishing, 1967).
- Taylor, W. Frederick, **The Principles of Scientific Management** (New York: Harper, 2002).
- Thomas, G. "Measham and Others, "Best Management Practice for Complex Problems: A Case Study of Defining Bmp for Dryland Salinity." **Geographical Research** 45, 3 (2017): 262 - 72.
- Thomas, J. Sergiovanni, **The Principalsip: A Reflective Practice Perspective** 4th ed. (Boston: Allyn and Bacon, 2001).
- Tuulikki, Venninen, **Distributed Leadership as Administrative Practice in Finnish Early Childhood Education and Care**, accessed December 17, 2019, Available from: <https://www.researchgate.net>

Wondemetegn, Sisay Awgichew., "Practices and Challenges of Kindergarten Education in Addis Ababa City Administration: Ethiopia." Haramaya University Ethiopia College of Education and Behavioral Sciences, 2016.

Zarin Waheed, et al. "The Best Practices for School Transformation: A Multiple-Case Study." **Educational Administration** 56, 1 (February 5, 2018): 88-103.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ให้สัมภาษณ์งานวิจัยแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว 8612.2/ 205

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

15 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอสัมภาษณงานวิจัย
เรียน นายรักไทย ธนวุฒิกุล

ด้วย นางสาวสรินนา โชติพนัส รหัสนักศึกษา 60252917 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้นักศึกษาสัมภาษณเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

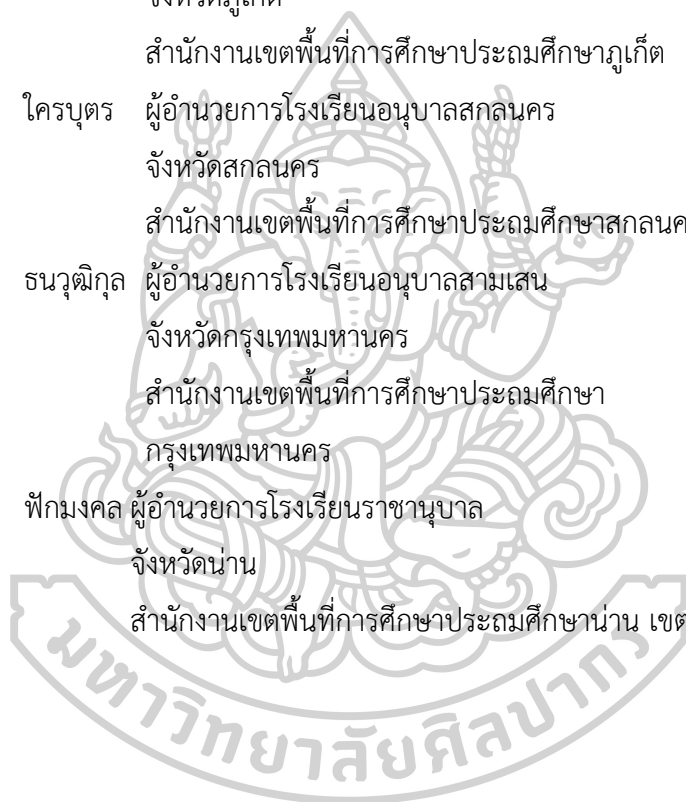
(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 06 4156 4415

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

1. นางพัทรวไล ขำปฎิ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองขวาง
จังหวัดตราด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. นายวิลาศ ปัญญานิยม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลภูเก็ต
จังหวัดภูเก็ต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
3. นายชัยโย ไครบุตร ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร
จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. นายรักไทย ธนวุฒิกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร
5. นางมนตรา พิกมงคล ผู้อำนวยการโรงเรียนราชานูบาล
จังหวัดน่าน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
งานวิจัย เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย
ในประเทศไทย

DECODING BEST PRACTICE FOR ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
IN THAILAND

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นและประมวลข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย เพื่อประกอบการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) โดยมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดีจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

นางสาวสรินนา โชติพนัส

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 064-156-4415

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นและประมวลข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อประกอบการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยและ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) โดยมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
- 1.3 ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
- 1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน.....
- 1.5 สถานที่สัมภาษณ์.....
- 1.6 วันที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....ถึง.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์สำหรับการพิจารณากำหนดตัวแปรในการวิจัย เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

2.1 ท่านมีวิธีการในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยมีอย่างไร ให้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

2.2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

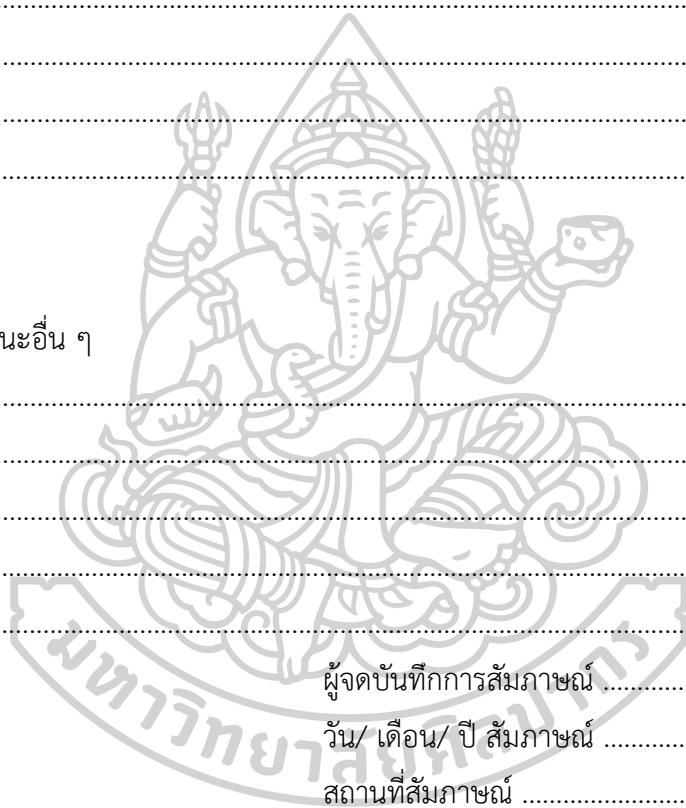
.....

.....

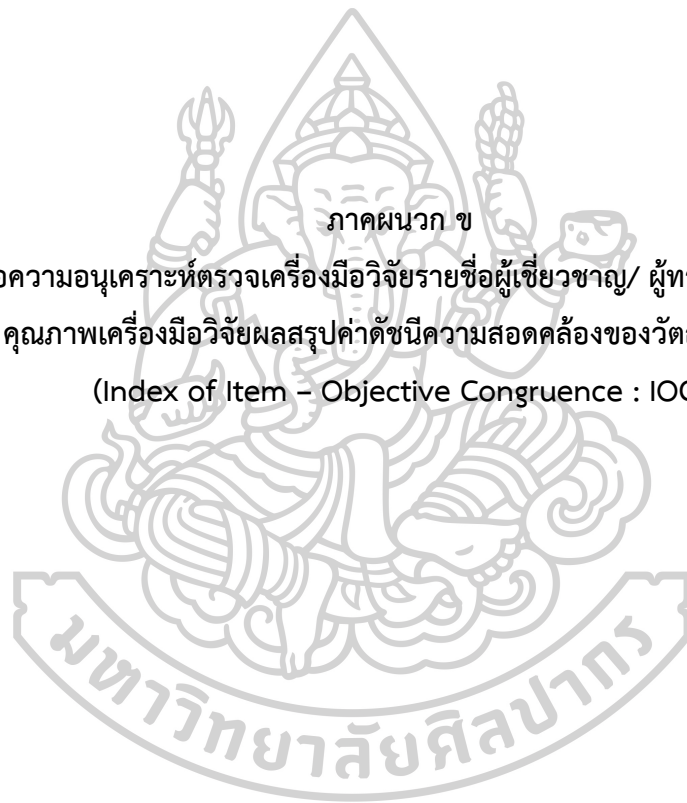
ผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์

วัน/ เดือน/ ปี สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตฤประสงค์
(Index of Item – Objective Congruence : IOC)

ที่ อว 8612.2/411

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์นครปฐม 73000

15 สิงหาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พิเชษฐ์ วันทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวสรินนา โชติพันธ์ รหัสประจำตัว 60252917 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทย” ใน
การนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อ
การวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของ
ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

1. ดร. พิเชฐร์ วันทอง รongเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา
ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพัฒนาคณะกร
คณะบริหารและการจัดการ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
2. ผศ. ดร. อัญชลี ไสยวรรณ อาจารย์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ปริญญาการศึกษาศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร. สยาม สุ่มงาม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสิงห์บุรี
ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ดร. จันทร์เพ็ญ เพ็ชรอ่วม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
ศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ดร. อธิฤทธิ พงษ์ปิยะรัตน์ ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
12	+1	0	+1	+1	+1	0.8	✓	
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	

ค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
29	+1	+1	0	+1	+1	0.8	✓	
30	0	0	0	+1	+1	0.4		✓
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
46	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
48	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	

ค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
49	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
50	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
51	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
52	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
53	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
54	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
55	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
56	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
57	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
58	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
59	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
60	+1	+1	+1	+1	0	0.8	✓	
61	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
62	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
63	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
64	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
65	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
66	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
67	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
68	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
69	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
70	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
71	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
72	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
73	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	

ค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
74	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
75	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
76	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
77	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
78	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
79	0	+1	+1	+1	+1	0.8	✓	
80	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
81	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
82	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
83	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
84	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
85	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
86	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
87	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
88	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
89	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
90	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
91	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
92	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
93	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
94	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
95	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
96	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
97	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
98	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	

ค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
99	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
100	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
101	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
102	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
103	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
104	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
105	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
106	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
107	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
108	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
109	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
110	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
111	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
112	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
113	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
114	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
115	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
116	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
117	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
118	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
119	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
120	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
121	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
122	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	
123	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	✓	

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยรายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย

ที่ อว 8612.2/4.33

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

2 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนลาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นางสาวสรินนา โชติพันธ์ รหัสประจำตัว 60252917 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์จักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติกรแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย

สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) ของแบบสอบถามการวิจัย ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ในประเทศไทย ซึ่งพิจารณาจากข้อกระทงคำถาม จำนวน 123 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับข้อคำถามบางข้อ จึงทำให้มีข้อกระทงคำถามที่สามารถนำมาสร้างเครื่องมือการวิจัย จำนวน 122 ข้อ แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยทั้งฉบับด้านความเชื่อมั่น โดยการทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกันของการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) หัวหน้าวิชาการ 3) ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) รายละเอียดดังนี้

รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

1.	โรงเรียนตลาดสำโรง	จังหวัดกาญจนบุรี
2.	โรงเรียนวัดดอนลาน	จังหวัดอยุธยา
3.	โรงเรียนบ้านคลองท่อมเหนือ	จังหวัดกระบี่
4.	โรงเรียนบ้านนาประดู่	จังหวัดปัตตานี
5.	โรงเรียนบ้านเตาปูน (พิไชยาประชานุกูล)	จังหวัดแพร่
6.	โรงเรียนบ้านชานสามัคคี	จังหวัดอุดรธานี
7.	โรงเรียนวัดบ้านฉาง	จังหวัดระยอง
8.	โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง	จังหวัดตราด
9.	โรงเรียนบ้านละลอกตะแบง	จังหวัดบุรีรัมย์
10.	โรงเรียนคำปลาฝาโนนชัย	จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.00
	Excluded ^a	0	.00
	Total	30	100.00

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.978	.980	122

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
001	567.33	1048.644	.601	.978
002	567.27	1052.685	.637	.978
003	567.37	1050.033	.627	.978
004	567.43	1050.047	.587	.978
005	567.40	1042.455	.746	.978
006	567.40	1050.662	.583	.978
007	567.47	1049.982	.576	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
008	567.40	1055.352	.427	.978
009	567.67	1050.299	.331	.978
010	567.47	1043.775	.613	.978
011	567.47	1047.016	.589	.978
012	567.37	1057.137	.382	.978
013	567.37	1055.757	.429	.978
014	567.70	1050.562	.483	.978
015	567.60	1043.490	.605	.978
016	567.53	1048.051	.619	.978
017	567.47	1042.326	.650	.978
018	567.47	1050.395	.563	.978
019	567.33	1052.644	.562	.978
020	567.40	1043.697	.709	.978
021	567.43	1045.426	.644	.978
022	567.40	1051.352	.560	.978
023	567.33	1054.092	.509	.978
024	567.43	1048.323	.562	.978
025	567.40	1050.041	.524	.978
026	567.40	1049.697	.616	.978
027	567.43	1042.806	.647	.978
028	567.40	1052.524	.521	.978
029	567.40	1044.317	.619	.978
030	567.43	1045.909	.631	.978
031	567.77	1053.978	.283	.979
032	567.73	1052.961	.348	.978
033	567.80	1060.303	.157	.979
034	567.53	1041.637	.655	.978
035	567.47	1053.568	.462	.978
036	567.50	1047.914	.556	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
037	567.57	1046.668	.582	.978
038	567.47	1050.809	.549	.978
039	567.37	1051.757	.567	.978
040	567.37	1048.999	.570	.978
041	567.60	1042.386	.582	.978
042	567.43	1041.771	.749	.978
043	567.40	1053.490	.489	.978
044	567.53	1041.775	.652	.978
045	567.80	1044.855	.510	.978
046	567.53	1039.361	.610	.978
047	567.77	1048.461	.501	.978
048	567.53	1050.740	.536	.978
049	567.50	1054.190	.435	.978
050	567.63	1047.137	.569	.978
051	567.73	1044.202	.602	.978
052	567.53	1051.361	.517	.978
053	567.50	1052.810	.478	.978
054	567.43	1049.495	.605	.978
055	567.33	1053.333	.537	.978
056	567.40	1049.972	.606	.978
057	567.47	1047.430	.520	.978
058	567.47	1046.120	.553	.978
059	567.97	1034.171	.639	.978
060	567.37	1046.585	.642	.978
061	567.40	1051.490	.482	.978
062	567.20	1062.441	.300	.978
063	567.27	1055.444	.525	.978
064	567.23	1059.633	.389	.978
065	567.30	1052.424	.603	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
066	567.33	1052.644	.562	.978
067	567.33	1057.126	.400	.978
068	567.27	1051.926	.668	.978
069	567.23	1059.289	.404	.978
070	567.37	1049.413	.558	.978
071	567.43	1054.461	.387	.978
072	567.27	1058.754	.390	.978
073	567.30	1057.597	.406	.978
074	567.30	1056.148	.461	.978
075	567.30	1055.734	.477	.978
076	567.37	1051.275	.584	.978
077	567.77	1059.357	.163	.979
078	567.40	1060.800	.247	.978
079	567.37	1055.964	.363	.978
080	567.30	1050.493	.677	.978
081	567.37	1052.999	.524	.978
082	567.37	1051.206	.586	.978
083	567.37	1055.275	.446	.978
084	567.47	1051.568	.461	.978
085	567.33	1057.264	.395	.978
086	567.33	1049.609	.671	.978
087	567.53	1038.189	.682	.978
088	567.23	1060.047	.370	.978
089	567.23	1059.702	.386	.978
090	567.30	1057.459	.411	.978
091	567.30	1062.217	.231	.978
092	567.30	1056.424	.451	.978
093	567.43	1047.220	.533	.978
094	567.47	1045.223	.576	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
095	567.43	1048.185	.566	.978
096	567.33	1047.609	.559	.978
097	567.33	1048.989	.694	.978
098	567.33	1045.816	.688	.978
099	567.37	1041.964	.696	.978
100	567.33	1045.816	.688	.978
101	567.40	1041.421	.695	.978
102	567.33	1053.057	.547	.978
103	567.30	1057.252	.419	.978
104	567.27	1056.823	.468	.978
105	567.27	1057.237	.451	.978
106	567.17	1061.523	.419	.978
107	567.30	1050.907	.661	.978
108	567.37	1046.240	.653	.978
109	567.27	1056.133	.496	.978
110	567.37	1048.723	.578	.978
111	567.20	1060.372	.405	.978
112	567.33	1056.713	.415	.978
113	567.30	1055.114	.500	.978
114	567.27	1055.444	.525	.978
115	567.37	1052.378	.469	.978
116	567.27	1057.444	.443	.978
117	567.27	1057.995	.420	.978
118	567.30	1055.045	.503	.978
119	567.30	1057.941	.393	.978
120	567.37	1053.206	.517	.978
121	567.30	1056.355	.453	.978
122	567.43	1052.323	.513	.978

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ
การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ที่ อว 8612.2/4-51

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

ด้วย นางสาวสรินนา โชติพันธ์ รหัสนักศึกษา 60252917 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” มี
ความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบระดับ
ปฐมวัย เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อขอ
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ภาคเหนือ (21 โรงเรียน)

1. โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่
2. โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา)	จังหวัดเชียงใหม่
3. โรงเรียนบ้านอรุโณทัย	จังหวัดเชียงใหม่
4. โรงเรียนอนุบาลลำพูน	จังหวัดลำพูน
5. โรงเรียนวัดสันป่าสัก	จังหวัดลำพูน
6. โรงเรียนบ้านปงสนุก	จังหวัดลำปาง
7. โรงเรียนอนุบาลงาว (ภานุนิยม)	จังหวัดลำปาง
8. โรงเรียนอนุบาลเสริมงาม	จังหวัดลำปาง
9. โรงเรียนบ้านในเมือง	จังหวัดอุตรดิตถ์
10. โรงเรียนท่าปลาอนุสรณ์ 1	จังหวัดอุตรดิตถ์
11. โรงเรียนบ้านร้องกวาง (จันทิมาคม)	จังหวัดแพร่
12. โรงเรียนอนุบาลแพร่	จังหวัดแพร่
13. โรงเรียนราชานุบาล	จังหวัดน่าน
14. โรงเรียนบ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร)	จังหวัดน่าน
15. โรงเรียนอนุบาลนางแล (บ้านทุ่ง)	จังหวัดเชียงราย
16. โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงรายจรูญราษฎร์)	จังหวัดเชียงราย
17. โรงเรียนพานพสกสวัสดี	จังหวัดเชียงราย
18. โรงเรียนอนุบาลเมืองพะเยาบ้านโทกหวาก	จังหวัดพะเยา
19. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 46 (ดอกคำใต้)	จังหวัดพะเยา
20. โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
21. โรงเรียนอนุบาลปาย (เวียงใต้)	จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (45 โรงเรียน)

1. โรงเรียนบ้านหนองหิน	จังหวัดยโสธร
2. โรงเรียนสหประชาสรรค์	จังหวัดยโสธร
3. โรงเรียนอนุบาลลุมพุก (วันครู 2503)	จังหวัดยโสธร
4. โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ	จังหวัดอุดรธานี
5. โรงเรียนอนุบาลโนนสะอาด	จังหวัดอุดรธานี
6. โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยยายจิว	จังหวัดชัยภูมิ
7. โรงเรียนสุนทรวัฒนา	จังหวัดชัยภูมิ
8. โรงเรียนบ้านเขวาทรี	จังหวัดร้อยเอ็ด
9. โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด	จังหวัดร้อยเอ็ด
10. โรงเรียนบ้านโพนค้อ	จังหวัดศรีสะเกษ
11. โรงเรียนบ้านโนนด้าว	จังหวัดศรีสะเกษ
12. โรงเรียนสนามบิน	จังหวัดขอนแก่น
13. โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์)	จังหวัดขอนแก่น
14. โรงเรียนชุมชนห้วยไผ่	จังหวัดอุบลราชธานี
15. โรงเรียนบ้านหนองแดง	จังหวัดอุบลราชธานี
16. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๘๗ (นิคมสร้างตนเอง ๑)	จังหวัดอุบลราชธานี
17. โรงเรียนบ้านหนองพิมาน	จังหวัดสุรินทร์
18. โรงเรียนบ้านคอโค	จังหวัดสุรินทร์
19. โรงเรียนบ้านคาบ	จังหวัดสุรินทร์
20. โรงเรียนบ้านสว่าง	จังหวัดกาฬสินธุ์
21. โรงเรียนโป่งเขือกศึกษาสถาน	จังหวัดกาฬสินธุ์
22. โรงเรียนถ้ำปลาวิทยายน	จังหวัดกาฬสินธุ์
23. โรงเรียนบ้านหนองบง	จังหวัดนครราชสีมา
24. โรงเรียนบ้านอุทัยทอง	จังหวัดนครราชสีมา
25. โรงเรียนบ้านโนนรัง	จังหวัดนครราชสีมา
26. โรงเรียนหนองบัวเงิน	จังหวัดหนองคาย
27. โรงเรียนหินโงมวิทยา	จังหวัดหนองคาย
28. โรงเรียนป่าสักวิทยา	จังหวัดหนองคาย

29. โรงเรียนบ้านโคก	จังหวัดเลย
30. โรงเรียนอนุบาลเลย	จังหวัดเลย
31. โรงเรียนบ้านโนนไฮ	จังหวัดบุรีรัมย์
32. โรงเรียนวัดหนองพลวง	จังหวัดบุรีรัมย์
33. โรงเรียนบ้านโคกกลาง	จังหวัดบุรีรัมย์
34. โรงเรียนบ้านจอมทอง	จังหวัดมหาสารคาม
35. โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม	จังหวัดมหาสารคาม
36. โรงเรียนบ้านบรปือ	จังหวัดมหาสารคาม
37. โรงเรียนบ้านคำเต้อย	จังหวัดอำนาจเจริญ
38. โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา	จังหวัดอำนาจเจริญ
39. โรงเรียนบ้านโสกใหญ่	จังหวัดอำนาจเจริญ
40. โรงเรียนบ้านขอบเหล็ก	จังหวัดหนองบัวลำภู
41. โรงเรียนบ้านกกค้อกโพธิ์	จังหวัดหนองบัวลำภู
42. โรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์	จังหวัดสกลนคร
43. โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล	จังหวัดสกลนคร
44. โรงเรียนชุมชนบ้านไชยบุรี	จังหวัดนครพนม
45. โรงเรียนอุเทนวิทยาคาร	จังหวัดนครพนม

ภาคกลาง (14 โรงเรียน)

1. โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง	จังหวัดสระบุรี
4. โรงเรียนวัดหนองโพธิ์	จังหวัดสระบุรี
5. โรงเรียนศูนย์การbinทหารบกอุปถัมภ์	จังหวัดลพบุรี
6. โรงเรียนบ้านหนองคริม	จังหวัดราชบุรี
7. โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง	จังหวัดอ่างทอง
8. โรงเรียนวัดพรหมสาคร	จังหวัดสิงห์บุรี
9. โรงเรียนวัดสิงห์	จังหวัดสิงห์บุรี
10. โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

11. โรงเรียนวัดศรีอพนัน	จังหวัดกาจญนบุรี
12. โรงเรียนบ้านตลุงใต้	จังหวัดกาจญนบุรี
13. โรงเรียนบ้านท่าเสลา	จังหวัดเพชรบุรี
14. โรงเรียนวัดกุฎี (ชุมชนประจักษ์)	จังหวัดเพชรบุรี

ภาคตะวันออก (6 โรงเรียน)

1. โรงเรียนบ้านแก้ว	จังหวัดจันทบุรี
2. โรงเรียนอนุบาลวัดอุตะเภา	จังหวัดชลบุรี
3. โรงเรียนอนุบาลตราด	จังหวัดตราด
4. โรงเรียนบ้านด่าน (ราษฎร์บำรุง)	จังหวัดสระแก้ว
5. โรงเรียนบ้านมาตาพุด	จังหวัดระยอง
6. โรงเรียนวัดดอนทอง	จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาคใต้ (14 โรงเรียน)

1. โรงเรียนอนุบาลชุมพร	จังหวัดชุมพร
2. โรงเรียนบ้านท่าลานทอง	จังหวัดชุมพร
3. โรงเรียนประชานิคม 4	จังหวัดระนอง
4. โรงเรียนอนุบาลราชีวาส	จังหวัดนราธิวาส
5. โรงเรียนอนุบาลกระบี่	จังหวัดกระบี่
6. โรงเรียนบ้านห้วยเสียด	จังหวัดกระบี่
7. โรงเรียนกลางพระนางสร้าง	จังหวัดภูเก็ต
8. โรงเรียนวัดเทพนิมิตร	จังหวัดภูเก็ต
9. โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ	จังหวัดนครศรีธรรมราช
10. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5	จังหวัดนครศรีธรรมราช
11. โรงเรียนวิเชียรชม	จังหวัดสงขลา
12. โรงเรียนวัดโคกสมาณคุณ	จังหวัดสงขลา
13. โรงเรียนบ้านทอนตรน	จังหวัดพัทลุง
14. โรงเรียนอนุบาลพัทลุง	จังหวัดพัทลุง

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
2. ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียนมี 3 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) หัวหน้าวิชาการ 3) ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกตอนและทุกข้อ
3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
 ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสรินนา โชติพนัส

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 064-156-4415

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

ข้อ	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ มากกว่า 51 ปี
3	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4	ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ หัวหน้าวิชาการ ☐ ครูผู้รับผิดชอบระดับปฐมวัย
5	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ☐ 21 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ผู้บริหารมีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
2	ผู้บริหารมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาระดับปฐมวัย					
3	ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					
4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น					
5	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
6	ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน					
7	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง					
8	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม					
9	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสามภาษาในโรงเรียน ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
10	ผู้บริหารมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
11	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย					
12	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยบุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ					
13	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก					
14	ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก					
15	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก					
16	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
17	ผู้บริหารมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
18	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ					
19	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
20	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
21	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
22	ผู้บริหารมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย					
23	ผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และผู้ปกครองให้เกิดความปลอดภัยในโรงเรียน					
24	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน					
25	ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยทุกคนอย่างต่อเนื่อง					
26	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ					
27	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน					
28	ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใส และตรวจสอบได้					
29	ผู้บริหารมีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่					
30	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูรุ่นใหม่					
31	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีโครงการห้องเรียนพิเศษ MEP (Mini English Program) ในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย					
32	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอบรมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
33	โรงเรียนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้นในระดับปฐมวัย					
34	ผู้บริหารมีการวางแผนกำหนดอัตราส่วนครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดคุณสมบัติครูปฐมวัยชัดเจน					
35	ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					
36	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย					
37	ผู้บริหารมีการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย					
38	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
39	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยและใช้นวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
40	ผู้บริหารมีการสร้างนวัตกรรมในรูปแบบการบริหารจัดการในระดับปฐมวัยเฉพาะโรงเรียน					
41	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ Best Practice ด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับภาคการศึกษา					
42	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนผ่านการคัดเลือกเป็นแกนนำบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประเทศ					
43	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบปลูกพลังบวกเพื่อสร้างจิตสำนึกภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงสำหรับเด็กปฐมวัย					
44	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครู					
45	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
46	ผู้บริหารมีการสนับสนุนครูปฐมวัยในประกวดผลงานทางวิชาการ และนำเสนอผลงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง					
47	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Executive Function (EF) ในระดับปฐมวัย					
48	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย					
49	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์ บูรณาการกิจกรรมผ่านการเล่น					
50	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์ บูรณาการกิจกรรมตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
51	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบโครงการ (Project Approach) ในระดับปฐมวัย					
52	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติ ในระดับปฐมวัย					
53	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข					
54	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry)					
55	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย					
56	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					
57	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมพิเศษในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย					
58	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหาเครื่องดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
59	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดตั้งวงโยธวาทิตในระดับปฐมวัย					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
59	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดตั้งวงโยธวาทิตในระดับปฐมวัย					
60	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัย และมีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
61	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย					
62	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริม ที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและใฝ่ระวังนักเรียนด้านโภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ					
63	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย					
64	โรงเรียนมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน					
65	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง					
66	ผู้บริหารมีการนำโปรแกรมการจัดอาหารกลางวัน มาใช้ในการจัดเมนูอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย					
67	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล					
68	ผู้บริหารมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ในรูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน					
69	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และรองรับความต้องการของครูและเด็ก					
70	โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน					
71	โรงเรียนมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนอย่างชัดเจน					
72	โรงเรียนมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
73	โรงเรียนมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ					
74	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นทุกคน					
75	โรงเรียนมีห้องพยาบาล และอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ					
76	โรงเรียนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย					
77	โรงเรียนมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องมีสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบอนุญาตสอน					
78	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนบุคลากรในตำแหน่งพี่เลี้ยงทุกชั้นเรียนในระดับปฐมวัย					
79	โรงเรียนมีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรในตำแหน่งพี่เลี้ยงอย่างชัดเจน					
80	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญ					
81	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว					
82	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ					
83	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนในระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ					
84	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็กปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย					
85	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและอุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
86	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
87	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก					
88	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย					
89	ผู้บริหารมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้					
90	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย					
91	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมีเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ					
92	ผู้บริหารมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
93	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด					
94	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ					
95	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ตามแนวไฮสโคป					
96	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี					
97	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
98	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย					
99	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง					
100	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
101	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย					
102	ครูปฐมวัยมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน					
103	ครูปฐมวัยมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัย เสมือนบ้าน					
104	ครูปฐมวัยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ					
105	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัยเชิงบวกและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ					
106	ผู้บริหารมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง					
107	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น					
108	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย					
109	ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย					

ข้อ	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับ ปฐมวัยในประเทศไทย	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
110	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV,DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม					
111	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพ					
112	ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
113	ผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ					
114	ผู้บริหารมีการส่งเสริมงานระบบธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว					
115	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาดปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย					
116	ผู้บริหารมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงานและเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
117	ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เชื่อมต่อกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
118	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย					
119	ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว					
120	ผู้บริหารมีการใช้กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา					
121	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
122	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน					

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันผลการวิจัยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ยืนยันผลการวิจัยแบบสอบถามยืนยันผลการวิจัย

ที่ อว 8612.2/518

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยื่นข้อประกอบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชลาธิป สมานีโต

ด้วย นางสาวสรินนา โชติพันธ์ รหัสประจำตัว 60252917 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญยื่น
องค์ประกอบงานวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันผลการวิจัย

เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

1.	รศ.ดร.ชลาริป	สมาหิโต	ประธานสาขาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2.	รศ.ดร.พัชรา	พุ่มพชาติ	อาจารย์ประจำ สาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3.	ดร.พีรานุช	ไชยพิเดช	ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4.	ดร.วชิรา	แสนโกศิก	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดด่านช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 3
จังหวัดสุพรรณบุรี
5.	ดร.ปณณวิทย์	ดีอุดม	ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยใหญ่วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
ชัยภูมิ เขต 3
จังหวัดชัยภูมิ

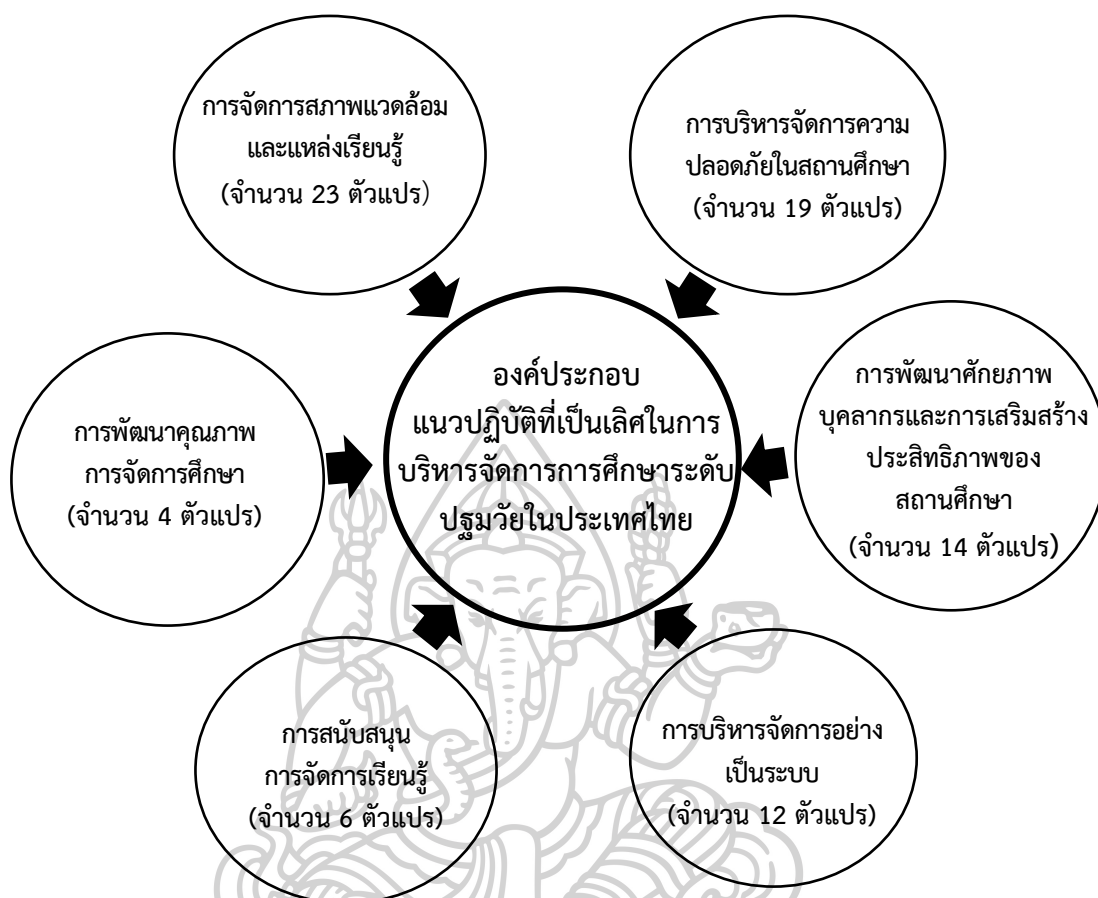
แบบสอบถามยืนยันผลการวิจัย

เรื่อง ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อยืนยัน ผลการวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) รหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย 2) ผลการยืนยันรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

2. ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ตัวแปร จากการ 1) ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษา ระดับปฐมวัย ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัล Best Practice ด้านบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย เฉพาะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับศึกษาธิการภาค จำนวน 12 โรงเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย 3) นำตัวแปรรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย มาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) 4) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเก็บข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนก่อนระดับประถมศึกษา จำนวน 300 ฉบับ แล้วนำวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่าองค์ประกอบที่ได้และเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นแต่ละองค์ประกอบ (Component) มีค่าไอเกน (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1.00 ตามแนวคิดของ Kaiser ค่าน้ำหนักปัจจัยแต่ละตัว (Factor Loading) มากกว่า 0.50 และในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรอธิบายมากกว่า 3 ตัวขึ้นไป ซึ่งตัวแปรแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จำนวน 122 ตัวแปร สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 6 องค์ประกอบ 78 ตัวแปร ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แสดงองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

จากแผนภูมิที่ 3 สรุปองค์ประกอบรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบ 78 ตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 23 ตัวแปร คือ

1) โรงเรียนควรมีสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัยต่อเด็กปฐมวัย

2) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยจากหน่วยงานภายนอก

- 3) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบวิทยาการคำนวณ
- 4) ครูปฐมวัยควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและ ผู้ปกครอง โดยมีคู่มือการประเมินอย่างชัดเจน
- 5) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาห้องสมุดระดับชั้นปฐมวัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้
- 6) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการ เรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
- 7) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้รับความรู้เรื่องจิตวิทยาและ การแนะแนว
- 8) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ในการส่งเสริมทักษะการคิด
- 9) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างโรงอาหารและ อุปกรณ์เครื่องครัวที่ได้มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 10) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียนใน ระดับปฐมวัยให้เป็นเอกเทศ
- 11) ครูปฐมวัยควรมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับ เด็กปฐมวัยที่หลากหลายและเป็นระบบ
- 12) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยใช้วินัย เชิงบวกและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
- 13) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมระบบการพัฒนาครูในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง
- 14) โรงเรียนควรมีการติดตั้งกล่องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย
- 15) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดสนามเด็กเล่นที่มีความเหมาะสมและมี เครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลาย จำนวนเพียงพออยู่ในสภาพดีและปลอดภัยครบทุกรายการ
- 16) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดหางบประมาณในสร้างห้องนอนสำหรับเด็ก ปฐมวัยและเครื่องนอนที่ได้รับมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 17) ครูปฐมวัยควรมีการจัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัยเสมือนบ้าน
- 18) ผู้บริหารควรมีการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนอย่างชัดเจน
- 19) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ล้างมือที่ถูกต้อง สุขลักษณะและปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย

20) โรงเรียนควรมีครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ ต้องสัญชาติจากประเทศเจ้าของภาษา (Native Speaker) และมีใบประกอบใบอนุญาตสอน

21) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและผลงานที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับปฐมวัย

22) ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและดำเนินงานตามแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

23) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา จำนวน 19 ตัวแปร คือ

1) โรงเรียนควรมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน
อย่างชัดเจน

2) โรงเรียนควรมีแผนงานโครงการอาหารกลางวันอย่างชัดเจน

3) ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอาหารกลางวัน
อย่างต่อเนื่อง

4) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมบุคลากรทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น
ทุกคน

5) ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย
อย่างต่อเนื่อง

6) ผู้บริหารควรมีระบบบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดต่าง ๆ ใน
รูปแบบแผนเผชิญเหตุ และกำหนดมาตรการในการป้องกันอย่างชัดเจน

7) โรงเรียนควรมีการจัดบริการรถรับ - ส่งนักเรียน โดยมีแนวปฏิบัติด้านความ
ปลอดภัยอย่างชัดเจน

8) โรงเรียนควรมีสภาพแวดล้อมภายในที่ปลอดภัยและมีมาตรการด้านความ
ปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

9) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ประกอบอาหารต้องมีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับโภชนาการของเด็กปฐมวัย

10) โรงเรียนควรมีระบบป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ

- 11) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย
- 12) โรงเรียนควรมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
- 13) โรงเรียนควรมีห้องพยาบาลและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างเพียงพอ
- 14) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้มีอาหารกลางวันและอาหารเสริมที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและเฝ้าระวังนักเรียนด้านโภชนาการของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ
- 15) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการบูรณาการการจัดประสบการณ์โดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับปฐมวัย
- 16) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำที่ได้มาตรฐานสากล
- 17) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 18) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบภาษาธรรมชาติในระดับปฐมวัย
- 19) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry)

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำนวน 14 ตัวแปร คือ

- 1) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก
- 2) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก
- 3) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการดำเนินการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยบุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ
- 4) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ
- 5) ผู้บริหารควรมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

6) ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานภายในและภายนอก

7) ผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

8) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและทันสมัย

9) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

10) ผู้บริหารควรมีการสรุปผลและนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

11) ผู้บริหารควรมีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมมือพัฒนาเด็กปฐมวัย

12) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

13) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

14) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมครูปฐมวัยมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ จำนวน 12 ตัวแปร คือ

1) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมงานระบบธุรการที่มีความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว
2) ผู้บริหารควรมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูทุกกลุ่มสาระและเด็กปฐมวัยในลักษณะกิจกรรมพิเศษ

3) ผู้บริหารควรมีการกำหนดแนวทางข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและข้อมูลอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว

4) ผู้บริหารควรมีการใช้กระบวนการการเทียบเคียงคุณภาพ (Benchmarking) ของสถานศึกษา

5) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูปฐมวัยให้มีความสามารถจัดการแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้มีที่เล่นน้ำ เล่นทรายที่สะอาด ปลอดภัย และมีอุปกรณ์การเล่นที่หลากหลาย

- 7) ผู้บริหารควรมีการเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 8) ผู้บริหารควรมีการประเมินความสุขของครูปฐมวัยในการทำงานและเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 9) ผู้บริหารควรมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูและเด็กปฐมวัย
- 10) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 11) ผู้บริหารควรมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัย
- 12) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ DLTV,DLIT และ Application สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 5 การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ตัวแปร คือ

- 1) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน
- 2) ผู้บริหารควรมีการนำกระบวนการวิเคราะห์ตนเองมาใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาปฐมวัย
- 3) ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยทุกคนอย่างต่อเนื่อง
- 4) ผู้บริหารควรมีการบริหารงานที่ยึดหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- 5) ผู้บริหารควรมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง
- 6) ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานทุกระดับ

องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 4 ตัวแปร คือ

- 1) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู/การสนับสนุนให้ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น
- 2) ผู้บริหารควรมีแนวคิดและทิศทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันและสอดคล้องตามปรัชญาและหลักการศึกษาปฐมวัย

3) ผู้บริหารควรมีการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนมาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้อง กับเป้าหมายของโรงเรียน

4) ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการ ยืนยันผลการวิจัยในครั้งนี้มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสรินนา โชติพนัส

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วน 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ตำแหน่ง

วันที่

สถานที่ทำงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่	องค์ประกอบ	การยืนยันผลการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ											
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์					
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	ไปไม่ได้	เป็นประโยชน์	ไม่เป็นประโยชน์				
4	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ												
5	การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้												
6	การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา												

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

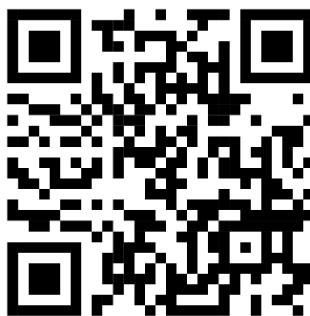
.....

.....

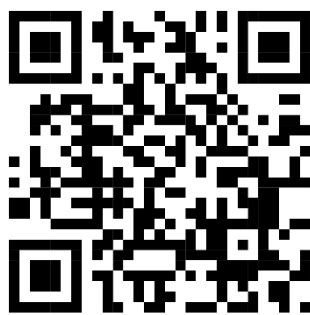
ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย)
 การนำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาธิการภาค

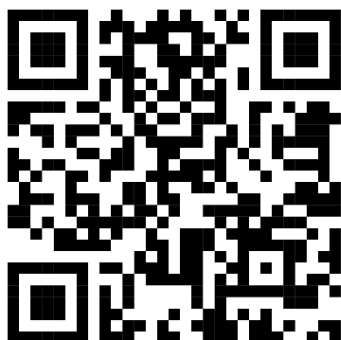
ชื่อผลงาน : TMS Model รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ

ชื่อผลงาน : การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
 (Project Based Learning : PBL)

ชื่อผลงาน : การใช้ PHET Model ในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาภาษา
 สื่อสารตามแนวภาษาธรรมชาติ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
 สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย)
 การนำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาธิการภาค

ชื่อผลงาน : “การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน
บนพื้นที่ สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้วย KING BHUMIBOL MODEL”

ชื่อผลงาน : “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมด้วยระบบวงจรคุณภาพ”

ชื่อผลงาน : “การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน”
สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย)
การนำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาธิการภาค

ชื่อผลงาน : การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบ 4 ก. ของโรงเรียนบ้านศรีท่าน้ำ

ชื่อผลงาน : การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย
ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ด้วยรูปแบบ PO-2R-NEVA Model

ชื่อผลงาน : การพัฒนาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาท
สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในด้านบริหารจัดการ (การศึกษาปฐมวัย)
การนำเสนอ Best Practice การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในระดับศึกษาระดับภาค

ชื่อผลงาน : รูปแบบ 3 ดี มีความสุข 3G HAPPY MODEL

ชื่อผลงาน : "สามภาษา นำพาสู่สากล"

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวสรินนา โชติพันธ์

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.)

วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2565 กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

จังหวัดนครปฐม

